

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr
Rady Gminy Osiećciny z dnia

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny

Zamawiający:

Gmina Osiećciny
Urząd Gminy Osiećciny
I Armii Wojska Polskiego 14
88-220 Osiećciny

Wykonawca:

Green Key
ul. Nowy Świat 10a/15
60 - 583 Poznań
www.greenkey.pl

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny

Właściciel firmy:

mgr Joanna Masiota - Tomaszewska

Autorzy opracowania:

mgr Joanna Walkowiak – Kierownik Zespołu Projektowego
mgr inż. Łukasz Gińko
mgr Andrzej Karkowski
mgr Wojciech Pająk
mgr Daniel Wiśniewski
mgr Kamil Nabagło

Wrzesień, 2017 r.

WYKAZ SKRÓTÓW

BIP – Biuletyn Informacji Publicznej
EFRR – Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFS – Europejski Fundusz Społeczny
GOK - Gminny Ośrodek Kultury
GOPS – Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej
GUS – Główny Urząd Statystyczny
IZ – Instytucja Zarządzająca
LGD – Lokalna Grupa Działania
LPR – Lokalny Program Rewitalizacji
LSR – Lokalna Strategia Rozwoju
LZS – Ludowe Zespoły Sportowe
MR – Ministerstwo Rozwoju
ORSG – Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego
OSP – Ochotnicza Straż Pożarna
PGR – Państwowe Gospodarstwo Rolne
POKL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PROW – Program Rozwoju Obszarów Wiejskich
PRL – Polska Republika Ludowa
PUP – Powiatowy Urząd Pracy
RPO – Regionalny Program Operacyjny
ZPPR – Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020

SPIS TREŚCI

I.	WSTĘP	7
1.1.	PODSTAWA PRAWNA.....	7
1.2.	METODA OPRACOWANIA	8
II.	OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI	8
2.1.	Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym	9
2.1.1.	Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+.....	9
2.1.2.	Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego	9
2.1.3.	Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023.....	10
2.2.	Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym	10
2.2.1.	Strategia Rozwoju Gminy Osiećciny na lata 2003-2018	10
2.2.2.	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećciny 11	
2.2.3.	Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020	11
III.	UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY OSIEĆCINY	12
3.1.	POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY	12
3.2.	SFERA SPOŁECZNA	14
3.3.	SFERA GOSPODARCZA	15
3.4.	SFERA ŚRODOWISKOWA.....	15
3.5.	SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA.....	16
3.6.	PODSUMOWANIE I WNIOSKI.....	17
IV.	OBSZAR ZDEGRADOWANY	18
4.1.	ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ	18
4.1.1.	Problemy rynku pracy	18
4.1.1.1	Wskaźnik – udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze 18	
4.1.1.2	Wskaźnik - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	21
4.1.2.	Zaawansowanie procesu starzenia się ludności	24
4.1.2.1	Wskaźnik - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze 24	
4.1.3.	Samowystarczalność ekonomiczna ludności	27
4.1.3.1	Wskaźnik - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	27
4.1.3.2	Wskaźnik - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze	30
4.1.4.	Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin i porządek publiczny	33

4.1.4.1	Wskaźnik - stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	33
4.2.	PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ W SFERZE SPOŁECZNEJ	36
4.3.	WYSTĘPOWANIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH	38
4.4.	WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO	41
V.	OBSZAR REWITALIZACJI	43
5.1.	WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI	43
VI.	SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI	50
6.1.	PODOBSZAR REWITALIZACJI OSIEĆCINY	50
6.2.	PODOBSZAR REWITALIZACJI PILICHOWO	54
VII.	WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI	59
VIII.	CEL REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ	61
8.1.	CEL, KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA	61
8.2.	WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU	63
IX.	PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE	63
9.1.	PRZEDSIĘWZIĘCIA GŁÓWNE	64
9.2.	PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE	75
X.	MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI	77
10.1	Komplementarność przestrzenna	77
10.2.	Komplementarność problemowa	79
10.3.	Komplementarność proceduralno-instytucjonalna	81
10.4.	Komplementarność źródeł finansowania	81
10.5.	Komplementarność międzyokresowa	81
XI	MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI	83
XII.	SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE I HARMONOGRAM REALIZACJI W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH	89
XIII.	SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI	91
XIV.	SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU LPR	92

SPIS TABEL	95
SPIS RYCIN	96
WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA	97
ZAŁĄCZNIKI	98

I. WSTĘP

1.1. PODSTAWA PRAWNA

Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 poz. 1023, ze zm.), określiła zasady oraz tryb przygotowania, prowadzenia i oceny rewitalizacji. Samorządy otrzymały podstawę prawną do podjęcia kompleksowych działań służących rewitalizacji obszarów zdegradowanych. Jednakże, Zgodnie z art. 52 ustawy o rewitalizacji do dnia 31 grudnia 2023 r. dopuszcza się realizację przedsięwzięć wynikających z programu zawierającego działania służące wyprowadzeniu obszaru zdegradowanego ze stanu kryzysowego, przyjmowanego uchwałą rady gminy, bez uchwalania gminnego programu rewitalizacji. Natomiast podstawą do opracowania lokalnego programu rewitalizacji są Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016) oraz ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. 2016, poz. 446 ze zm.). Tą ścieżkę wybrała Gmina Osiećciny i opracowała Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny.

Zgodne z zapisami Wytycznych¹ rewitalizacja jest definiowana jako kompleksowy proces wyprowadzania ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez działania całościowe (powiązane wzajemnie przedsięwzięcia obejmujące kwestie społeczne oraz gospodarcze lub przestrzenno-funkcjonalne lub techniczne lub środowiskowe), integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki, skoncentrowane terytorialnie i prowadzone w sposób zaplanowany oraz zintegrowany poprzez programy rewitalizacji. Rewitalizacja zakłada prowadzenia działań zmierzających do wyjścia ze stanu kryzysowego na wyznaczonym obszarze rewitalizacji. W celu opracowania diagnoz służących: wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sporządzeniu albo zmianie lokalnego programu rewitalizacji oraz ocenie aktualności i stopnia realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny, Wójt zobowiązany jest przeprowadzić analizy, w których wykorzystuje obiektywne i weryfikowalne mierniki i metody badawcze dostosowane do lokalnych uwarunkowań.

Projekt Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny został sporządzony w nawiązaniu do „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” (ZPPR). ZPPR w zakresie rewitalizacji stanowi zestaw informacji i reguł na potrzeby opracowywania programów rewitalizacji, mających wesprzeć gminy województwa kujawsko-pomorskiego w przygotowaniu wysokiej jakości programów rewitalizacji. Mają one prowadzić do faktycznej odnowy społecznej i przestrzennej obszarów problemowych, w sytuacji, gdy jednym ze źródeł finansowania jest Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020.

¹ Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 z dnia 2 sierpnia 2016 r. (MR/H 2014-2020/20(2)08/2016)

1.2. METODA OPRACOWANIA

Na podstawie przeprowadzonych analiz Wójt Gminy Osiećciny sporządza diagnozę, która jest podstawą do wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Dla potrzeb opracowania diagnozy określono listę wskaźników rozwoju niezbędnych w procedurze wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Służą one przedstawieniu przestrzennego zróżnicowania Gminy Osiećciny biorąc pod uwagę cechy wskazujące na koncentrację negatywnych zjawisk. Szczegółowa metoda i proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji został opisany w kolejnych rozdziałach.

Dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Wójt Gminy Osiećciny sporządza Lokalny Program Rewitalizacji (LPR). Niniejszy dokument, zgodnie z założeniami ZPPR, zawiera minimalny zestaw elementów tj.:

- opis powiązań LPR z dokumentami strategicznymi i planistycznymi,
- uproszczona diagnoza gminy z wnioskami,
- obszar zdegradowany gminy,
- obszar rewitalizacji gminy,
- szczegółowa diagnoza obszaru rewitalizacji,
- wizja stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzeniu rewitalizacji,
- cele rewitalizacji oraz odpowiadające im kierunki działań służące eliminacji lub ograniczeniu negatywnych zjawisk,
- lista planowanych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- mechanizmy zapewnienia komplementarności między poszczególnymi projektami/przedsięwzięciami rewitalizacyjnymi oraz pomiędzy działaniami różnych podmiotów i funduszy na obszarze objętym LPR,
- mechanizmy włączenia mieszkańców, przedsiębiorców oraz innych podmiotów i grup aktywnych na terenie gminy w proces rewitalizacji,
- szacunkowe ramy finansowe w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych,
- system zarządzania realizacją programu rewitalizacji,
- system monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR.

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny przewiduje realizację zadań w nim zawartych do 2023 roku.

II. OPIS POWIĄZAŃ LPR Z DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI I PLANISTYCZNYMI

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny jest powiązany z różnymi dokumentami strategicznymi Gminy i pozostałymi dokumentami o znaczeniu polityki terytorialnej. Założenia zawarte w LPR wpisują się w założenia zawarte w innych dokumentach strategicznych. Opis powiązań LPR został przedstawiony poniżej.

2.1. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu ponadlokalnym

2.1.1. Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 Plan modernizacji 2020+

Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 zakłada 4 priorytety rozwoju województwa wynikające z misji rozwoju (*Kujawsko-Pomorskie – człowiek, rodzina, społeczeństwo*), i są to:

- konkurencyjna gospodarka,
- modernizacja przestrzeni wsi i miast,
- silna metropolia,
- nowoczesne społeczeństwo.

Z priorytetów, najbardziej w założenia celu rewitalizacji przedmiotowego LPR wpisuje się nowoczesne społeczeństwo i modernizacja przestrzeni wsi i miast. Nowoczesne społeczeństwo posiada bezpośrednie odniesienie do proponowanych założeń LPR dotyczących aktywizacji lokalnej społeczności w kontekście społecznym i zawodowym co ma przyczynić się do wzrostu poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Drugi priorytet – modernizacja przestrzeni wsi i miast jest połączony z przedsięwzięciem drugim LPR, które jest ukierunkowane na przekształcenia infrastrukturalne ukierunkowane na ożywienie społeczno-gospodarcze. W związku z powyższym założenia LPR wpisują się w misję rozwoju i priorytety rozwoju Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego.

2.1.2. Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego

Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego jest dokumentem strategicznym, który wyznacza najważniejsze kierunki rozwojowe powiatu w perspektywie do 2020 roku. Zasadniczym celem Strategii jest zobrazowanie sytuacji społeczno-ekonomicznej powiatu radziejowskiego, w kontekście zarówno obecnych jak i przyszłych procesów rozwoju regionalnego, powodowanych przez różnego rodzaju czynniki o charakterze wewnętrznym oraz zewnętrznym, a także przedstawienie opracowanych w toku tworzenia dokumentu, przedsięwzięć strategicznych dla rozwoju.

W strategii określono sześć celów rozwojowych, z czego :

1. Poprawa atrakcyjności infrastrukturalnej i gospodarczej Powiatu
2. Podniesienie poziomu kapitału społecznego
3. Rozwój i dostosowanie systemu pomocy społecznej do potrzeb oraz zachodzących zmian demograficznych
4. Poprawa efektywności energetycznej budynków zlokalizowanych na terenie powiatu

Założenia LPR wpisują się w pierwsze 4 cele rozwojowe zawarte w przytoczonym dokumencie. Program rewitalizacji zakłada przeprowadzenia działań z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców co jest powiązane z podniesieniem poziomu kapitału społecznego (cel 2). Jednym z założeń programu jest także wsparcie najstarszych

mieszkańców obszaru rewitalizacji poprzez odpowiednie rozwiązania instytucjonalne, jak i realizację działań miękkich ukierunkowanych na aktywizację seniorów co wpisuje się w cel 3 strategii. Natomiast rozwój infrastrukturalny na rzecz żywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji przewidziany w programie jest powiązany z celami 1 i 4 strategii.

W związku z powyższym założenia LPR są ściśle powiązane z celami ujętymi w Strategii ORSG i wpisują się w wizję rozwoju powiatu radziejowskiego.

2.1.3. Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023

Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023 określa cele ogólne, cele szczegółowe, rezultaty, oddziaływania oraz konkretne przedsięwzięcia jakie będą realizowane na terenie funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania „Razem dla Powiatu Radziejowskiego” w latach 2016 – 2023.

W ramach LSR określono dwa cele główne;

1. Wzrost konkurencyjności gospodarczej obszaru LGD.
2. Poprawa jakości i standardu życia mieszkańców obszaru LGD w oparciu o zasoby lokalne.

Założenia LPR wpisują się w obydwie cele główne określone w przytoczonej Strategii. Program rewitalizacji zakłada aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, a także utworzenie podmiotu ekonomii społecznej co wydatnie wspiera rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji i wpisuje się w założenia celu 1. Określonego w LSR. Natomiast działania infrastrukturalne zawarte w programie są oparte o lokalne zasoby i możliwości rozwoju obszaru rewitalizacji co wpisuje się w cel 2 LSR.

W związku z powyższym można stwierdzić, że założenia LPR wpisują się w cele główne określone w LSR.

2.2. Opis powiązań gminnego programu rewitalizacji z dokumentami na szczeblu lokalnym

2.2.1. Strategia Rozwoju Gminy Osiećiny na lata 2003-2018

Niniejsza Strategia jest dokumentem wyznaczającym kierunki rozwoju Gminy Osiećiny na lata 2003-2018. W strategii określono misję, która przedstawia się następująco:

Poprawa warunków życia mieszkańców gminy Osiećiny

Następnie w odniesieniu do misji wyznaczono 6 celów strategicznych:

1. tworzenie warunków dla przetwórstwa i zbytu płodów rolnych,
2. poprawa stanu środowiska,
3. poprawa bezpieczeństwa życia mieszkańców,
4. poprawa kondycji psychicznej i fizycznej mieszkańców,

5. podniesienie poziomu wykształcenia,
6. unowocześnienie i modernizacja infrastruktury technicznej i komunikacji

LPR wpisuje się w założenia Strategii w zakresie celu 3 i 4, które są ukierunkowane na rozwiązanie różnorodnych problemów społecznych. Natomiast w programie rewitalizacji określono zadania ukierunkowane na aktywizację społeczno-zawodową mieszkańców, w szczególności zagrożonych i wykluczonych społecznie.

W związku z powyższym założenia LPR wpisują się w misje i cele strategiczne określone w opisywanej Strategii.

2.2.2. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećciny

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego jest dokumentem przedstawiającym główne uwarunkowania i kierunki rozwoju polityki przestrzennej Gminy Osiećciny. W zakresie przestrzenno-funkcyjnym określono w LPR dwa projekty:

- projekt główny nr 6 Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećciny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia
- projekt główny nr 7 Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia

Funkcja, którą mają pełnić dane obiekty po przeprowadzeniu rewitalizacji nie zmieni się i będzie zgodna z określoną w Studium.

LPR nie zmienia kierunków polityki przestrzennej gminy zawartych w Studium dotyczących przeznaczenia terenów o konkretnych funkcjach, przez co jest kontynuacją polityki przestrzennej Gminy określonej w analizowanym dokumencie planistycznym.

2.2.3. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych jest jednym z podstawowych narzędzi realizacji lokalnej polityki społecznej. Opracowanie i realizacja niniejszej Strategii jest jednym z zadań własnych gminy. Dokument ten zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią, określenie celów strategicznych, kierunków zmian, sposobu realizacji strategii, ram finansowych oraz wskaźników realizacji działań.

W Strategii określono następujący cel główny:

„Poprawa jakości i warunków życia mieszkańców Gminy Osiećciny zagrożonych z różnych przyczyn wykluczeniem społecznym”

W strategii określono także priorytetowe obszary wsparcia i do każdego z nich wyznaczono cel strategiczny. Cele strategiczne, które są powiązane z założeniami LPR to:

1. Wspieranie rodzin z terenu Gminy Osiećciny w ich prawidłowym funkcjonowaniu

2. Łagodzenie skutków bezrobocia na terenie Gminy Osiećciny
3. Zapobieganie wykluczeniu społecznemu rodzin z terenu Gminy Osiećciny dotkniętych ubóstwem
7. Zapewnienie wsparcia dla osób starszych i ich aktywizacja.

Założenia LPR w zakresie aktywizacji społeczno-zawodowej mają swoje odniesienie do przytoczonych powyżej celów. Realizacja działań zawartych w programie ma wspomóc aktywne włączenie społeczne mieszkańców obszaru rewitalizacji zagrożonych wykluczeniem społecznym i zależnych od pomocy zewnętrznej, w tym Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. W związku z tym założenia LPR wpisują się w realizację wymienionych celów Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020.

III. UPROSZCZONA DIAGNOZA GMINY OSIĘCINY

3.1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE I PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY

Gmina Osiećciny jest położona w południowej części województwa kujawsko-pomorskiego, w powiecie radziejowskim i graniczy z następującymi gminami:

- z powiatu radziejowskiego: Dobrze, Radziejów (wiejska), Bytoń, Topólka,
- z powiatu aleksandrowskiego: Zakrzewo, Bądkowo,
- z powiatu włocławskiego: Brześć Kujawski, Lubraniec.

Powierzchnia Gminy Osiećciny wynosi 12 312 ha (GUS). Siedzibą Gminy jest wieś Osiećciny.

Ryc. 1. Położenie Gminy Osiećciny na tle powiatu radziejowskiego

Źródło: www.gminy.pl

Strukturę osadniczą Gminy Osiećciny stanowi 37 miejscowości. W gminie funkcjonuje natomiast 31 sołectw. Poniższa lista przedstawia wszystkie miejscowości:

1. Bartłomiejowice	20. Pieńki Kościelskie
2. Belszewo	21. Pilichowo
3. Belszewo-Kolonia	22. Pocierzyn
4. Bilno	23. Powąlkowice
5. Bodzanówek	24. Pułkownikowo
6. Borucin	25. Ruszki
7. Borucin-Kolonia	26. Samszyce
8. Borucinek	27. Sęczkowo
9. Jarantowice	28. Szalonki
10. Karolin	29. Ujma Mała
11. Konary	30. Witoldowo
12. Kościelna Wieś	31. Włodzimierka
13. Krotoszyn	32. Wola Skarbkowa
14. Latkowo	33. Zagaj
15. Lekarzewice	34. Zagajewice
16. Leonowo	35. Zbłęg
17. Nagórki	36. Zielińsk
18. Osiećciny	37. Żakowice
19. Osłonki	

3.2. SFERA SPOŁECZNA

Liczba ludności w Gminie Osiećiny w 2015 r. wyniosła 7 948 osób. W podziale na poszczególne ekonomiczne grupy ludności największą grupą są osoby w wieku produkcyjnym, które stanowią ponad 64,12 % ogółu mieszkańców (5 096 os.). Liczba ludności w wieku przedprodukcyjnym i poprodukcyjnym jest zbliżona i wynoszą odpowiednio 17,87 % (1 420 os.) i 18,02 % (1 432). Wskaźnik obciążenia demograficznego, który dotyczy stosunku ludności w wieku nieprodukcyjnym do ludności w wieku produkcyjnym i wynosi 55,97.

Jeśli chodzi o tendencję zmian w liczbie ludności w ostatnich latach przedstawia ją poniższa tabela. Dane podane na podstawie GUS. Widoczny jest trend malejący jeśli chodzi o liczbę ludności ogółem. Negatywną tendencją jest również wzrost liczby ludności w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Osiećiny w latach 2012-2015

Liczba ludności	2012	2013	2014	2015
wiek przedprodukcyjny	1 508	1 463	1 423	1 383
wiek produkcyjny	5 031	4 960	4 926	4 899
wiek poprodukcyjny	1 425	1 467	1 494	1 525
ogółem	7 964	7 890	7 843	7 807

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Bezrobocie

W celu zbadania problemu bezrobocia pozyskano dane z Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie. Wg danych PUP liczba osób bezrobotnych w Gminie Osiećiny wg stanu na koniec 2015 r. wyniosła 721 osób. Udział osób bezrobotnych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 14,15 %. Natomiast liczba osób pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w 2015 r. to 273 osoby. W związku z czym osoby długotrwale bezrobotne (powyżej 24 miesiące) stanowią 37,86 % ogółu osób bezrobotnych w danej jednostce terytorialnej.

W porównaniu do jednostek terytorialnych wyższego rzędu udział osób w Gminie Osiećiny jest znaczeni wyższy. Według danych GUS w Polsce za 2015 r. wyniosła 6,5 %, w województwie kujawsko-pomorskim 8,2 %, w powiecie radziejowskim 13,1 %, natomiast w Gminie Osiećiny 14,7 %. W ostatnich latach liczba osób bezrobotnych w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym spada. W porównaniu do 2012 r. (16,2 %) udział osób bezrobotnych znacznie spadł, jednak nadal znajduje się na wysokim poziomie.

Pomoc społeczna

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećinach. Działalność GOPS nastawiona jest na usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem osób korzystających z pomocy społecznej. Ośrodek realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. GOPS jest jedną z jednostek organizacyjnych Gminy Osiećiny

Wg danych GOPS na koniec 2015 r. liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosi 1 122, co w stosunku do liczby gospodarstw ogółem w gminie daje wartość 14,12 %. Liczba gospodarstw domowych ogółem wynosi

2 173 Natomiast liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w całej gminie wynosi 637 osób, co daje udział w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku na poziomie 44,86 %.

Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin, porządek publiczny

W celu zbadania poziomu bezpieczeństwa publicznego na obszarze Gminy Osiećiny pozyskano niezbędne informacje od Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie. Zgodnie z przedstawionymi danymi na obszarze analizowanej jednostki odnotowano 189 interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego. W przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych daje to średnią dla gminy w wysokości 8,7.

3.3. SFERA GOSPODARCZA

Głównym miejscem pracy ludności Gminy Osiećiny jest rolnictwo, a dokładniej praca w indywidualnych gospodarstwach rolnych. Osoby pracujące poza rolnictwem znajdują zatrudnienie w lokalnych małych przedsiębiorstwach z branży przetwórstwa produktów rolnych, handlu czy drobnych usług. W strukturze zatrudnienia istotną rolę pełni zatrudnienie w administracji publicznej, oświacie i ochronie zdrowia.

Zgodnie z danymi GUS, stan na 31.12.2015 r., na terenie Gminy Osiećiny zarejestrowanych było 570 podmiotów gospodarki narodowej, z czego najwięcej zarejestrowanych jest w sekcji G – Handel hurtowy i detaliczny, naprawa pojazdów samochodowych, włączającej motocykle w liczbie 163. Duża liczba podmiotów jest również zarejestrowana w sekcji C – przetwórstwo przemysłowe(104 podmioty), a także w sekcji F – budownictwo (66 podmiotów).

Analizując tendencje zmian liczby podmiotów gospodarczych w ostatnich latach wskazuje na tendencje wzrostową. Poniższa tabela przedstawia liczbę podmiotów gospodarczych zarejestrowanych w latach 2012-2015 w Gminie Osiećiny.

Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON

Liczba podmiotów gospodarczych	2012	2013	2014	2015
ogółem	552	554	561	570
sektor prywatny	538	540	547	556
sektor publiczny	14	14	14	14

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

3.4. SFERA ŚRODOWISKOWA

Stan jakości środowiska w Gminie Osiećiny nie stwarza zagrożenia dla życia i zdrowia ludzi. Jednakże jednym z zagrożeń dla mieszkańców Gminy Osiećiny jest problem związany z tzw. niską emisją powiązaną ze spalaniem paliw stałych w tradycyjnych piecach domowych. Spaliny emitowane przez kominy o wysokości około 10 m (budynki mieszkalne), rozprzestrzeniają się w przyziemnych warstwach atmosfery. Niska wysokość emitorów w powiązaniu z częstą w okresie zimowym inwersją temperatury, sprzyja kumulacji zanieczyszczeń. Indywidualne gospodarstwa domowe nie posiadają urządzeń ochrony

powietrza, wielkość emisji z tych źródeł jest trudna do oszacowania. Wprowadzanie do powietrza zanieczyszczeń z kotłowni budynków mieszkalnych przez osoby fizyczne nie podlega żadnym ograniczeniom prawnym, organizacyjnym i ekonomicznym.

Według danych Centralnego Rejestru Form Ochrony Przyrody, na terenie Gminy Osiećiny powierzchniowymi formami ochrony przyrody są 3 użytki ekologiczne, w tym dwa w Osiećinach i jeden w Samszycach. W miejscowości Sęczkowo ochroną prawną objęto 2 drzewa – dęby będące pomnikiem przyrody.

Ważną funkcją w systemie chronionych obiektów przyrodniczych pełnią dawne parki dworskie. Na terenie gminy jest 9 parków w miejscowościach: Borucinek, Borucin, Jarantowice, Kościelna Wieś, Krotoszyn, Latkowo, Osiećiny, Szalonki, Pułkownikowo, Pocieryn.

3.5. SFERA PRZESTRZENNO-FUNKCJONALNA I TECHNICZNA

Udział użytków rolnych w ogólnej powierzchni opisywanego obszaru wynosi ponad 90 %. Charakter tego obszaru jest typowo rolniczy. Sieć wód powierzchniowych jest uboga, a powierzchnie leśne nieliczne. Struktura użytkowania gruntów została przedstawiona w następującej tabeli.

Tabela 3. Struktura użytkowania gruntów w Gminie Osiećiny

Rodzaj gruntu	powierzchnia (ha)
powierzchnia ogółem	12 312
użytki rolne	11 160
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	648
grunty pod wodami	28
grunty zabudowane i zurbanizowane	291
użytki ekologiczne	3
nieużytki	173
tereny różne	9

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych GUS

Na terenie Gminy Osiećiny występują obiekty budowlane cechujące się postępującą degradacją stanu technicznego oraz brakiem funkcjonowania rozwiązań technicznych, umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych. Ich bliższą charakterystykę przedstawiono podczas opisu przestrzeni zdegradowanych.

Na terenie Gminy Osiećiny zdiagnozowano pełne wyposażenie mieszkańców w sieć wodociągową. Znacznie niższe jest wyposażenie w sieć kanalizacyjną. Zgodnie z danymi GUS, stan na 31.12.2015 r. 37,9% mieszkańców korzysta z sieci kanalizacyjnej. Pozostała część nieruchomości obsługiwana jest przez indywidualne systemy: zbiorniki bezodpływowe (518 sztuk) i przydomowe oczyszczalnie ścieków (608 sztuk).

Mieszkańcy Gminy Osiećiny nie posiadają dostępu do sieci gazowej.

3.6. PODSUMOWANIE I WNIOSKI

W niniejszym podrozdziale przedstawiono najważniejsze wnioski wynikające z uproszczonej diagnozy.

Gmina Osiećciny jest gminą typowo wiejską, w której dominuje działalność związana z rolnictwem. Świadczy o tym liczba indywidualnych gospodarstw rolnych – 833, z czego gospodarstwa do 5 ha stanowią blisko 35 % ogółu. Taka struktura świadczy o rozdrobnionej strukturze gospodarstw rolnych.

Duży odsetek osób prowadzących działalność rolniczą wpływa także na rozwój lokalnej przedsiębiorczości o czym świadczy stosunkowo niska liczba podmiotów gospodarczych, jednakże zauważalny jest pozytywny trend wzrostowy i z roku na rok przybywa nowych działalności gospodarczych. Świadczy to o powolnym odchodzeniu od działalności rolniczej na rzecz innych gałęzi gospodarki. Jednakże rolnictwo jest nadal ważnym obszarem rozwoju na wpływ mają warunki lokalne w postaci wysokiej jakości gleb. W gminie przeważają grunty o klasie bonitacyjnej od I do III, gdzie dominują czarne ziemie i gleby brunatne.

Taka sytuacja gospodarcza jest korzystna dla rozwoju lokalnego rynku pracy. Liczba osób bezrobotnych w Gminie jest bardzo wysoka, jeśli ją porównać do jednostek terytorialnych wyższego rzędu i to jest jeden z kluczowych problemów na terenie Gminy Osiećciny, na który należy zwrócić uwagę w kontekście rewitalizacji. Udział osób bezrobotnych w liczbie osób w wieku produkcyjnym na poziomie blisko 15 % jest niezaprzeczalnie negatywnym zjawiskiem, jednakże stanowi jednocześnie potencjał w postaci kapitału ludzkiego, który można aktywizować w ramach prowadzonych na danym obszarze działań. Jednym z potrzebnych działań będzie dostosowanie kwalifikacji osób bezrobotnych do zmieniających się wymogów rynku i lokalnych przedsiębiorców.

Wysoki udział osób bezrobotnych jest również powiązany z zależnością mieszkańców od pomocy społecznej. Brak pracy wpływa negatywnie na sytuację ekonomiczną gospodarstw domowych i ich członków, w tym dzieci. W Gminie Osiećciny z pomocy społecznej korzysta ponad 14 % gospodarstw domowych. Natomiast jeśli spojrzeć na liczbę dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny to wynosi ona aż 44,86 % co świadczy o trudnej sytuacji ekonomicznej danych rodzin i trudności w zapewnieniu podstawowych warunków do wychowania dzieci i młodzieży.

Gmina Osiećciny posiada dobre położenie komunikacyjne, dzięki temu, że przez jej terytorium przebiega droga krajowa nr 62. Jeśli chodzi o strukturę osadniczą to składa się ona aż z 37 miejscowości (wg danych Urzędu Gminy). Najmniejszą miejscowość - Zbłęg – liczy tylko 33 mieszkańców, a największa – wieś gminna Osiećciny liczy 2 855 mieszkańców. Osiećciny są zdecydowanie największą miejscowością, która jest lokalnym ośrodkiem administracyjnym, skupiającym największą liczbę różnorodnych usług.

Infrastrukturę społeczną na terenie Gminy jest reprezentowana przez świetlice wiejskie, a także instytucje kultury tj. Gminny Ośrodek Kultury w Osiećcinach i Gminną Bibliotekę Publiczną w Osiećcinach. Świetlice wiejskie funkcjonują w miejscowościach: Kościelna Wieś, Belszewo, Powałkowice, Krotoszyn, Borucin, Borucinek, Konary, Osłonki. Ilość obiektów jest wystarczająca jednak cechują się różnorodnym stopniem wyposażenia i stanem technicznym. Najwięcej obiektów infrastruktury społecznej znajduje się w miejscowości Osiećciny. Najważniejsze z nich to:

- Stadion sportowy,

- Gminny Ośrodek Kultury,
- Gminna Biblioteka Publiczna,
- Boisko „Orlik”.

Wysokiej jakości infrastruktura społeczna ma istotne znaczenie w kontekście działań rewitalizacyjnych bo to przede wszystkim w tych miejscach mogą się odbywać różnorodne zajęcia aktywizujące i integrujące lokalną społeczność co pomaga wyjść z sytuacji kryzysowej.

IV. OBSZAR ZDEGRADOWANY

4.1. ANALIZA SFERY SPOŁECZNEJ

4.1.1. Problemy rynku pracy

Zgodnie z danymi GUS stopa bezrobocia rejestrowanego w Polsce wyniosła na koniec 2015 roku 9,7 % i była niższa niż wskaźnik dla województwa kujawsko – pomorskiego, kształtujący się na poziomie 13,2 % oraz dla stopy bezrobocia rejestrowanego dla powiatu radziejowskiego, która osiągnęła 21,7 %. Dane dotyczące liczby bezrobotnych na terenie Gminy Osiećciny przedstawiono w formie tabelarycznej.

Biorąc pod uwagę dane GUS, stan na 31.12.2015 r. przedstawiono także udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w ogólnej liczbie ludności w wieku produkcyjnym. W tym przypadku dane odnoszą się do osób bezrobotnych faktycznie zarejestrowanych, a nie szacowanej liczby osób bezrobotnych. Dane wskazują, że udział osób bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym na terenie wynosi odpowiednio: dla Polski – 6,5 %, dla województwa kujawsko-pomorskiego – 8,2 %, a dla powiatu radziejowskiego – 13,1 %. Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i danymi ewidencji ludności Urzędu Gminy Osiećciny wartość dla Gminy Osiećciny wynosi ponad 14 %, a szczegółowe dane w tym zakresie przedstawiono w poniżej.

4.1.1.1 Wskaźnik – udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze

Zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie, według stanu na 31.12.2015 r. na terenie Gminy Osiećciny zarejestrowanych było 721 bezrobotnych. Największa ilość osób była zarejestrowana była w miejscowości Osiećciny - 288 osób.

W celu określenia faktycznego problemu bezrobocia w ujęciu miejscowości przedstawiono udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze.

Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Osiećiny

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności w wieku produkcyjnym (mężczyźni wiek 18-64 lata, kobiety 18-59 lat)	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	93	16	17,20
2	Belszewo	116	12	10,34
3	Belszewo-Kolonia	38	2	5,26
4	Bilno	92	19	20,65
5	Bodzanówek	51	5	9,80
6	Borucin	254	52	20,47
7	Borucin-Kolonia	24	0	0,00
8	Borucinek	164	20	12,20
9	Jarantowice	156	37	23,72
10	Karolin	26	0	0,00
11	Konary	94	17	18,09
12	Kościelna Wieś	156	25	16,03
13	Krotoszyn	139	9	6,47
14	Latkowo	111	17	15,32
15	Lekarzewice	71	8	11,27
16	Leonowo	42	5	11,90
17	Nagórki	92	8	8,70
18	Osiećiny	1886	288	15,27
19	Ostłonki	85	16	18,82
20	Pieńki Kościelskie	72	7	9,72
21	Pilichowo	169	31	18,34
22	Pocierzyn	85	6	7,06
23	Powałkowice	80	6	7,50
24	Pułkownikowo	52	4	7,69
25	Ruszki	127	16	12,60
26	Samszyce	74	7	9,46
27	Sęczkowo	112	11	9,82
28	Szalonki	84	14	16,67
29	Ujma Mała	34	4	11,76
30	Witoldowo	33	3	9,09
31	Włodzimierka	40	0	0,00
32	Wola Skarbkowa	153	20	13,07
33	Zagaj	27	0	0,00
34	Zagajewice	82	9	10,98
35	Zbłęq	21	1	4,76
36	Zielińsk	78	10	12,82
37	Żakowice	83	16	19,28
RAZEM GMINA OSIEĆINY		5096	721	14,15

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećiny udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosi średnio 14,15 %. Najwyższy udział zanotowano w Jarantowicach i wyniósł 23,72 %. Wszystkie miejscowości, gdzie udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym

4.1.1.2 Wskaźnik - udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Na terenie Gminy Osiećnicy duża jest liczba osób, które bez pracy pozostają ponad 24 miesiące. Liczba takich bezrobotnych to 273 osoby. Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na terenie Gminy Osiećnicy wynosi 37,86 %. Informacje zostały opracowane zgodnie z danymi Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie, według stanu na 31.12.2015 r.

Największa ilość osób bezrobotnych ponad 24 miesiące była zarejestrowana była w miejscowości Osiećnicy - 118 osób.

W celu określenia faktycznego problemu bezrobocia osób, które bez pracy pozostają ponad 24 miesiące w ujęciu miejscowości przedstawiono udział takich osób bezrobotnych w ogólnej ilości bezrobotnych na danym obszarze.

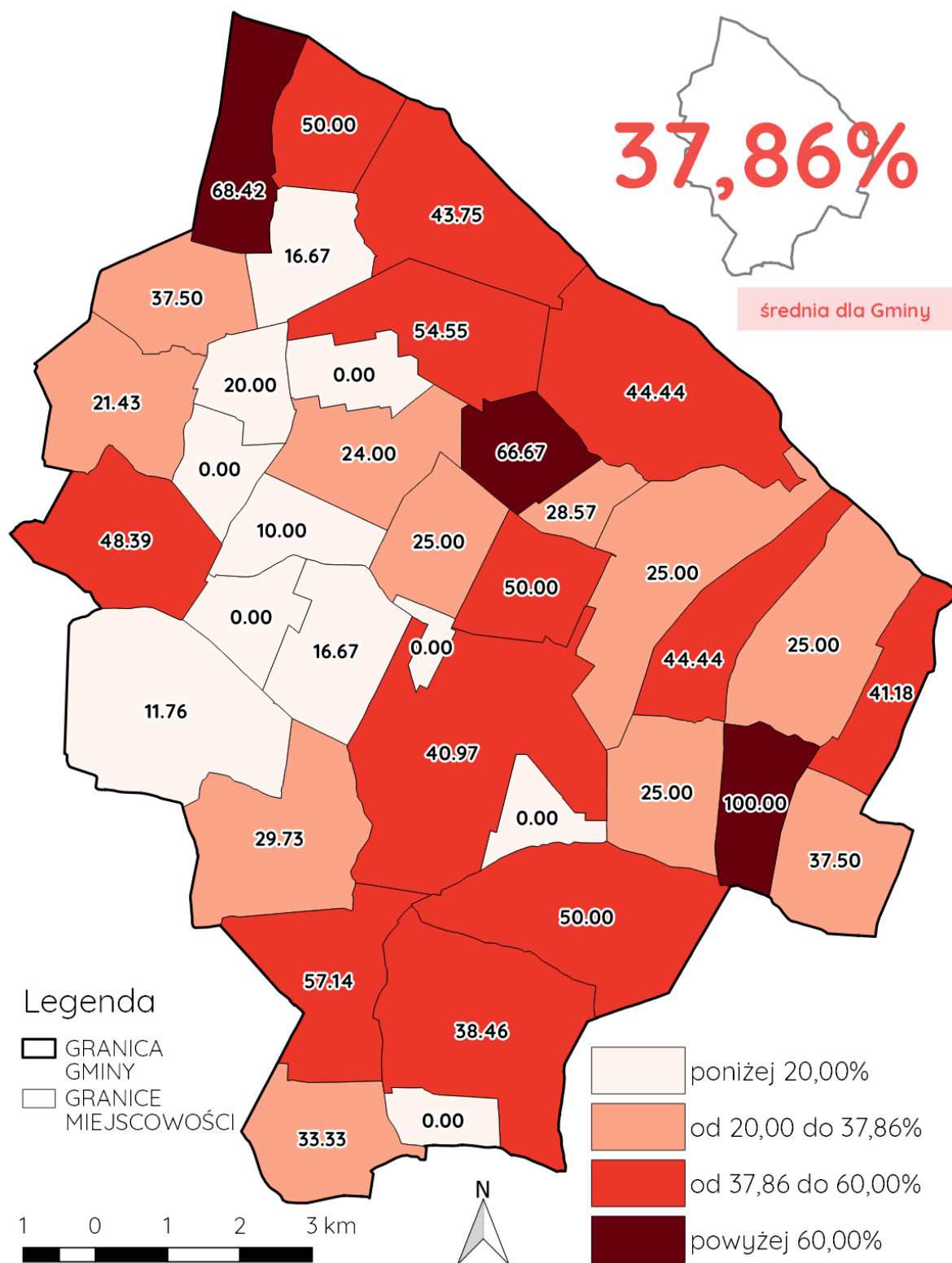
Tabela 5. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze

Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	8	16	50,00
2	Belszewo	2	12	16,67
3	Belszewo-Kolonia	0	2	0,00
4	Bilno	13	19	68,42
5	Bodzanówek	1	5	20,00
6	Borucin	20	52	38,46
7	Borucin-Kolonia	0	0	0,00
8	Borucinek	10	20	50,00
9	Jarantowice	11	37	29,73
10	Karolin	0	0	0,00
11	Konary	7	17	41,18
12	Kościelna Wieś	6	25	24,00
13	Krotoszyn	4	9	44,44
14	Łatkowo	2	17	11,76
15	Lekarzewice	2	8	25,00
16	Leonowo	0	5	0,00
17	Nagórki	3	8	37,50
18	Osiećnicy	118	288	40,97
19	O słonki	6	16	37,50
20	Pieńki Kościelskie	2	7	28,57
21	Pilichowo	15	31	48,39
22	Pocierzyn	1	6	16,67
23	Powałkowie	2	6	33,33
24	Pułkownikowo	1	4	25,00
25	Ruszki	7	16	43,75
26	Samszyce	4	7	57,14
27	Sęczkowo	6	11	54,55
28	Szalonki	3	14	21,43
29	Ujma Mała	2	4	50,00

Lp.	Miejscowość	Liczba bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	Liczba bezrobotnych ogółem	Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze
30	Witoldowo	2	3	66,67
31	Włodzimierka	0	0	0,00
32	Wola Skarbkowa	5	20	25,00
33	Zagaj	0	0	0,00
34	Zagajewice	4	9	44,44
35	Zbłęg	1	1	100,00
36	Zielińsk	1	10	10,00
37	Żakowice	4	16	25,00
RAZEM GMINA OSIEĆINY		273	721	37,86

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Powiatowy Urząd Pracy w Radziejowie, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećiny udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych wynosi 37,86 %. Bardzo zła sytuacja jest w 8 miejscowościach, gdzie co najmniej połowa osób bezrobotnych pozostaje bez pracy więcej niż 24 miesiące. Wszystkie miejscowości, gdzie udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych jest wyższy niż średnia dla Gminy Osiećiny, zostały zaznaczone tłem pomarańczowym. Są to obszary, w których działania na rzecz aktywizacji zawodowej powinny być prowadzone priorytetowo.

Ryc. 3. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.2. Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

Zgodnie z raportem GUS „Prognoza ludności do 2050 roku dla powiatów i miast na prawach powiatu województwa kujawsko – pomorskiego według prognozowanych zmian demograficznych powiatów w województwie kujawsko-pomorskim w 2050 r. w porównaniu ze stanem w 2013 r. zauważyć można, że jedynie w dwóch powiatach przewiduje się wzrost liczby mieszkańców: w bydgoskim – o 32,4% i toruńskim – o 32,0%. W pozostałych powiatach oraz we wszystkich miastach na prawach powiatu ludności będzie ubywać.

Zauważa się, że w wyniku zmian liczby ludności w poszczególnych grupach wieku nastąpi pogłębienie starzenia się ludności wyrażone współczynnikiem starości demograficznej rozumianym jako udział grupy ludności wieku 65 lat i więcej w ogólnej populacji, a także indeksem starości we wszystkich powiatach i miastach na prawach powiatu.

W niniejszym rozdziale poddano analizie stosunek poszczególnych grup ekonomicznych ludności, zgodnie z założeniem, że ludność w wieku przedprodukcyjnym obejmuje osoby w wieku 0 do 17 lat; ludność w wieku produkcyjnym – osoby od 18 lat do wieku emerytalnego (60 lat kobiety i 65 lat mężczyźni), a ludność w wieku poprodukcyjnym – osoby powyżej wieku emerytalnego.

4.1.2.1 Wskaźnik - udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze

Wskaźnik obrazujący udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na danym obszarze jest bardzo istotnym wskaźnikiem demograficznym. Pozwala ocenić stosunek grupy osób będących w wieku emerytalnym (dla kobiet – powyżej 60 lat, dla mężczyzn – powyżej 65 lat) do liczebności pozostałych grup wiekowych. Im więcej osób w wieku poprodukcyjnym w ogólnej liczbie ludności, tym mniej korzystna struktura ekonomiczna społeczeństwa, świadcząca o jego starzeniu się społeczeństwa.

Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Osiećciny

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
1	Bartłomiejowice	149	25	16,78
2	Belszewo	172	31	18,02*
3	Belszewo-Kolonia	68	18	26,47
4	Bilno	156	30	19,23
5	Bodzanówek	95	19	20,00
6	Borucin	388	77	19,85
7	Borucin-Kolonia	40	9	22,50
8	Borucinek	277	59	21,30
9	Jarantowice	229	32	13,97

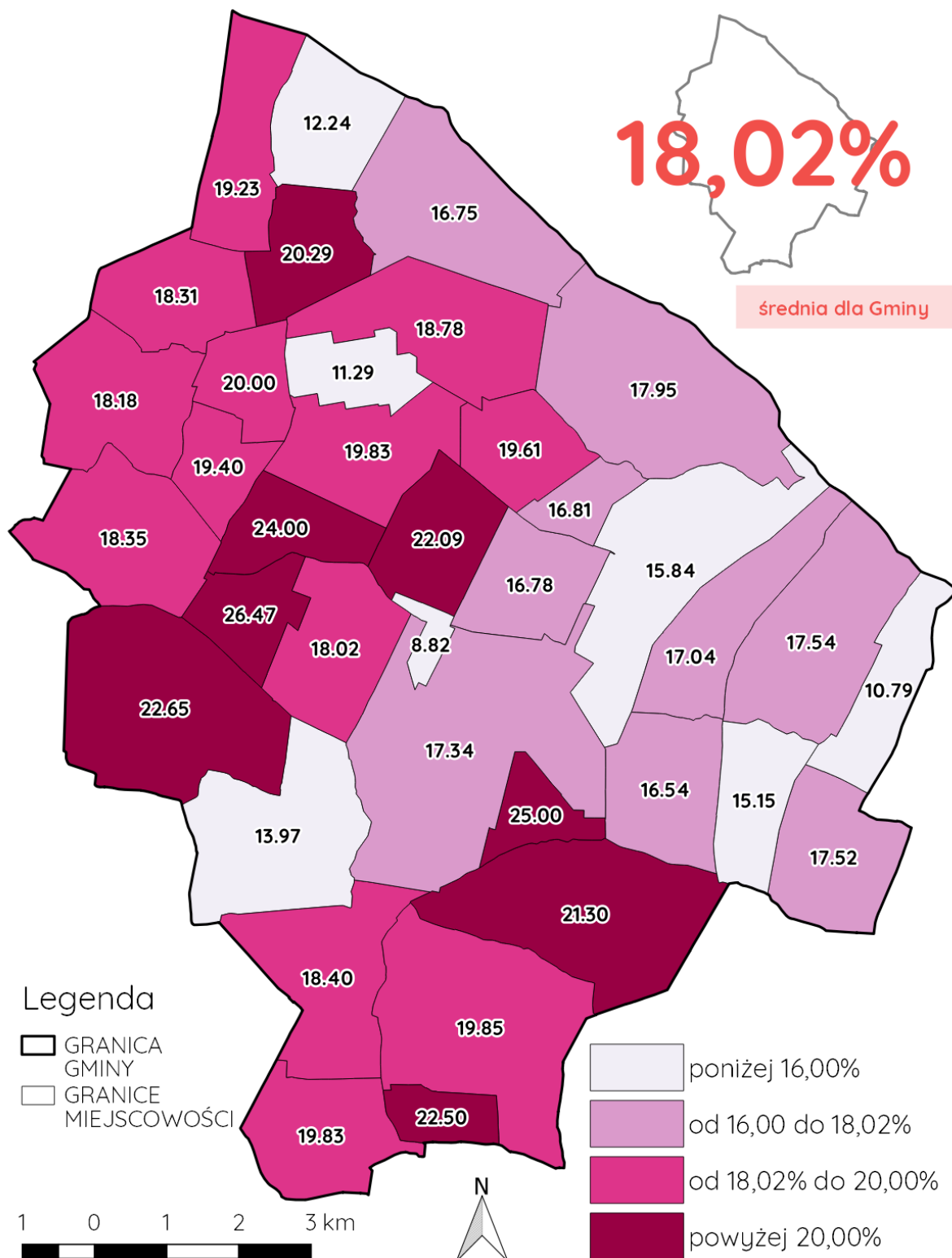
Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym (mężczyźni - 65 lat i więcej, kobiety - 60 lat i więcej)	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem
10	Karolin	48	12	25,00
11	Konary	139	15	10,79
12	Kościelna Wieś	237	47	19,83
13	Krotoszyn	234	42	17,95
14	Latkowo	181	41	22,65
15	Lekarzewice	114	20	17,54
16	Leonowo	67	13	19,40
17	Nagórki	142	26	18,31
18	Osiećiny	2855	495	17,34
19	Ośłonki	137	24	17,52
20	Pieńki Kościelskie	119	20	16,81
21	Pilichowo	278	51	18,35
22	Pocierzyn	138	28	20,29
23	Powałkowice	121	24	19,83
24	Pułkownikowo	86	19	22,09
25	Ruszki	197	33	16,75
26	Samszyce	125	23	18,40
27	Sęczkowo	181	34	18,78
28	Szalonki	132	24	18,18
29	Ujma Mała	49	6	12,24
30	Witoldowo	51	10	19,61
31	Włodzimierka	62	7	11,29
32	Wola Skarbkowa	221	35	15,84
33	Zagaj	34	3	8,82
34	Zagajewice	135	23	17,04
35	Zbłęg	33	5	15,15
36	Zielińsk	125	30	24,00
37	Żakowice	133	22	16,54
RAZEM GMINA OSIEĆINY		7948	1 432	18,02

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, stan na 31.12.2015 r.

*- w przypadku, gdy wartość dotycząca miejscowości była taka sama jak średnia gminna, wzięto pod uwagę kolejne miejsca po przecinku

W świetle zebranych danych, udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Osiećiny wynosi 18,02 %. Miejscowości z wyższym niż przeciętna udziałem ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zostały uznane za będące w stanie kryzysowym. Oznaczono je w tabeli tłem pomarańczowym.

Największy udział osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem zanotowano w miejscowości Bełszewo-Kolonia i wyniósł 26,47 %. Z kolei najmniejszy odsetek takich osób wykazano w miejscowości Zagaj, gdzie jedynie 8,82 % ogółu ludności jest w wieku poprodukcyjnym.

Ryc. 4. Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.3. Samowystarczalność ekonomiczna ludności

W celu oszacowania samowystarczalności ekonomicznej ludności i gospodarstw domowych, pozyskano dane z Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecinach, który jest jednostką budżetową Gminy. GOPS realizuje zadania z zakresu polityki społecznej na rzecz osób i rodzin, które nie są w stanie pokonać trudnej sytuacji w jakiej się znalazły wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Głównym celem placówki jest zaspakajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integracji ze środowiskiem.

Działalność GOPS nastawiona jest na usamodzielnienie życiowe oraz integrację ze środowiskiem osób korzystających z pomocy społecznej. Kontynuowano pracę opartą o aktywne formy czyli: kontrakty socjalne z zastosowaniem instrumentów aktywnej integracji, prace społecznie użyteczne, szkolenia zawodowe, spotkania z psychologiem. Realizowano wsparcie rodzin, w celu wzmocnienia rodziny w jej funkcjonowaniu.

Według danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecinach (stan na 31.12.2015 r.) liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej wynosi 1 122. Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosi 637 osób.

4.1.3.1 Wskaźnik - udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Wskaźnik odnosi się do liczby osób w gospodarstwach domowych będących beneficjentami środowiskowej pomocy społecznej w ogólnej liczbie ludności.

Zgodnie z danymi Urzędu Gminy Osiecin oraz Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiecinach liczba mieszkańców Gminy Osiecin wynosi 7 948 osób, z czego 1 122 osoby w gospodarstwach domowych korzystają ze środowiskowej pomocy społecznej, Jest to 14,12 % ogółu mieszkańców.

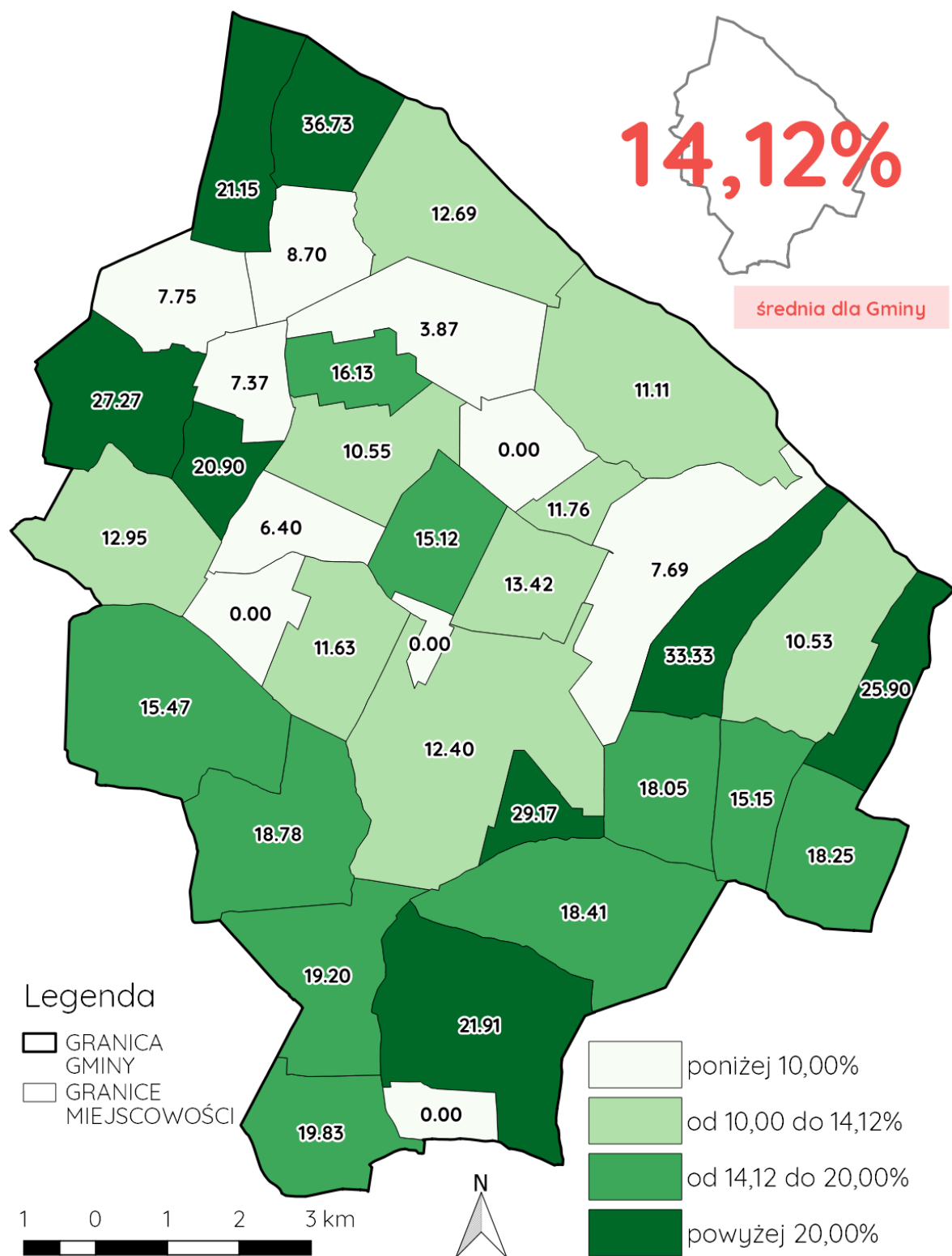
Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
1	Bartłomiejowice	149	20	13,42
2	Bełszewo	172	20	11,63
3	Bełszewo-Kolonia	68	0	0,00
4	Bilno	156	33	21,15
5	Bodzanówek	95	7	7,37

Lp.	Miejscowość	Liczba ludności ogółem	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze
6	Borucin	388	85	21,91
7	Borucin-Kolonia	40	0	0,00
8	Borucinek	277	51	18,41
9	Jarantowice	229	43	18,78
10	Karolin	48	14	29,17
11	Konary	139	36	25,90
12	Kościelna Wieś	237	25	10,55
13	Krotoszyn	234	26	11,11
14	Latkowo	181	28	15,47
15	Lekarzewice	114	12	10,53
16	Leonowo	67	14	20,90
17	Nagórki	142	11	7,75
18	Osiećiny	2855	354	12,40
19	Ostłonki	137	25	18,25
20	Pieńki Kościelskie	119	14	11,76
21	Pilichowo	278	36	12,95
22	Pocierzyn	138	12	8,70
23	Powałkowice	121	24	19,83
24	Pułkownikowo	86	13	15,12
25	Ruszki	197	25	12,69
26	Samszyce	125	24	19,20
27	Sęczkowo	181	7	3,87
28	Szalonki	132	36	27,27
29	Ujma Mała	49	18	36,73
30	Witoldowo	51	0	0,00
31	Włodzimierka	62	10	16,13
32	Wola Skarbkowa	221	17	7,69
33	Zagaj	34	0	0,00
34	Zagajewice	135	45	33,33
35	Zbłęg	33	5	15,15
36	Zielińsk	125	8	6,40
37	Żakowice	133	24	18,05
RAZEM GMINA OSIEĆINY		7 948	1122	14,12

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećinach, stan na 31.12.2015 r.

Na obszarze Gminy Osiećiny udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze wynosi 14,12 %. Najmniej korzystny wskaźnik występuje w miejscowości Ujma Mała, gdzie aż 36,73 %. Miejscowości, gdzie zjawisko korzystania ze środowiskowej pomocy społecznej jest nasilone bardziej niż wskazuje na to średnia wartość dla Gminy Osiećiny oznaczono w tabeli tłem pomarańczowym. Warto podkreślić, że w miejscowościach: Belszewo-Kolonia, Borucin-Kolonia, Witoldowo i Zagaj sytuacja jest bardzo korzystna. Mieszkańcy tych miejscowości nie korzystali w badanym okresie ze świadczeń środowiskowej pomocy społecznej.

Ryc. 5. Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.3.2 Wskaźnik - udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na danym obszarze

Na terenie Gminy Osiećciny liczba dzieci w wieku do 17 lat wynosi 1420. W tej grupie osób znajduje się 637 dzieci, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny. Szczegółowe dane dotyczące udziału dzieci na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w wieku do lat 17 przedstawiono w kolejnej tabeli.

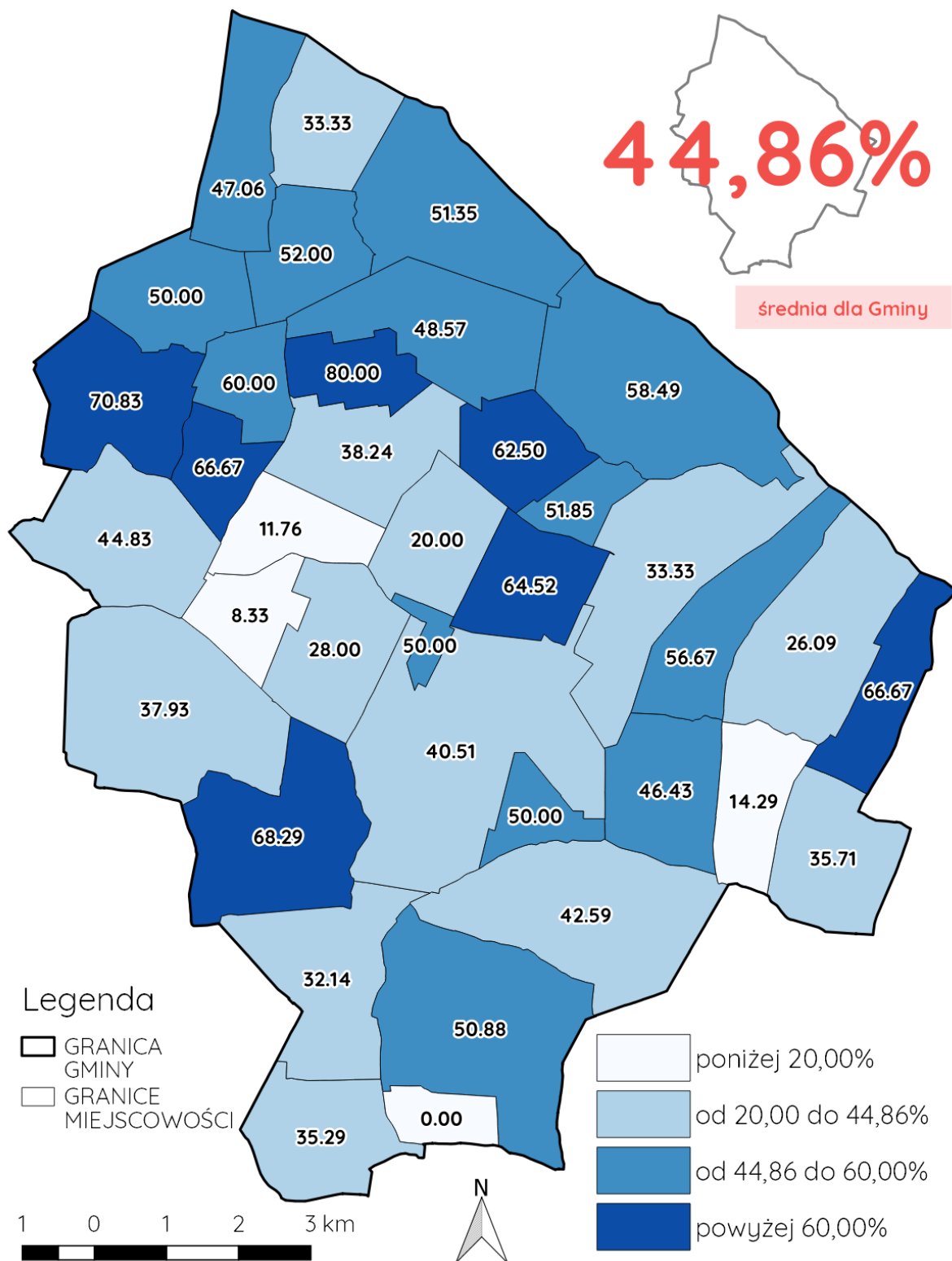
Tabela 8. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na terenie Gminy Osiećciny

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat ogółem	Liczba dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
1	Bartłomiejowice	31	20	64,52
2	Belszewo	25	7	28,00
3	Belszewo-Kolonia	12	1	8,33
4	Bilno	34	16	47,06
5	Bodzanówek	25	15	60,00
6	Borucin	57	29	50,88
7	Borucin-Kolonia	7	0	0,00
8	Borucinek	54	23	42,59
9	Jarantowice	41	28	68,29
10	Karolin	10	5	50,00
11	Konary	30	20	66,67
12	Kościelna Wieś	34	13	38,24
13	Krotoszyn	53	31	58,49
14	Latkowo	29	11	37,93
15	Lekarzewice	23	6	26,09
16	Leonowo	12	8	66,67
17	Nagórki	24	12	50,00
18	Osiećciny	474	192	40,51
19	O słonki	28	10	35,71
20	Pieńki Kościelskie	27	14	51,85
21	Pilichowo	58	26	44,83
22	Pocierzyn	25	13	52,00
23	Powątkowice	17	6	35,29
24	Pułkownikowo	15	3	20,00
25	Ruszki	37	19	51,35
26	Samszyce	28	9	32,14
27	Sęczkowo	35	17	48,57
28	Szalonki	24	17	70,83
29	Ujma Mała	9	3	33,33
30	Witoldowo	8	5	62,50
31	Włodzimierka	15	12	80,00
32	Wola Skarbkowa	33	11	33,33
33	Zagaj	4	2	50,00
34	Zagajewice	30	17	56,67
35	Zblęg	7	1	14,29

Lp.	Miejscowość	Liczba dzieci w wieku do 17 lat ogółem	Liczba dzieci do 17 lat, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku
36	Zielińsk	17	2	11,76
37	Żakowice	28	13	46,43
RAZEM GMINA OSIEĆCINY		1 420	637	44,86

Źródło: Urząd Gminy Osiećciny, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećcinach, stan na 31.12.2015 r.

Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku dla Gminy Osiećciny wynosi 44,86%. Bardzo zły stan w tym zakresie zaobserwowano w miejscowościach: Bartłomiejowice, Bodzanówek, Jarantowice, Konary, Leonowo, Szalonki, Witoldowo, Włodzimierka, gdzie rodzice pobierają zasiłek rodzinny na co najmniej 60 % dzieci w wieku do lat 17. Odwrotna sytuacja jest w miejscowościach Borucin-Kolonia czy Belszewo-Kolonia, gdzie udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku nie przekracza 10%.

Ryc. 6. Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku – ujęcie graficzne zjawiska
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.1.4. Bezpieczeństwo funkcjonowania rodzin i porządek publiczny

4.1.4.1 Wskaźnik - stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

Zgodnie z danymi Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie w okresie od 1 stycznia do 1 grudnia 2015 r. na terenie Gminy Osiećnicy miało miejsce 189 interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Liczba gospodarstw domowych ogółem wynosi 2173.

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na w skali całej Gminy Osiećnicy wynosi 189:2173. Ponieważ przedstawianie stosunku liczb może być dla przeciętnego odbiorcy utrudnione przedstawiono inne ujęcie wskaźnika. Zaprezentowano liczbę interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadającą na 100 gospodarstw domowych danego obszaru. Dzięki temu w prosty sposób można odczytać, ile interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypada w przeliczeniu na 100 gospodarstw.

Tabela 9. Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze

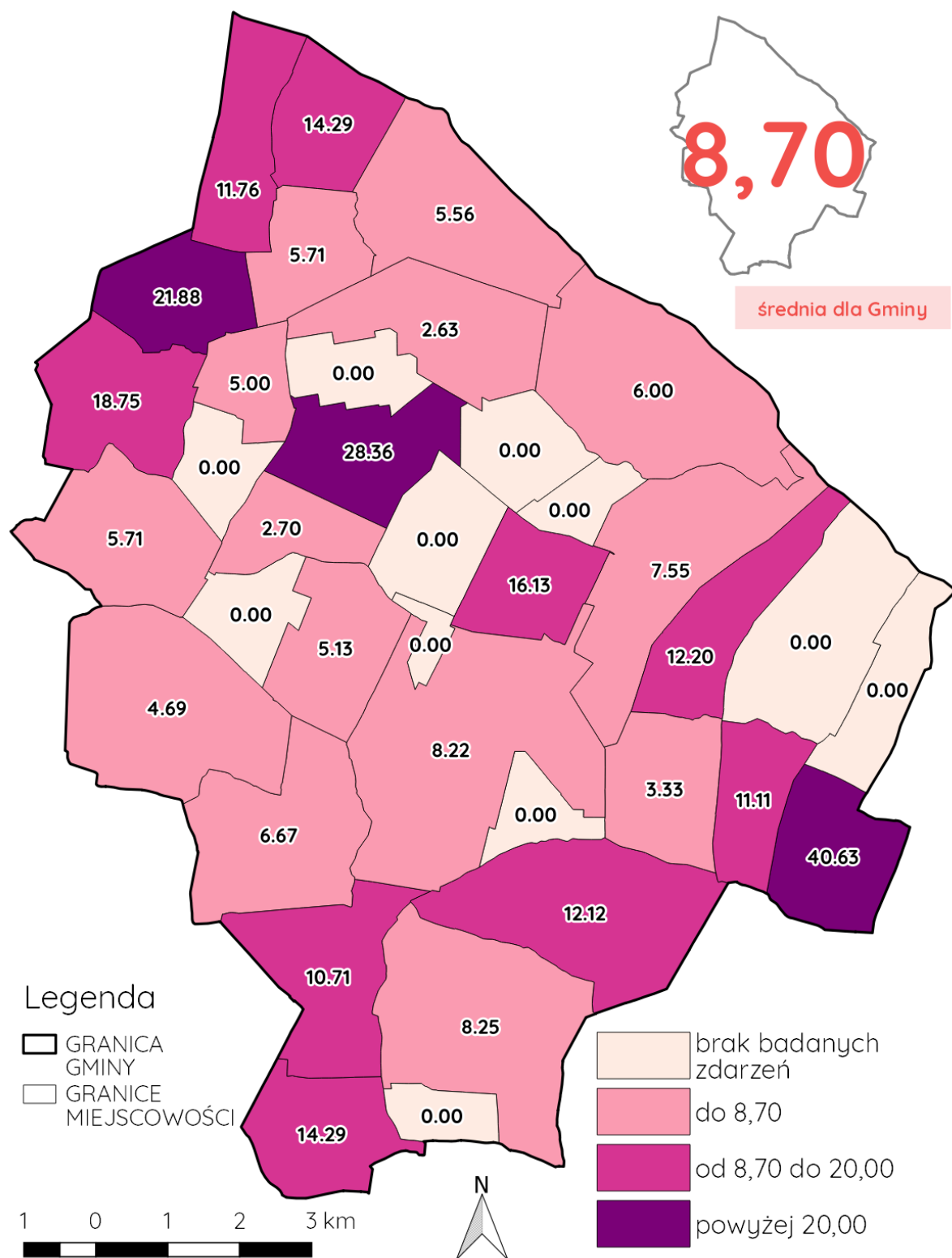
Lp.	Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
1	Bartłomiejowice	5	31	5:31	16,13
2	Bęlszewo	2	39	2:39	5,13
3	Bęlszewo-Kolonia	0	20	0:20	0,00
4	Bilno	4	34	4:34	11,76
5	Bodzanówek	1	20	1:20	5,00
6	Borucin	8	97	8:97	8,25
7	Borucin-Kolonia	0	10	0:10	0,00
8	Borucinek	8	66	8:66	12,12
9	Jarantowice	5	75	5:75	6,67
10	Karolin	0	15	0:15	0,00
11	Konary	0	30	0:30	0,00
12	Kościelna Wieś	19	67	19:67	28,36
13	Krotoszyn	3	50	3:50	6,00
14	Latkowo	3	64	3:64	4,69
15	Lekarzewice	0	31	0:31	0,00
16	Leonowo	0	15	0:15	0,00
17	Nagórki	7	32	7:32	21,88

Lp.	Miejscowość	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego	Liczba gospodarstw domowych na danym obszarze	Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
18	Osiećiny	73	888	73:888	8,22
19	Osonki	13	32	13:32	40,63
20	Pieńki Kościelskie	0	21	0:21	0,00
21	Pilichowo	4	70	4:70	5,71
22	Pocierzyn	2	35	2:35	5,71
23	Powałkowie	5	35	5:35	14,29
24	Pułkownikowo	0	24	0:24	0,00
25	Ruszki	3	54	3:54	5,56
26	Samszyce	3	28	3:28	10,71
27	Sęczkowo	1	38	1:38	2,63
28	Szalonki	6	32	6:32	18,75
29	Ujma Mała	2	14	2:14	14,29
30	Witoldowo	0	12	0:12	0,00
31	Włodzimierka	0	14	0:14	0,00
32	Wola Skarbkowa	4	53	4:53	7,55
33	Zagaj	0	10	0:10	0,00
34	Zagajewice	5	41	5:41	12,20
35	Zbłęg	1	9	1:9	11,11
36	Zielińsk	1	37	1:37	2,70
37	Żakowice	1	30	1:30	3,33
RAZEM GMINA OSIEĆINY		189	2173	189:2173	8,70

Źródło: Urząd Gminy Osiećiny, Komenda Powiatowa Policji w Radziejowie, dane za rok 2015, stan na 31.12.2015 r.

Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych dla Gminy Osiećiny wynosi 189:2173. Przedstawiono ten stosunek w bardziej czytelny sposób czyli jako liczbę interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadającą na 100 gospodarstw domowych danego obszaru.

Bardzo zły stan w tym zakresie zaobserwowano w miejscowościach: Kościelna Wieś i Osonki, gdzie statystycznie na 4 gospodarstwa domowe wystąpiła co najmniej 1 interwencja. Warto podkreślić, że w 11 miejscowościach w roku 2015 nie zanotowano żadnej interwencji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Ryc. 7. Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru – ujęcie graficzne zjawiska

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

4.2. PODSUMOWANIE ANALIZY WSKAŹNIKOWEJ W SFERZE SPOŁECZNEJ

Na cele przeprowadzenia analizy negatywnych zjawisk w sferze społecznej pozyskano dane z Urzędu Gminy Osiećciny, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Radziejowie, Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i Komendy Powiatowej Policji w Radziejowie.

Na podstawie przeprowadzonych analiz należy wskazać, że na terenie Gminy Osiećciny:

- 1) Średni udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosi 18,02 %. Wszystkie miejscowości, w których udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem jest wyższy niż 18,02% cechują się występowaniem stanu kryzysowego biorąc pod uwagę ten wskaźnik. Te wartości oznaczono tłem pomarańczowym.
- 2) Średni udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosi 14,15 %. Miejscowości, w których udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym jest wyższy niż 14,15 % cechują się koncentracją negatywnego zjawiska. Takie wartości oznaczono tłem pomarańczowym.
- 3) Przeciętnie udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych stanowi 37,86 %. Wartości dotyczące miejscowości, gdzie ten udział jest wyższy oznaczono tłem pomarańczowym ze względu na nawarstwienie negatywnej cechy.
- 4) Średni udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem wynosi 14,12 %. W miejscowościach, gdzie udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem jest wyższy niż 14,12 % wskazuje się na występowanie stanu kryzysowego.
- 5) Średni udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku kształtuje się na poziomie 44,86 %. Każda z miejscowości, w której ta wartość jest wyższa została oznaczona tłem pomarańczowym co wskazuje na koncentrację negatywnego zjawiska.
- 6) Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych wynosi przeciętnie 189:2173, co oznacza, że liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru kształtuje się na poziomie 8,70. Miejscowości charakteryzujące się większą liczbą interwencji w przeliczeniu na 100 gospodarstw domowych zostały oznaczone tłem pomarańczowym. Poziom bezpieczeństwa jest tam stosunkowo niski.

W tabeli przedstawiono podsumowanie analizy wskaźnikowej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećciny w sferze społecznej. Kolorem pomarańczowym oznaczono wartości mniej korzystne niż średnia wartość dla Gminy Osiećciny, wskazujące na potrzebę podjęcia działań mających na celu ograniczenie występowania negatywnych zjawisk.

Tabela 10. Podsumowanie analizy wskaźników sfery społecznej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećciny

Lp.	Miejscowość	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru
1	Bartłomiejowice	16,78	17,20	50,00	13,42	64,52	16,13
2	Belszewo	18,02*	10,34	16,67	11,63	28,00	5,13
3	Belszewo-Kolonia	26,47	5,26	0,00	0,00	8,33	0,00
4	Bilno	19,23	20,65	68,42	21,15	47,06	11,76
5	Bodzanówek	20,00	9,80	20,00	7,37	60,00	5,00
6	Borucin	19,85	20,47	38,46	21,91	50,88	8,25
7	Borucin-Kolonia	22,50	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Borucinek	21,30	12,20	50,00	18,41	42,59	12,12
9	Jarantowice	13,97	23,72	29,73	18,78	68,29	6,67
10	Karolin	25,00	0,00	0,00	29,17	50,00	0,00
11	Konary	10,79	18,09	41,18	25,90	66,67	0,00
12	Kościelna Wieś	19,83	16,03	24,00	10,55	38,24	28,36
13	Krotoszyn	17,95	6,47	44,44	11,11	58,49	6,00
14	Latkowo	22,65	15,32	11,76	15,47	37,93	4,69
15	Lekarzewice	17,54	11,27	25,00	10,53	26,09	0,00
16	Leonowo	19,40	11,90	0,00	20,90	66,67	0,00
17	Nagórki	18,31	8,70	37,50	7,75	50,00	21,88
18	Osiećciny	17,34	15,27	40,97	12,40	40,51	8,22
19	Ośłonki	17,52	18,82	37,50	18,25	35,71	40,63
20	Pieńki Kościeliskie	16,81	9,72	28,57	11,76	51,85	0,00
21	Pilichowo	18,35	18,34	48,39	12,95	44,83	5,71
22	Pocierzyn	20,29	7,06	16,67	8,70	52,00	5,71
23	Powałkowice	19,83	7,50	33,33	19,83	35,29	14,29
24	Pułkownikowo	22,09	7,69	25,00	15,12	20,00	0,00
25	Ruszki	16,75	12,60	43,75	12,69	51,35	5,56
26	Samszyce	18,40	9,46	57,14	19,20	32,14	10,71
27	Sęczkowo	18,78	9,82	54,55	3,87	48,57	2,63
28	Szalonki	18,18	16,67	21,43	27,27	70,83	18,75
29	Ujma Mała	12,24	11,76	50,00	36,73	33,33	14,29
30	Witoldowo	19,61	9,09	66,67	0,00	62,50	0,00
31	Włodzimierka	11,29	0,00	0,00	16,13	80,00	0,00
32	Wola Skarbkowa	15,84	13,07	25,00	7,69	33,33	7,55
33	Zagaj	8,82	0,00	0,00	0,00	50,00	0,00
34	Zagajewice	17,04	10,98	44,44	33,33	56,67	12,20
35	Zbłęg	15,15	4,76	100,00	15,15	14,29	11,11
36	Zielińsk	24,00	12,82	10,00	6,40	11,76	2,70
37	Żakowice	16,54	19,28	25,00	18,05	46,43	3,33
Średnia dla Gminy Osiećciny		18,02	14,15	37,86	14,12	44,86	8,70

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

*- w przypadku, gdy wartość dotycząca miejscowości była taka sama jak średnia gminna, wzięto pod uwagę kolejne miejsca po przecinku

4.3. WYSTĘPOWANIE PRZESTRZENI ZDEGRADOWANYCH

Biorąc pod uwagę definicję przestrzeni zdegradowanych określonych w „Zasadach programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014 – 2020”, na terenie Gminy Osiećciny wskazano następujące przestrzenie zdegradowane:

Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Pilichowo – budynek o powierzchni użytkowej 325,7 m² znajduje się na działce ewidencyjnej nr 192/1. Jest to obiekt, który w chwili obecnej nie spełnia pierwotnie założonej funkcji. Obiekt w dużym stopniu wyeksploatowany, nie jest dostosowany do potrzeb osób o ograniczonej sprawności ruchowej. Jest to budynek jedno i dwukondygnacyjny wykonany w technologii tradycyjnej z dachem o konstrukcji drewnianej. Stropy żelbetowe z podłogami drewnianymi i tynkiem sufitów cementowo - wapiennych. Poddasze nieużytkowe. W celu adaptacji budynku na cele społeczne niezbędne są działania w zakresie: ocieplenia ścian zewnętrznych, wymiany stolarki okiennej, wymiany stolarki drzwiowej wewnętrznej i zewnętrznej, wymiany i ocieplenia pokrycia dachowego z eternitu na blachodachówkę, a także podłączenia centralnego ogrzewania. Po zrealizowaniu wymienionych prac budowlanych możliwe będzie prowadzenie zajęć dla osób starszych i młodzieży z różnych dziedzin w zależności od zainteresowania odbiorców.

Obiekt Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Pilichowo nadaje się także do adaptacji na cele rozwoju gospodarczego. Ze względu na dużą ilość osób bezrobotnych w miejscowości Pilichowo, w ramach rewitalizacji niezbędne jest utworzenie spółdzielni socjalnej, co zapewne wpłynie na poprawę sytuacji osób bezrobotnych.

Ryc. 8. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Pilichowie

Źródło: opracowanie własne

Budynek socjalny przy stadionie sportowym w miejscowości Osiećciny wraz z otoczeniem stadionu sportowego - sam stadion sportowy w miejscowości Osiećciny znajduje się u zbiegu ulic: Sportowej, Konopnickiej i Ks. Kurzawy. Obiekt powstał w roku 1992, następnie płyta boiska została zmodernizowana w 2000 r. natomiast w 2010 r. cały obiekt stadionu został zmodernizowany. Dlatego stadion sportowy nie wymaga modernizacji.

Inaczej sprawa wygląda w odniesieniu do otoczenia stadionu sportowego i budynku socjalnego, które są przestrzeniami zdegradowanymi, a ze względu na możliwość adaptacji na cele społeczne powinny zostać włączone w proces rewitalizacji. Obecnie budynek socjalny nie pełni odpowiedniej funkcji i nie jest dobrze wykorzystany. Jest on do dyspozycji klubów trenujących na stadionie. Powinien być jednak zaadaptowany na cele społeczne, tj. zostać wykorzystany jako miejsce integracji mieszkańców obszaru rewitalizacji, spotkań, wydarzeń kulturalnych, miejsce szkoleń i podnoszenia umiejętności i kwalifikacji zawodowych. Wraz z całym stadionem sportowym może to być miejsce organizacji większych imprez, które już obecnie odbywają się na stadionie sportowym. Takimi imprezami są m.in. dożynki gminno-parafialne, festyny rekreacyjne, zawody strażackie.

Przestrzenią zdegradowaną, możliwą do zaadaptowania na cele społeczne jest również otoczenie stadionu sportowego. Obecnie miejsce otaczające murawę boiska do piłki nożnej w miejscowości Osiećciny pokryte jest żużlem. W celu dostosowania do potrzeb użytkowników, w tym przede wszystkim dzieci i młodzieży konieczna jest wymiana nawierzchni. W założeniu powinna to być bieżnia o szerokości 4,5 m i długości 400 mb pokryta poliuretanem lub innym tworzywem sztucznym. Prowadzenie zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży w odpowiednio wyposażonym terenie wzmocni integrację użytkowników,

podniesie efekty prowadzonych szkoleń i umożliwi wyrównanie szans na dobre wyniki szkoleń z grupami młodzieży, które trenują na dobrze wyposażonych obiektach. Istotnym aspektem społecznym tych dobrych efektów będzie wzmocnienie tożsamości lokalnej użytkowników bieżni, budynku socjalnego i stadionu sportowego.

Podsumowując, realizacja kompleksowego projektu jakim jest adaptacja na cele społeczne budynku socjalnego przy stadionie sportowym w Osiećcinach oraz budowa bieżni wokół stadionu sportowego pozwala łączyć działania miękkie związane ze zwiększeniem zainteresowania użytkowników dostępem do wiedzy, sportu i wzmacniania kompetencji zawodowych z działaniami o charakterze technicznym. Celem tych działań jest z kolei dostosowanie przestrzeni do potrzeb użytkowników, co ma sprzyjać zwiększeniu zainteresowania tymi obiektami i wzrostem świadczonych przez nie usług.

Budynek socjalny może być również wykorzystany na cele aktywizacji gospodarczej poprzez zlokalizowanie tu miejsca dla działalności spółdzielni socjalnej. Związane jest to z koniecznością prowadzenia działań na rzecz osób bezrobotnych, których duża liczba występuje w Osiećcinach.

Ryc. 9. Budynek socjalny przy stadionie sportowym w Osiećcinach wraz z otoczeniem stadionu sportowego

Źródło: opracowanie własne

4.4. WYZNACZENIE OBSZARU ZDEGRADOWANEGO

W celu opracowania porównania wszystkich miejscowości wchodzących w skład Gminy Osiećciny zebrano dane dotyczące w szczególności sytuacji społecznej mieszkańców opisywanego obszaru. Analizie poddano kwestie związane z koncentracją negatywnych zjawisk, w szczególności wysokiego udziału osób w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, wysokiego bezrobocia, dużych problemów ekonomicznych ludności i wysokiej liczby interwencji Policji z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego.

Zebrane dane są rzetelne i porównywalne, ponieważ zostały pozyskane z instytucji bezpośrednio zajmujących się poszczególnymi kwestiami społecznymi: m.in. Urzędu Gminy Osiećciny, Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Osiećcinach, Powiatowego Urzędu Pracy w Radziejowie i Komendy Powiatowej Policji w Osiećcinach.

Poniżej przedstawiono procedurę wyznaczenia obszaru zdegradowanego.

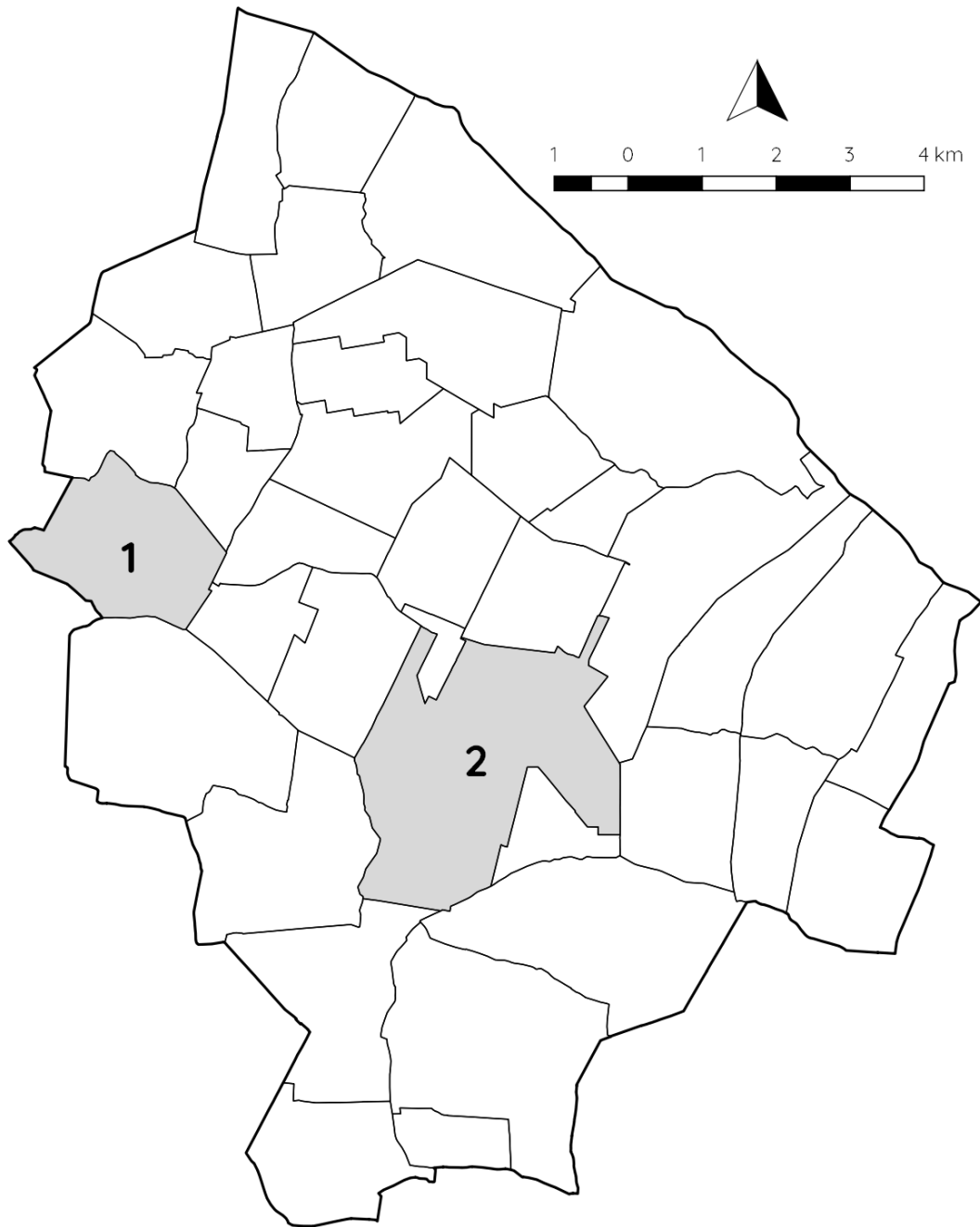
Zgodnie z Zasadami projektowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko – Pomorskiego na lata 2014-2020 wyznaczenie obszaru zdegradowanego na obszarach wiejskich odbywa się poprzez wskazanie miejscowości wykazujących stan kryzysowy. Za obszar zdegradowany uważa się całą miejscowość, w której stwierdzono występowanie stanu kryzysowego.

Szczegółowy proces delimitacji obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przebiegał następująco:

- 1) dla wszystkich miejscowości Gminy Osiećciny przeprowadzono analizę, mającą na celu identyfikację występowania stanu kryzysowego,
- 2) do obszaru zdegradowanego zaliczono miejscowości spełniające jednocześnie następujące kryteria:
 - na terenie miejscowości zidentyfikowano co najmniej 2 problemy społeczne mierzone wskaźnikami i jednocześnie wskaźniki te przyjmują w miejscowości wartości mniej korzystne od średniej ich wartości dla Gminy Osiećciny,
 - na terenie miejscowości znajdują się przestrzenie zdegradowane.

Wobec zebranych informacji proponuje się uznanie za obszar zdegradowany miejscowości **Osiećciny** i **Pilichowo**, zgodnie z granicą przedstawioną na rycinie.

Wyznaczony obszar zdegradowany obejmuje **3 133 osoby** tj. **39,42 %** mieszkańców Gminy Osiećciny oraz **1 274 ha**, tj. **10,35 %** jej powierzchni. Ze względu na fakt, że obszar zdegradowany składa się z dwóch części, które nie posiadają wspólnych granic, obszar zdegradowany podzielono na dwa podobszary: podobszar zdegradowany Pilichowo i podobszar zdegradowany Osiećciny.

Legenda

	granica Gminy		1	podobszar zdegradowany Pilichowo
	granice miejscowości		2	podobszar zdegradowany Osiećciny

Ryc. 10. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Osiećciny składający się z podobszaru zdegradowanego Pilichowo i podobszaru zdegradowanego Osiećciny

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

V. OBSZAR REWITALIZACJI

5.1. WYZNACZENIE OBSZARU REWITALIZACJI

Kolejnym etapem procesu rewitalizacji jest wyznaczenie obszaru rewitalizacji. Dalsza część wyznaczenia obszaru rewitalizacji zależna jest przede wszystkim od zamierzonego celu rewitalizacji.

Obszarem rewitalizacji może być cały obszar zdegradowany lub jego część.

Gmina Osiećciny wybrała i spełniła 2 z 4 możliwych zestawów kryteriów w odniesieniu do części obszaru zdegradowanego i tym samym zdecydowała się na określony kierunek działań rewitalizacyjnych:

A. Cel rewitalizacji: przekształcenie obszaru zdegradowanego na cele aktywizacji społecznej

Za obszar rewitalizacji uznano miejscowości, w których jednocześnie spełnione zostały następujące warunki:

- występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju społecznego,
- na terenie miejscowości i w odległości 1,5 km od zwyczajowo przyjętego centralnego punktu miejscowości, liczonej wzdłuż dróg publicznych i publicznych ciągów pieszych i pieszo-jezdnych brak publicznej infrastruktury aktywizacji społecznej, chyba że uzasadniona i planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury wymienionej poniżej to nie jest konieczne spełnienie wspomnianego warunku odległości 1,5 km:
 - a) komplementarnej wobec już istniejącej lub
 - b) bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej lub
 - c) utworzenie infrastruktury należącej do tej samej kategorii oraz umożliwiającej realizację zadań / aktywności tego samego rodzaju, jeśli zapotrzebowanie społeczne przekracza możliwości infrastruktury już istniejącej lub
 - d) utworzenie infrastruktury zastępującej infrastrukturę tego samego rodzaju likwidowaną ze względu na stan wyeksploatowania, brak funkcjonalności, niespełnianie warunków bezpieczeństwa.

Gmina Osiećciny spełniła kryteria dla celu A rewitalizacji, gdyż zarówno na terenie miejscowości Osiećciny, jak również miejscowości Pilichowo występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju społecznego, a planowana interwencja zakłada utworzenie infrastruktury bezpośrednio rozszerzającej (poprzez adaptację istniejących budynków) możliwości lokalowe infrastruktury już istniejącej.

B. Cel rewitalizacji: przekształcenie przestrzeni zdegradowanych na cele aktywizacji gospodarczej

Za obszar rewitalizacji uznano miejscowości, w których jednocześnie spełnione zostały warunki:

- występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego,

- na terenie gminy są zarejestrowane osoby bezrobotne.

Gmina Osiećiny spełniła kryteria dla celu B rewitalizacji, gdyż zarówno na terenie miejscowości Osiećiny, jak również miejscowości Pilichowo występują przestrzenie zdegradowane, które mogą być zaadaptowane do celów rozwoju gospodarczego oraz na terenie obu miejscowości występuje duża liczba osób bezrobotnych.

Jeśli tak przeprowadzona delimitacja obszaru rewitalizacji wskazuje do rewitalizacji miejscowości, w których łączna liczba mieszkańców przekracza 30 % ludności gminy i/lub w których suma powierzchni przekracza 20 % ogólnej powierzchni w gminie, niezbędne jest dokonanie wyboru zawężającego. Należy jednak podkreślić, że miejscowości Osiećiny i Pilichowo zamieszkują 3 133 osoby tj. 39,42 % mieszkańców Gminy Osiećiny.

Dlatego w pierwszej kolejności należy przeprowadzić działania na rzecz adaptacji przestrzeni zdegradowanych na cele rozwoju gospodarczego. Następnie trzeba przeprowadzić działania, które zapewniają efekty rewitalizacyjne w miejscowościach o największej liczbie mieszkańców (działania zapewniające możliwie najszersze oddziaływanie społeczne). Kolejność planowania reszty zadań jest dowolna.

Ponieważ na terenie obu miejscowości (Osiećiny i Pilichowo) planowane są działania na rzecz rozwoju gospodarczego, nie jest możliwe zawężenie obszaru rewitalizacji o to kryterium.

Biorąc pod uwagę kryterium największej liczby mieszkańców także nie można dokonać wyboru zawężającego. Osiećiny są dużą wsią zamieszkałą przez 2 855 mieszkańców co stanowi 35,92 % mieszkańców. Nie ma więc możliwości, aby do obszaru rewitalizacji włączyć Osiećiny w całości. Powoduje to konieczność podziału tej miejscowości na jednostki analityczne, aby móc stwierdzić, które obszary Osiećin cechują się kumulacją negatywnych zjawisk. Poniżej przedstawiono procedurę tego podziału.

Miejscowość Osiećiny podzielono na dwie jednostki analityczne. **Jednostkę analityczną nr 1** stanowią ulice wchodzące w skład osiedla domów jednorodzinnych, tj. ulice: Jarmarczna, Konopnickiej, Kruszwicka, Kurzawy, Leśna, Łokietka, Malinowa, Piastowska, Skarbka, Sucharskiego, Żeromskiego. Ta część Osiećin posiada spójność wewnętrzną i jest odmienna od pozostałej części miejscowości. Również analiza problemów społecznych występujących w ramach tych ulic jest potwierdzeniem spójności wewnętrznej tego obszaru. Charakter problemowy, przestrzenny i funkcjonalny tego obszaru pozwala na dokonanie wydzielenia tych ulic. Pozostałej części miejscowości Osiećiny nie dzielono i stanowi ona **jednostkę analityczną nr 2**. Wyniki zsumowania danych ilościowych dotyczących dwóch wydzielonych jednostek analitycznych przedstawiono w tabeli.

Tabela 11. Wyniki zsumowania danych ilościowych dotyczących dwóch wydzielonych jednostek analitycznych w miejscowości Osiećiny

Lp.	Wskaźnik	Wartość dla jednostki analitycznej nr 1*	Wartość dla jednostki analitycznej nr 2*	Suma: wartość dla miejscowości Osiećiny
1	Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym	145	350	495
2	Liczba ludności ogółem	994	1861	2855
3	Liczba ludności w wieku produkcyjnym	667	1219	1886
4	Liczba osób bezrobotnych	103	185	288

Lp.	Wskaźnik	Wartość dla jednostki analitycznej nr 1*	Wartość dla jednostki analitycznej nr 2*	Suma: wartość dla miejscowości Osiećnicy
5	Liczba osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące	44	74	118
6	Liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej	77	277	354
7	Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny	49	143	192
8	Liczba dzieci do lat 17 ogółem	182	292	474

Źródło: Urząd Gminy Osiećnicy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećnicach, stan na 31.12.2015 r.

Biorąc pod uwagę przeprowadzony podział Osiećnicy na dwie jednostki analityczne dokonano niezbędnych obliczeń, mających na celu wskazanie obszaru kumulacji negatywnych zjawisk o charakterze społecznym.

Tabela 12. Analiza wskaźnikowa na potrzeby wyznaczenia w miejscowości Osiećnicy obszaru kumulacji negatywnych zjawisk społecznych

Lp.	Wskaźnik	Wartość wskaźnika dla jednostki analitycznej nr 1*	Wartość wskaźnika dla jednostki analitycznej nr 2**	Wartość wskaźnika dla Gminy Osiećnicy ogółem
1	Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem	14,59	18,81	18,02
2	Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze	14,44	15,18	14,15
3	Udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	42,72	40,00	37,86
4	Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	7,75	14,88	14,12
5	Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku	26,92	48,97	44,86
6	Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru	b.d.***	b.d.***	8,70

Źródło: Urząd Gminy Osiećnicy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Osiećnicach, stan na 31.12.2015 r.

*- obszar miejscowości Osiećnicy obejmujący ulice: Jarmarczna, Konopnickiej, Kruszwicka, Kurzawy, Leśna, Łokietka, Malinowa, Piastowska, Skarbka, Sucharskiego, Żeromskiego,

**- obszar Osiećnicy obejmujący pozostałą część miejscowości,

***- brak danych ze względu na brak dostępnych danych od Policji w podziale na ulice, dostępne są wyłącznie dane dla całej miejscowości

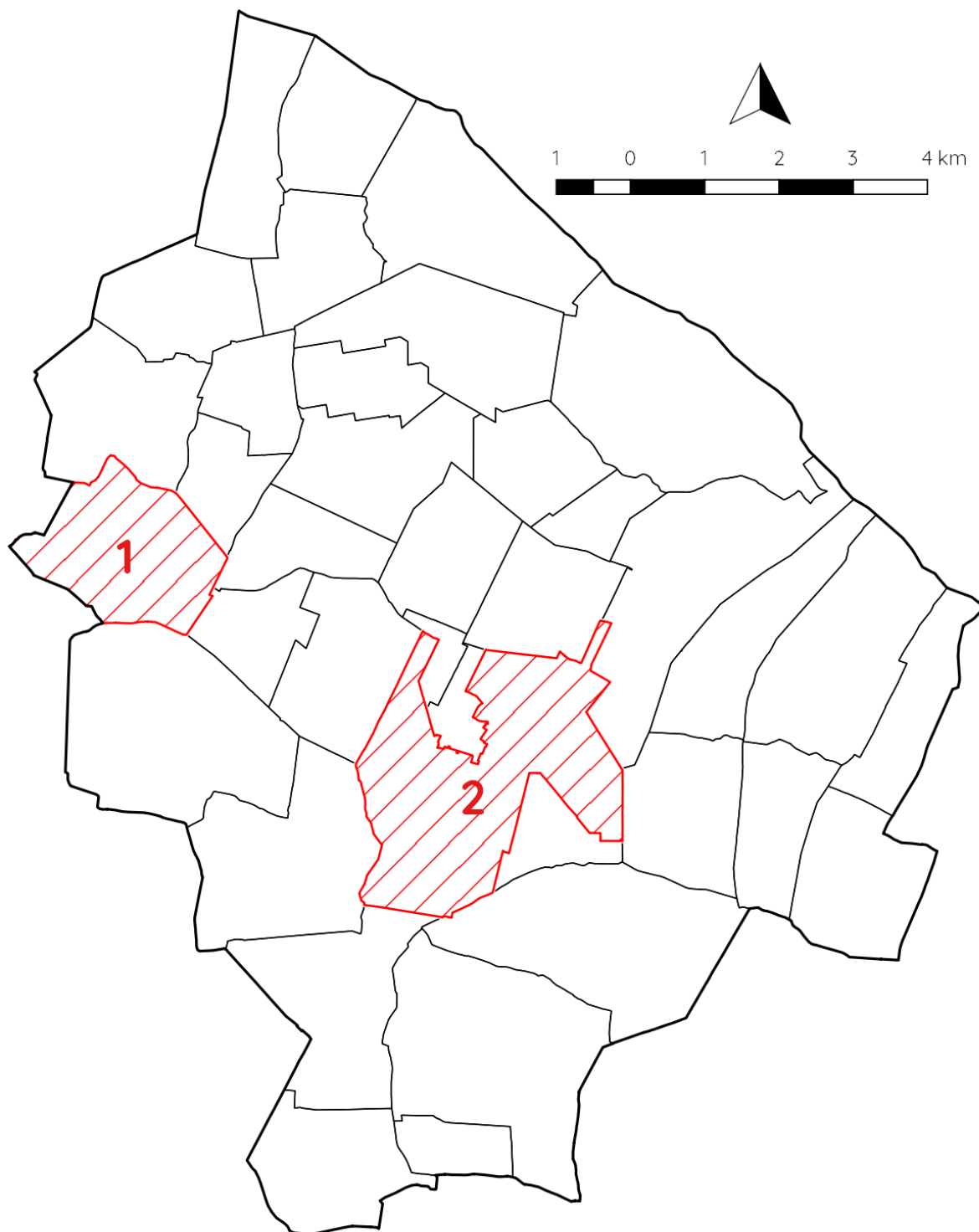
Analiza danych zawartych w tabeli bezsprzecznie pokazuje, że kumulacja negatywnych zjawisk występuje w jednostce analitycznej nr 2, gdzie wszystkie badane wskaźniki osiągnęły wartość gorszą niż średnia wartość dla Gminy Osiećciny. W przypadku danych dotyczących poziomu bezpieczeństwa Komenda Powiatowa Policji w Radziejowie nie udzieliła informacji w podziale na ulice, dlatego niemożliwe jest pokazanie zróżnicowania względem ulic. Dostępne są wyłącznie dane dla całych miejscowości.

W przypadku miejscowości Pilichowo nie było konieczności prowadzenia dalszych podziałów, gdyż liczba ludności tej miejscowości zsumowana z liczbą mieszkańców jednostki analitycznej nr 2 wydzielonej w Osiećcinach nie przekracza 30 % ogólnej liczby mieszkańców Gminy Osiećciny.

W związku z powyższym do **obszaru rewitalizacji** Gminy Osiećciny włączono część miejscowości Osiećciny (tj. w granicach jednostki analitycznej nr 2), a także miejscowość Pilichowo, gdzie podjęte działania będą cechowały się koncentracją i zapewnią możliwie duże oddziaływanie społeczne.

We wskazanym obszarze kumulują się negatywne zjawiska społeczne oraz występują wszystkie opisane przestrzenie zdegradowane możliwe do adaptacji na cele rozwoju społecznego lub gospodarczego.

Ponieważ obszar rewitalizacji składa się z dwóch części, które nie posiadają wspólnych granic, obszar rewitalizacji podzielono na dwa podobszary: podobszar rewitalizacji Pilichowo i podobszar rewitalizacji Osiećciny.

Legenda

	granica Gminy		podobszar rewitalizacji Pilichowo
	granice miejscowości		podobszar rewitalizacji Osiećciny

Ryc. 11. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Osiećciny składający się z podobszaru rewitalizacji Pilichowo i podobszaru rewitalizacji Osiećciny

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Wyznaczony obszar rewitalizacji, na który składają się dwa podobszary: **Pilichowo** i **Osiećciny** obejmuje 2 139 osób, tj. 26,9 % mieszkańców Gminy Osiećciny. Z ogólnej liczby mieszkańców, podobszar rewitalizacji Pilichowo zamieszkuje 278 osób, a podobszar rewitalizacji Osiećciny 1 861 osób.

Powierzchnia podobszarów rewitalizacji: Pilichowo i Osiećciny wynosi odpowiednio 399 ha i 806 ha, tj. łącznie 1 205 ha. Jest to 9,8 % powierzchni całkowitej Gminy Osiećciny.

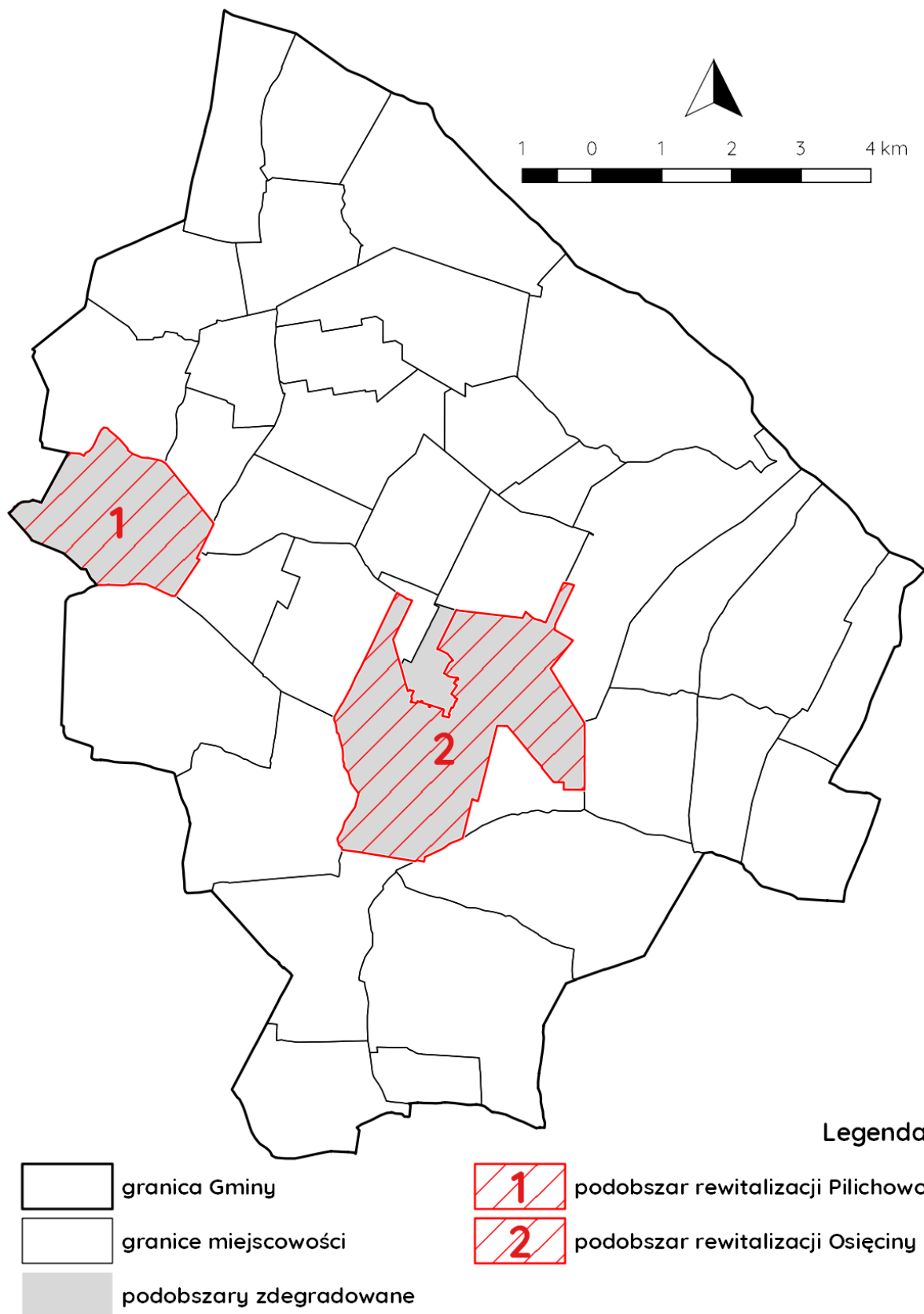
Biorąc pod uwagę zebrane dane i informacje uznaje się za zasadne wyznaczenie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w zaproponowanej formie. Dane dotyczące wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji przedstawiono w następującej tabeli.

Tabela 13. Podstawowe informacje dotyczące obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji

Podstawowe informacje	Obszar zdegradowany	Obszar rewitalizacji
Zasięg przestrzenny	Miejscowości Osiećciny i Pilichowo	Miejscowość Pilichowo i część miejscowości Osiećciny
Powierzchnia (ha)	1 274	1 205
Powierzchnia (%)	10,35	9,8
Liczba mieszkańców	3 133	2 139
Udział w ludności gminy ogółem	39,42	26,9

Źródło: opracowanie własne

Rycina przedstawia wyznaczony obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji na tle Gminy Osiećciny.

Ryc. 12. Podobszary rewitalizacji na tle podobszarów zdegradowanych i granicy Gminy Osiećciny

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

VI. SZCZEGÓŁOWA DIAGNOZA OBSZARU REWITALIZACJI

Na bazie wyznaczonego wcześniej obszaru rewitalizacji konieczne jest przedstawienie szczegółowej diagnozy obszaru rewitalizacji.

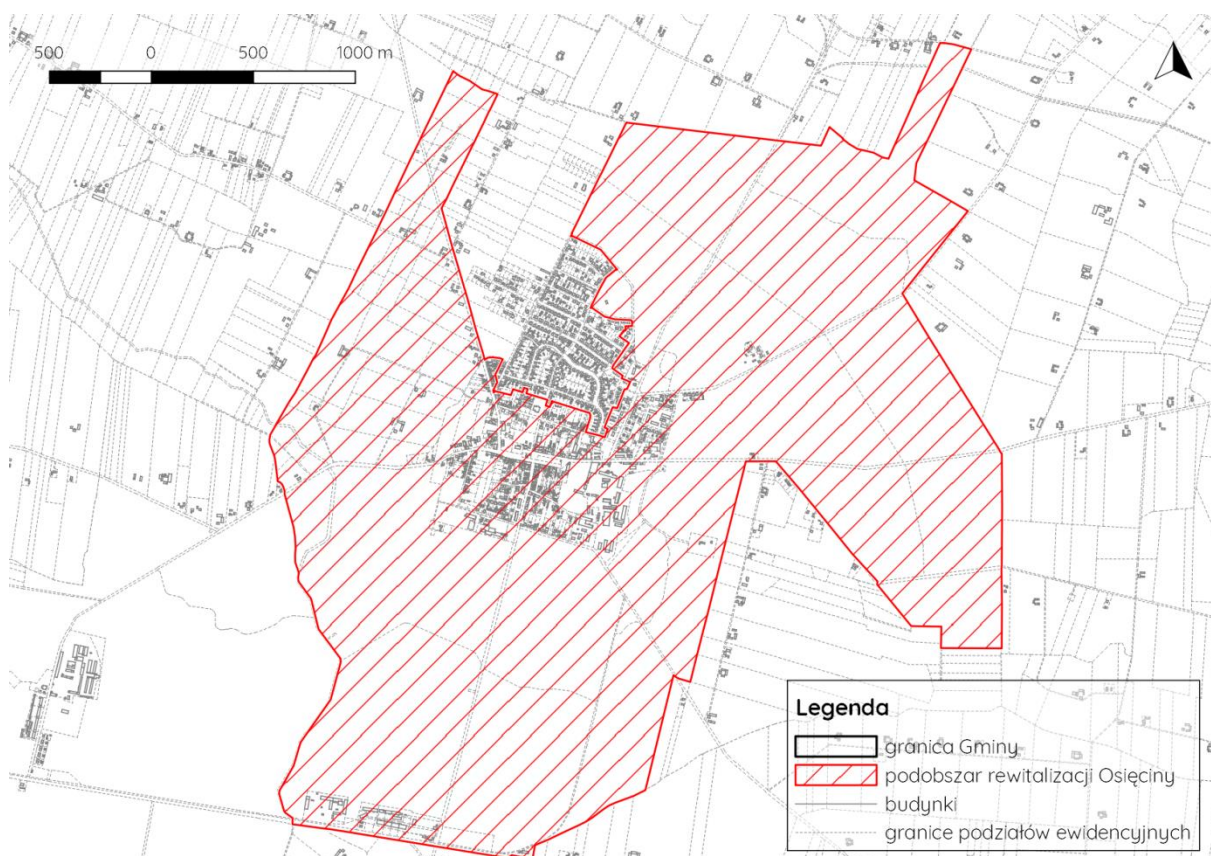
Łącznie obszar rewitalizacji obejmuje 2 139 osób i 1 205 ha. Odpowiednio stanowi to 26,9 % ogółu mieszkańców i 9,8 % powierzchni całkowitej Gminy Osiećiny.

6.1. PODOBSZAR REWITALIZACJI OSIEĆINY

Podstawowe informacje

Podobszar rewitalizacji Osiećiny obejmuje 1 861 osób, czyli wszystkich mieszkańców jednostki analitycznej nr 2 wydzielonej w miejscowości Osiećiny. Jest to 23,4 % ogólnej liczby ludności Gminy Osiećiny. Powierzchnia tego podobszaru rewitalizacji wynosi 806 ha, tj. 6,6 % powierzchni Gminy.

Poniższa rycina przedstawia zasięg przestrzenny podobszaru rewitalizacji Osiećiny na tle podziału ewidencyjnego i budynków.

Ryc. 13. Podobszar rewitalizacji Osiećiny na tle podziałów ewidencyjnych i budynków
Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Rynek pracy

Oba z badanych wskaźników dotyczących bezrobocia wskazują na wartości gorsze niż średnia wartość dla całej Gminy Osiećnicy.

Biorąc pod uwagę analizę w ujęciu na miejscowości, na terenie miejscowości Osiećnicy zarejestrowanych jest 288 osób bezrobotnych, co stanowi około 39,9 % ogółu osób bezrobotnych na terenie Gminy. Liczba ludności w wieku produkcyjnym na terenie Osiećnicy wynosi 1 886 osób, stąd udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie Osiećnicy kształtuje się na poziomie 15,27 %. Jest to średnia wyższa niż wartość dla całej Gminy Osiećnicy wynosząca 14,15 %.

Ponadto wysoki jest udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych, który w Osiećnicy wynosi 40,97 % przy średniej gminnej 37,86 %. Z 288 osób bezrobotnych, aż 118 osób pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące.

W dalszej części analiz, na etapie podziału Osiećnicy na dwie jednostki analityczne wykazano, że w jednostce analitycznej nr 2 w Osiećnicy kumulacja negatywnych zjawisk jest szczególnie istotna. Liczba osób bezrobotnych w jednostce analitycznej nr 2 wynosi 185 przy liczbie ludności w wieku produkcyjnym 1 219 osób. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym wynosi więc 15,18 % i jest wyższy niż średnia wartość gminna na poziomie 14,15 %. Gorzej w porównaniu do średniej gminnej kształtuje się również udział bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych, który wynosi 40,00 %.

Problem bezrobocia ma na obszarze Osiećnicy różnorodne przyczyny, jednak jedną z najważniejszych jest transformacja ustrojowa lat 90-tych XX w. W czasach PRL na terenie miejscowości funkcjonował PGR, a także spółdzielnia „Jutrzenka”, która w okresie od 1948 – 1990 funkcjonowała pod inną nazwą (Gminna Spółdzielnia „Samopomoc Chłopska w Osiećnicy”). Sama spółdzielnia okres świetności przeżywała w latach 70 ubiegłego wieku. Okres transformacji ustrojowej doprowadził Spółdzielnię do złej sytuacji finansowej. Zmniejszyło się znacznie zatrudnienie. Nierentowne działy zakończyły działalność, a obiekty niewykorzystane zostały sprzedane lub wydzierżawione. To samo dotyczyło PGR, który funkcjonował w czasach PRL i również zatrudniał wiele osób. Obecnie na tym obszarze funkcjonuje Ośrodek Hodowli Zarodkowej co jest dobrym przykładem wykorzystania potencjału obiektów popegeerowskich.

Bezrobocie jest także związane z niską aktywnością mieszkańców i brakiem chęci podjęcia zatrudnienia. Wyzwaniem w kontekście rozwiązania problemu bezrobocia będzie aktywizacja osób bezrobotnych, a przede wszystkim długotrwale pozostających bez zatrudnienia. Powodem tego stanu rzeczy jest także brak odpowiednich kwalifikacji zawodowych, dostosowanych do możliwości lokalnego rynku pracy. Dlatego zasadnym wydaje się również wsparcie lokalnej przedsiębiorczości, co może zwiększyć możliwości zatrudnienia.

Zaawansowanie procesu starzenia się społeczeństwa

Obok problemu dotyczącego bezrobocia, analiza w podziale na jednostki analityczne wykazała, że w jednostce analitycznej nr 2 wyższy niż średnia wartość dla Gminy Osiećnicy jest udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem, który wynosi 18,81 %, przy średniej gminnej 18,02 %. Liczba ludności w wieku poprodukcyjnym wynosi 350.

W kontekście wysokiego udziału osób w strukturze ludności podobszaru rewitalizacji ważne wydaje się integracja wielopokoleniowej społeczności i aktywizacja osób starszych. W tym celu ważne jest dostosowanie rozwiązań architektonicznych i urbanistycznych do ich potrzeb. Ważny jest również potencjał społeczny reprezentowany przez lokalne organizację

zrzeszające osoby w opisywanej grupie wiekowej, który został opisany w dalszej części rozdziału.

Samowystarczalność ekonomiczna ludności

Duża jest również liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej. Takich osób jest 277. Liczba dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny wynosi 143. Stąd oba wskaźniki dotyczące przytoczonych danych są mniej korzystne w jednostce analitycznej nr 2 w Osiecinach w porównaniu do średniej gminnej. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w jednostce analitycznej nr 2 w Osiecinach wynosi 14,88 %, natomiast udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku kształtuje się na poziomie 48,97 %. Odpowiednio wartości średnie dla Gminy Osiecin wynoszą 14,12 % i 44,86 %.

Zależność od pomocy społecznej jest ściśle powiązana z problemem bezrobocia. Brak zatrudnienia skutkuje koniecznością korzystania ze wsparcia finansowego oferowanego przez GOPS co uwidaczniają zbadane wskaźniki. Dlatego kluczowe w kontekście rewitalizacji Gminy Osiecin będzie rozwiązanie problemu bezrobocia, którego pochodną będzie zwiększenie samostarczalności ekonomicznej mieszkańców. Jednakże ważne jest także prowadzenie interwencji w charakterze aktywizacji lokalnej społeczności, a przede wszystkim rodzin i ich najmłodszych członków. Takie wsparcie wspomogę proces pozytywnych przemian społecznych i pozwoli zintegrować się mieszkańcom i pozytywnie prowadzić proces włączenia społecznego na wszystkich płaszczyznach.

Potencjał społeczny

Potencjał społeczny na podobszarze rewitalizacji Osiecin jest reprezentowany przez funkcjonujące na nim i zrzeszające przede wszystkim mieszkańców podobszaru rewitalizacji, jako pozostałych części gminy organizacje pozarządowe, kluby i koła zainteresowań. Najważniejsze z nich to:

- Kujawskie Towarzystwo Sportowe Ziemowit,
- Powiatowe Zrzeszenie Ludowe Zespoły Sportowe w Osiecinach (LZS),
- Stowarzyszenie Kulturalne Gminy Osiecin,
- Regionalne Stowarzyszenie Wędkarskie,
- Towarzystwo Miłośników Osiecin,
- Gminny Klub Sportowy „Ziemowit” Osiecin,
- Ochotnicza Straż Pożarna w Osiecinach,
- Gminne Koło Gospodyń wiejskich w Osiecinach.

Gminny Ośrodek Kultury realizuje zadania w dziedzinie wychowania, edukacji i upowszechniania kultury. W siedzibie GOK-u funkcjonuje wiele grup zainteresowań, czy zespołów zrzeszających mieszkańców Gminy Osiecin, w tym mieszkańców podobszarów rewitalizacji. Najważniejsze z nich to:

- Zespół folklorystyczny „Kujawioki”,
- Zespół folklorystyczny „Kujawy Bachorne Stare”,
- Zespół folklorystyczny „Kujawy Bachorne”,
- Chór męski „Osiecin”,
- Grupy taneczne „Let’s Dance”, „Fantazja”, „Fantazja junior”,
- Teatrzyk dziecięcy,

- Ognisko muzyczne.

W ramach działalności GOK-u prowadzone są zajęcia z rytmiki i tańca dla młodzieży, czy wspólnie ze Szkołą Podstawową organizowany jest konkurs plastyczny pt.: „Cztery pory roku”. W GOK-u funkcjonuje również kawiarenka internetowa i świetlica terapeutyczna.

Istnieje jednak potrzeba dalszego rozwoju działalności społecznej skierowanej do lokalnej społeczności, w szczególności do osób starszych, a także do najmłodszej części społeczeństwa. Analiza negatywnych zjawisk wykazała wysoki odsetek osób starszych, a także zależność rodzin od pomocy społecznej, którą dotyka również dzieci i młodzież. Dlatego ważna jest interwencja w zakresie aktywizacji wszystkich grup wiekowych, która prowadzi do integracji społecznej i wsparcia w realizacji pozostałych działań skierowanych na rozwiązanie problemów podobszaru rewitalizacji Osiećciny, a także Pilichowo.

Sfera środowiskowa

Na terenie miejscowości Osiećciny nie występują żadne obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną.

Zagrożeniem dla środowiska może być występowanie indywidualnych źródeł ciepła, które wykorzystują paliwa stałe tj. węgiel i emitują do atmosfery szkodliwe gazy i wpływają na problem niskiej emisji, a także duży ruch samochodowy na drodze krajowej nr 62, oraz na dwóch drogach wojewódzkich nr 267 i 301, które są źródłem zanieczyszczeń komunikacyjnych i hałasu.

Przestrzenie zdegradowane

W jednostce analitycznej nr 2 w Osiećcinach zdiagnozowano występowanie przestrzeni zdegradowanych, których w jednostce analitycznej nr 1 w Osiećcinach nie wykazano. Stąd zasadne jest włączenie do obszaru rewitalizacji tylko części miejscowości Osiećciny, tj. w granicach jednostki analitycznej nr 2. Opisane przestrzenie zdegradowane w jednostce analitycznej nr 2 w Osiećcinach oraz występujące problemy społeczne świadczą o potrzebie rewitalizacji.

Przestrzenią zdegradowaną na analizowanym obszarze jest budynek socjalny przy stadionie sportowym w miejscowości Osiećciny wraz z otoczeniem stadionu sportowego. Sam stadion został zmodernizowany w 2010 r. jednak w złym stanie znajduje się otoczenie obiektu i budynek socjalny. Wymagają one kompleksowej modernizacji i zagospodarowania celem stworzenia warunków na cele społeczne. W obiekcie będą mogły się odbywać różnego rodzaju zajęcia aktywizujące lokalną społeczność, w tym z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej. Odnowione otoczenie w postaci nowej bieżni i zmodernizowany obiekt socjalny pozwolą na zwiększenie możliwości realizacji różnorodnych wydarzeń i imprez kulturalnych, sportowych i innych, w tym działań zawartych w programie rewitalizacji. Dana przestrzeń zdegradowana została szerzej opisana w podrozdziale 4.3.

Konsultacje społeczne

W ramach konsultacji społecznych interesariusze wskazywali, że na terenie Osiećcin kondycja lokalnych przedsiębiorstw jest słaba, brakuje miejsc pracy, dominuje działalność rolnicza i branża spożywcza. Bez podjęcia działań na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych, zachęcenia potencjalnych inwestorów do otwierania działalności gospodarczych i tworzenia nowych miejsc pracy stan kryzysowy będzie się pogłębiał. Na problemy społeczne i gospodarcze nakładają się braki w zakresie infrastruktury, niedostosowania układu komunikacyjnego do potrzeb mieszkańców, słaba dostępność komunikacyjna obszaru

rewitalizacji, brak ścieżek rowerowych, chodników. Zgłaszane problemy dotyczące infrastruktury są ściśle związane ze sferą społeczną. Brak odpowiedniego zaplecza w postaci dobrze wyposażonych miejsc integracji społecznej i aktywizacji zawodowej prowadzi do utraty tożsamości lokalnej i zmniejszenia więzi społecznych. Konieczne jest więc udostępnienie na takie cele budynku socjalnego przy stadionie sportowym i zagospodarowanie stadionu sportowego.

Zdaniem interesariuszy rewitalizacji obiekty uwzględnione w procesie rewitalizacji powinny stać się również miejscem szkoleń i edukacji w zakresie dbałości o środowisko. W chwili obecnej świadomość lokalnej społeczności w tym zakresie jest niewystarczająca czego wynikiem są zagrożenia w sferze środowiskowej wykazane w trakcie konsultacji społecznej.

Podsumowując wyznaczony podobszar rewitalizacji znajduje uzasadnienie w występujących problemach społecznych, a także zdiagnozowanych potrzebach wskazanych podczas konsultacji społecznych. Poniżej przedstawiono także tabelę opisującą najważniejsze problemy i potencjały rozwoju podobszaru rewitalizacji Osiećciny.

Tabela 14. Najważniejsze problemy i potencjały występujące na podobszarze rewitalizacji Osiećciny

Najważniejsze problemy	Najważniejsze potencjały
<ul style="list-style-type: none"> – wysokie bezrobocie, – duży udział osób długotrwale bezrobotnych, – brak chęci podjęcia zatrudnienia, – brak chęci podniesienia kwalifikacji zawodowych, – brak aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców, – wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, – niska samowystarczalność ekonomiczna gospodarstw domowych, – wysoki odsetek dzieci do lat 17 korzystających z pomocy społecznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – potencjał kapitału ludzkiego reprezentowany przez dużą liczbę osób bezrobotnych, – potencjał społeczny reprezentowany przez lokalne organizacje pozarządowe, – budynek socjalny przy stadionie i otoczenie stadionu jako miejsce służące aktywizacji i integracji lokalnej społeczności,

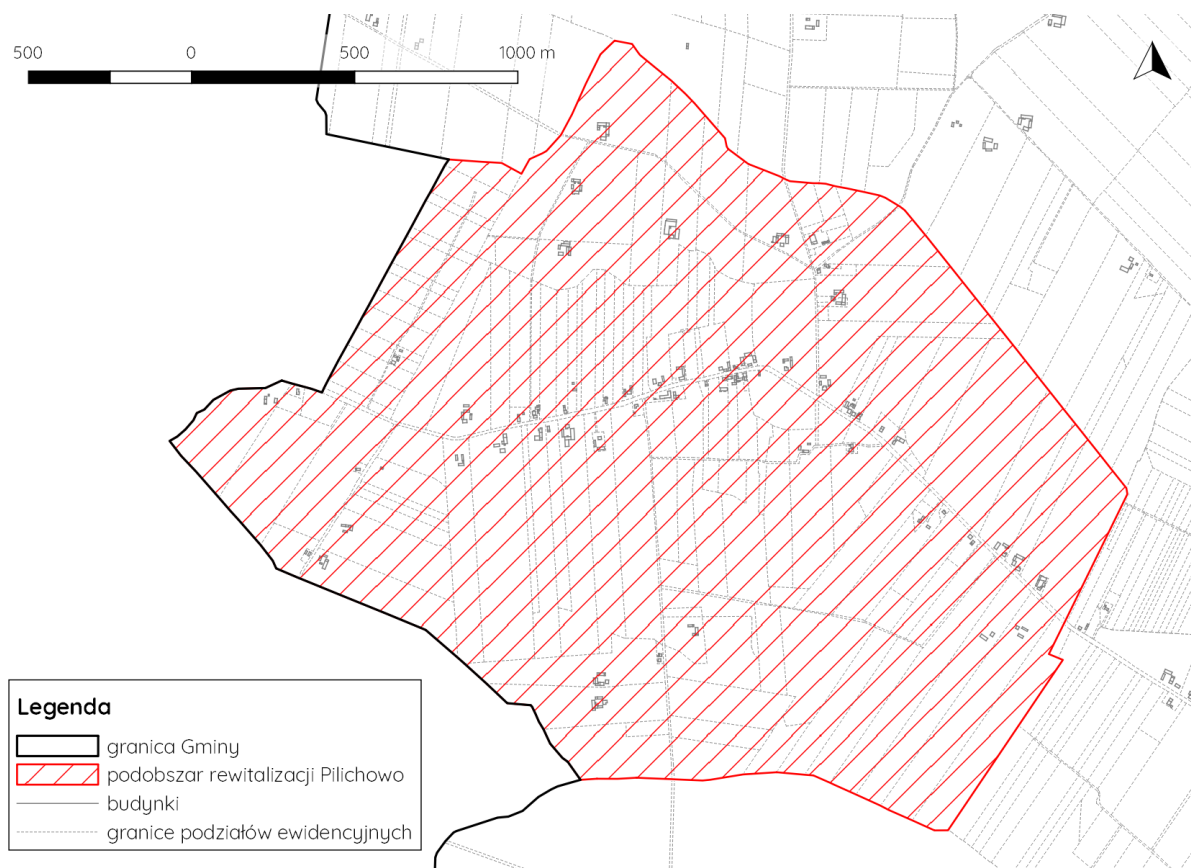
Źródło: opracowanie własne

6.2. PODOBSZAR REWITALIZACJI PILICHOWO

Podstawowe informacje

Podobszar rewitalizacji Pilichowo zamieszkuje 278 mieszkańców, tj. 3,5 % ogólnej liczby mieszkańców Gminy Osiećciny. W granicach podobszaru rewitalizacji znajduje się 399 ha, co stanowi 3,2 % powierzchni całkowitej Gminy.

Poniższa rycina przedstawia zasięg przestrzenny podobszaru rewitalizacji Pilichowo na tle podziału ewidencyjnego i budynków.

Ryc. 14. Podobszar rewitalizacji Pilichowo na tle podziałów ewidencyjnych i budynków

Źródło: opracowanie własne na podstawie zebranych danych

Rynek pracy

W Pilichowie istotny jest problem bezrobocia. Liczba osób bezrobotnych wynosi 31. Wśród nich prawie połowa, czyli 15 osób pozostaje bez pracy dłużej niż 24 miesiące. Udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych wynosi 48,39 %, co znacznie przekracza średnią gminną, kształtującą się na poziomie 37,86 %. Również udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym, który w miejscowości Pilichowo wynosi 18,34 % jest wyższy niż przeciętnie w Gminie Osiećciny (tj. 14,15 %).

Problem bezrobocia wynika przede wszystkim z niskiej aktywności zawodowej mieszkańców Pilichowa. Miejscowość jest typowo rolnicza gdzie dominują indywidualne gospodarstwa rolne o wielkości około 10 ha. We wsi funkcjonuje również kilka większych gospodarstw. Dominacja działalności rolniczej wynika z dobrych uwarunkowań do jej prowadzenia, a także z przekazywanego z pokolenia na pokolenie modelu życia i prowadzenia gospodarstw rolnych. Małe gospodarstwa nie są dochodowe i wiele osób boryka się z problemem niskich dochodów co prowadzi do braku samowystarczalności ekonomicznej i jest ściśle powiązane z zależnością od pomocy społecznej co zostało szczegółowo opisane w dalszej części rozdziału.

Wiele osób pozostaje bez zatrudnienia także ze względu na niewielkie możliwości znalezienia pracy. Na terenie wsi funkcjonują tylko 3 podmioty gospodarcze, co świadczy o niskim poziomie przedsiębiorczości mieszkańców. Natomiast liczba potencjalnych pracowników (osób bezrobotnych zarejestrowanych w PUP) wyniosła 31. Istnieje zatem potrzeba wsparcia w kwestii bezrobocia co wydatnie wpłynie także na podniesienie poziomu życia mieszkańców i zwiększenia ich samodzielności finansowej. Mieszkańcy, którzy chcą

pracować wyjeżdżają w poszukiwaniu zatrudnienia do większych miejscowości w regionie, w tym do Osiećin, które są ośrodkiem skupiającym największą liczbę usług w regionie. Jednak sytuacja gospodarcza największej miejscowości w regionie także jest trudna po zmianie ustrojowych w latach 90 co zostało opisane w podrozdziale 5.2.

Wsparciem w walce z wysokim bezrobociem mogą być działania ukierunkowane na pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości. Rozwiązanie problemu bezrobocia jest kluczowe z punktu widzenia specyfiki problemów występujących na danych podobszarach rewitalizacji.

Zaawansowanie procesu starzenia się ludności

W podobszarze rewitalizacji Pilichowo występuje stosunkowo wysoka liczba osób w wieku poprodukcyjnym, których jest 51, przy ogólnej liczbie mieszkańców 278. Stąd udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem wynosi 18,35 % i przekracza średnią gminną wynoszącą 18,02 %. Świadczy to o dość dużym udziale w społeczności osób starszych, dlatego ważna jest integracja lokalnej społeczności i aktywizacja osób starszych, a także dostosowanie rozwiązań urbanistycznych do ich potrzeb.

Samowystarczalność ekonomiczna

Udział gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w ogólnej liczbie gospodarstw domowych we wsi Pilichowo wynosi 12,95 % przy średniej dla gminy wynoszącej 14,12 %. Wartość wskaźnika jest niższa od średniej dla Gminy jednak nieznacznie i różni się o zaledwie 1,17 %. Jest to niewielka różnica. Powiązanie z problemem wysokiego bezrobocia i niskiego stopnia przedsiębiorczości może wpłynąć na zwiększenie liczby osób korzystających z pomocy społecznej z powodu trudności finansowych.

Drugim ze zbadanych problemów dotyczących pomocy społecznej jest udział dzieci do lat 17 na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku. Wartość wskaźnika dla Pilichowa wyniosła 44,83 % i była minimalnie lepsza od średniej dla gminy (44,86 %). Świadczy to o zagrożeniu z pogłębieniem się danego negatywnego zjawiska i wzrostem liczby dzieci zależnych od pomocy społecznej. Patrząc realnie należy stwierdzić, że blisko połowa dzieci z danej miejscowości jest wspierana poprzez zasiłek rodzinny. To świadczy o niskiej samowystarczalności ekonomicznej rodzin i prowadzi do trudności w zapewnieniu odpowiednich warunków do wychowania i opieki dzieci i młodzieży. Ten problem jest ściśle powiązany z wysokim bezrobociem, które odbija się na sytuacji finansowej gospodarstw domowych, a także braku perspektyw rozwojowych jeśli chodzi o znalezienie dobrze płatnej pracy ze względu na niską przedsiębiorczość obszaru. W tym celu mieszkańcy wyjeżdżają do większych ośrodków, co prowadzi do depopulacji, która też jest udziałem Gminy Osiećiny. Dlatego kluczowe w kontekście rewitalizacji będzie zwalczanie problemu bezrobocia oraz pobudzanie lokalnej przedsiębiorczości, które może doprowadzić do ożywienia społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji.

Potencjał społeczny

Potencjał społeczny na podobszarze rewitalizacji Pilichowo jest reprezentowany przez funkcjonujące na nim i zrzeszające przede wszystkim mieszkańców podobszaru rewitalizacji organizacje pozarządowe, a są to:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Pilichowie,
- Koło Gospodyń Wiejskich w Pilichowie.

Przestrzenie zdegradowane

Obok negatywnych zjawisk społecznych, zdiagnozowano również występowanie przestrzeni zdegradowanych. Takim miejscem jest budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w miejscowości Pilichowo. Jest to obiekt znajdujący się w złym stanie technicznym i wymaga przeprowadzenia gruntownych działań zmierzających do przystosowania go do pełnionych funkcji społecznych, a przede wszystkim jako świetlicy wiejskiej. Stanowi on potencjał rozwoju dla danej miejscowości jako miejsce spotkań i integracji mieszkańców, a także miejsce, w którym będą realizowane zadania z zakresu aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców danego podobszaru rewitalizacji.

Bezpieczeństwo

Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych w miejscowości Pilichowo osiąga wartość 5,71 i w porównaniu do średniej dla Gminy Osiećciny (8,7) jest wartości korzystną. Wskazuje to na brak występowania problemu związanego z niskim poziomem bezpieczeństwa publicznego mieszkańców.

Sfera środowiskowa

W strukturze użytkowania gruntów na obszarze Pilichowa dominują grunty orne. Gleby należą do II i III klasy bonitacyjnej co świadczy o dobrych warunkach do prowadzenia działalności rolniczej.

Na terenie miejscowości Pilichowo nie występują żadne obiekty przyrodnicze objęte ochroną prawną.

Zagrożeniem dla środowiska może być występowanie indywidualnych źródeł ciepła, które wykorzystują paliwa stałe tj. węgiel i emitują do atmosfery szkodliwe gazy i wpływają na problem niskiej emisji.

Konsultacje społeczne

Wyniki konsultacji społecznych na potrzeby diagnozowania problemów potwierdziły występowanie opisanych powyżej problemów. Na spotkaniu w ramach konsultacji społecznych obszarów poruszono kwestie związane z bezrobociem. Interesariusze potwierdzili, że jest to istotny problem w danym obszarze. Jest to związane przede wszystkim z brakiem chęci podjęcia do pracy i zależnością od zewnętrznego wsparcia finansowego otrzymywanego z pomocy społecznej. Taki model życia jest przekazywany z pokolenia na pokolenie i dlatego bezrobocie utrzymuje się w danej miejscowości na danym obszarze. Dlatego największym wyzwaniem w ramach rewitalizacji danego obszaru będzie aktywizacja osób bezrobotnych, przede wszystkim długotrwale bezrobotnych i nie posiadających odpowiednich kwalifikacji zawodowych, z których większość jest także zależna do korzystania ze wsparcia finansowego pomocy społecznej. Taki sposób życia jest niestety przekazywany także następnemu pokoleniu.

W parze z bezrobociem idzie także brak możliwości rozwoju gospodarczego. Na danym podobszarze dominują indywidualne gospodarstwa rolne, a jest bardzo mała liczba przedsiębiorstw i są one w słabej kondycji, na co wskazali interesariusze rewitalizacji. Potwierdzono również potrzebę realizacji działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i pobudzenia przedsiębiorczości wśród mieszkańców Pilichowa.

Interesariusze wskazali również na potrzebę rozwoju infrastruktury technicznej i społecznej na terenie miejscowości Pilichowo. Przede wszystkim poruszono kwestie modernizacji budynku OSP, w którym mieści się świetlica wiejska będąca centrum życia

społecznego i kulturalnego lokalnej społeczności. Poprawa stanu technicznego i wprowadzenie rozwiązań dla osób starszych i niepełnosprawnych poprawi dostępność do świetlicy i pozwoli na zwiększenie możliwości w organizowaniu różnorodnych wydarzeń na rzecz aktywizacji mieszkańców.

Podsumowując wyznaczony podobszar rewitalizacji znajduje uzasadnienie w występujących problemach społecznych, a także zdiagnozowanych potrzebach wskazanych podczas konsultacji społecznych. Poniżej przedstawiono także tabelę opisującą najważniejsze problemy i potencjały rozwoju podobszaru rewitalizacji Pilichowo.

Tabela 15. Najważniejsze problemy i potencjały występujące na podobszarze rewitalizacji Pilichowo

Najważniejsze problemy	Najważniejsze potencjały
<ul style="list-style-type: none"> – wysokie bezrobocie, – duży udział osób długotrwale bezrobotnych, – brak chęci podjęcia zatrudnienia, – brak chęci podniesienia kwalifikacji zawodowych, – brak aktywności zawodowej i społecznej mieszkańców, – wysoka zależność od pomocy społecznej, w tym powiązana z bezrobociem, – mała liczba podmiotów gospodarczych i ich słaba kondycja, – brak perspektyw rozwoju zawodowego dla młodych mieszkańców, – niedostosowana do potrzeb mieszkańców infrastruktura społeczna, – wysoki udział osób w wieku poprodukcyjnym, 	<ul style="list-style-type: none"> – potencjał kapitału ludzkiego reprezentowany przez dużą liczbę osób bezrobotnych, – budynek OSP jako miejsce spotkań, integracji i realizacji działań z zakresu aktywizacji zawodowej mieszkańców, – niska liczba interwencji służb porządkowych w stosunku do średniej dla gminy,

Źródło: opracowanie własne

VII. WIZJA STANU OBSZARU REWITALIZACJI PO PRZEPROWADZENIU REWITALIZACJI

W niniejszym rozdziale przedstawiono wizję obszaru rewitalizacji, która zawiera opis sytuacji docelowej na obszarze koncentracji zbadanych problemów. Uwzględnia ona również analizę lokalnych potencjałów i analizę porównawczą wyznaczonych obszarów rewitalizacji. Wizja odpowiada także na kluczowe pytanie: do jakiego stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej interwencji dążymy? Dokładne określenie wizji rozwoju pozwala wyznaczyć odpowiednio ukierunkowane na rozwiązanie problemów cele rewitalizacji i przypisanie do nich właściwych kierunków działań.

W ramach LPR zamierzonym efektem jest wyprowadzenie ze stanu kryzysowego obszaru rewitalizacji. Dzięki przeprowadzeniu odpowiednio skierowanej interwencji można osiągnąć wyrównanie poziomu rozwoju Gminy Osiećnicy i zmniejszenie skali kluczowych w kontekście rewitalizacji negatywnych zjawisk.

Rewitalizację w wyznaczonym obszarze zamierza się przeprowadzić w oparciu o cel A i cel B, które zostały określone w dokumencie „Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020” w podrozdziale 6.4.2. W związku z tym rewitalizacja w Gminie Osiećnicy będzie ukierunkowana na aktywizację społeczną i gospodarczą.

Głównym efektem interwencji na podobszarach Osiećnicy i Pilichowo będzie ograniczenie negatywnych zjawisk społecznych cechujących obszar rewitalizacji, a przede wszystkim wysokiego poziomu bezrobocia, a także powiązanego z nim problemu zależności od pomocy społecznej. Interwencja będzie polegała na przeprowadzeniu działań aktywizujących: społecznych o charakterze integracyjnym i edukacyjnym, a także zawodowych skierowanych do osób bezrobotnych i nieaktywnych zawodowo. Ważnym problemem jest także starzejące się społeczeństwo i potrzeba aktywizacji seniorów i zapewnienia im odpowiedniej infrastruktury dostosowanej do ich potrzeb.

Tabela 16 przedstawia ciąg przyczynowo-skutkowy procesu rewitalizacji w obszarze rewitalizacji Gminy Osiećnicy. Wskazano jakie jest planowana interwencja i z jakich problemów wynika, a także jakie są zamierzone efekty.

Tabela 16. Proces rewitalizacji w obszarze rewitalizacji Gminy Osiećnicy

Podobszar rewitalizacji	Zbadane problemy	Planowane działania	Efekt interwencji
Osiećnicy	<ul style="list-style-type: none"> – wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym – wysoki udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych, – wysoki udział osób w gospodarstwach 	<ul style="list-style-type: none"> – Przeprowadzenie zajęć animacyjnych na rzecz aktywnego włączenia rodzin zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie z obszaru rewitalizacji, – Utworzenie spółdzielni socjalnej, 	<ul style="list-style-type: none"> – Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców, – Zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, – Zmniejszenie liczby rodzin i dzieci zależnych od pomocy społecznej, – Poprawa sytuacji ekonomicznej

	<p>domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem,</p> <ul style="list-style-type: none"> - wysoki udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku, - wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem. 	<ul style="list-style-type: none"> - Przeprowadzenie zajęć na rzecz aktywizacji seniorów, - Wprowadzenie usług dziennej opieki dla osób starszych i niesamodzielnych, - Aktywizacja i integracja wielopokoleniowej społeczności Osiećnic, - Remont i wyposażenie budynku na stadionie sportowym w miejscowości Osiećnicy na cele aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 	<p>mieszkańców,</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wzrost aktywności seniorów, - Utworzenie usług skierowanych do osób starszych i niesamodzielnych, - Wzrost lokalnej przedsiębiorczości, - Utworzenie podmiotu ekonomii społecznej, - Modernizacja infrastruktury na cele społeczne i gospodarcze.
Pilichowo	<ul style="list-style-type: none"> - wysoki udział osób bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym - wysoki udział osób bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych, - wysoki udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem. 	<ul style="list-style-type: none"> - Utworzenie spółdzielni socjalnej, - Przeprowadzenie zajęć na rzecz aktywizacji seniorów, - Wprowadzenie usług dziennej opieki dla osób starszych i niesamodzielnych - Przeprowadzenie zajęć animacyjnych na rzecz aktywnego włączenia rodzin zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie z obszaru rewitalizacji, - Modernizacja budynku OSP Pilichowo na rzecz aktywizacji społeczno-zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. 	<ul style="list-style-type: none"> - Wzrost aktywności zawodowej mieszkańców, - Zmniejszenie się liczby osób bezrobotnych, - Poprawa sytuacji ekonomicznej mieszkańców, - Wzrost aktywności seniorów, - Utworzenie usług skierowanych do osób starszych i niesamodzielnych, - Wzrost lokalnej przedsiębiorczości, - Utworzenie podmiotu ekonomii społecznej, - Modernizacja infrastruktury na cele społeczne i gospodarcze.

Źródło: opracowanie własne

Wobec przedstawionych powyżej informacji sformułowano wizję stanu obszaru rewitalizacji po przeprowadzonej interwencji, która uwzględnia najważniejsze przyczyny zbadanego kryzysu i specyfikę podobszaru rewitalizacji Osiećciny i podobszaru rewitalizacji Pilichowo. Podstawą do wyznaczenia wizji była diagnoza oraz wyniki konsultacji społecznych. Wizja prezentuje się następująco:

Wizja stanu obszaru rewitalizacji do 2023 r.:

- Społeczność obszaru rewitalizacji jest zintegrowana oraz aktywna zawodowo i społecznie,*
- Zmniejsza się liczba osób bezrobotnych, którzy chętnie uczestniczą w kursach i szkoleniach pomagających im podnieść kwalifikacje zawodowe dopasowane do lokalnego rynku pracy,*
- Rodziny chętnie uczestniczą w różnorodnych zajęciach aktywizacyjnych, co w połączeniu ze zmniejszającym się bezrobociem zwiększa samowystarczalność ekonomiczną mieszkańców,*
- Obszar rewitalizacji Gminy Osiećciny zamieszkują aktywni seniorzy, którzy chętnie uczestniczą w życiu lokalnej społeczności obszaru rewitalizacji,*
- Obszar rewitalizacji Gminy Osiećciny jest miejscem integracji wielopokoleniowej, która spaja lokalną społeczność, dzięki funkcjonowaniu klubu młodzieżowego i dziennego domu pobytu,*
- Aktywność zawodowa mieszkańców wpływa na rozwój gospodarczy obszaru rewitalizacji, w tym poprawie kondycji i wzroście ilości lokalnych przedsiębiorstw, w tym podmiotów ekonomii społecznej.*

VIII. CEL REWITALIZACJI I KIERUNKI DZIAŁAŃ

8.1. CEL, KIERUNKI I PRZEDSIĘWZIĘCIA

Działania rewitalizacyjne dla Gminy Osiećciny będą prowadzone w oparciu o wyznaczone cele rewitalizacji dopasowane do lokalnych uwarunkowań i potrzeb mieszkańców obszaru rewitalizacji. Wszystkie cele wynikają z przeprowadzonej diagnozy i są ukierunkowane na eliminację lub ograniczenie występowania negatywnych zjawisk. Cele rewitalizacji są również zgodne z założeniami powiązanych dokumentów strategicznych i planistycznych gminy, a także są pochodną wizji obszaru po przeprowadzonej rewitalizacji. Cele szczegółowe uwzględniają uwarunkowania i potencjały występujące na obszarze rewitalizacji Gminy Osiećciny.

Poniżej zaprezentowano cel programu rewitalizacji, odpowiadające mu kierunki działań i przedsięwzięcia rewitalizacyjne:

8.2. WSKAŹNIKI REALIZACJI CELU

Wyznaczony cel rewitalizacji został opisano poprzez odpowiednio skwantyfikowane wskaźniki obrazujące stopień realizacji. Wskaźniki posiadają wartość bazową i docelową – czyli wartość planowaną do osiągnięcia w 2023 r.

Poniższa tabela przedstawia wybrane wskaźniki realizacji celu rewitalizacji, które są oczekiwane w wyniku realizacji procesu rewitalizacji w Gminie Osiećciny.

Tabela 17. Wskaźniki odpowiadające celowi rewitalizacji

Nr	Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećciny poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne				
	Wskaźniki	Wartość bazowa Osiećciny	Wartość bazowa Pilichowo	Wartość docelowa w 2023 r. Osiećciny	Wartość docelowa w 2023 r. Pilichowo
1	Spadek udziału (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na podobszarach Osiećciny i Pilichowo	15,18 %	18,34 %	Spadek o 8 %	Spadek o 15 %
2	Spadek udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem w podobszarze Osiećciny	14,88 %	12,95 %	Spadek o 10 %	Spadek o 20 %
3	Liczba zmodernizowanych obiektów infrastruktury społecznej	0	0	1	1

Źródło: opracowanie własne

Powyższe wskaźniki są jak najbardziej wymierne co do oceny prowadzonych działań rewitalizacyjnych ponieważ zmiana ich wartości wpłynie na eliminację kluczowych zbadanych na etapie diagnozy negatywnych zjawisk w postaci bezrobocia, zależności od pomocy społecznej, a także potrzebie modernizacji obiektów infrastruktury społecznej, które są niezbędne do realizacji zadań miękkich ujętych w programie rewitalizacji.

Dane wskaźniki będą stanowić podstawę do monitoringu efektywności procesu rewitalizacji w Podobszarach Osiećciny i Pilichowo, a także będą służyć do sporządzania **corocznych** analiz prowadzonych przez Zespół ds. rewitalizacji.

IX. PRZEDSIĘWZIĘCIA REWITALIZACYJNE

Osiągnięcie wyznaczonego celu rewitalizacji jest uwarunkowane przez realizację konkretnych działań, które prowadzi do wyjścia z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji Gminy Osiećciny. W tym celu określono główne i uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne.

Główne przedsięwzięcia rewitalizacyjne zawierają grupy projektów, z których poszczególne mają charakter społeczny, gospodarczy, przestrzenno-funkcjonalny, czy techniczny. Określono także ogólną charakterystykę przedsięwzięć uzupełniających, które realizują kierunki działań, ale mają na celu eliminację lub ograniczenie skali negatywnych zjawisk.

9.1. PRZEDSIĘWZIĘCIA GŁÓWNE

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Osiećnicy określono dwa przedsięwzięcia główne, które wynikają bezpośrednio z celu i kierunków działań. Każde z dwóch przedsięwzięć zawiera zestaw przypisanych projektów ukierunkowanych na osiągnięcie celu rewitalizacji. Ich kompleksowa realizacja jest kluczowa ze względu na osiągnięcie zamierzonych efektów w procesie rewitalizacji.

Przedsięwzięcia główne są bezpośrednią pochodną wizji, celu i kierunków działań. Poniżej przedstawiono listę podstawowych przedsięwzięć i wynikających z nich projektów głównych.

Tabela 18. Przedsięwzięcia główne i projekty

Przedsięwzięcie 1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećnicy i Pilichowo
Projekt 1. Animacja lokalna na rzecz rodzin z obszaru rewitalizacji
Projekt 2. Utworzenie spółdzielni socjalnej
Projekt 3. Warsztaty senioralne
Projekt 4. Aktywizacja wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji
Przedsięwzięcie 2. Rozwój infrastruktury na rzecz żywienia społeczno-gospodarczego Osiećnicy i Pilichowa
Projekt 5. Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećnicy wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia
Projekt 6. Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia

Źródło: opracowanie własne

Tabela 19 przedstawia szczegółowo zakres projektów głównych. Zawarto w niej informacje dotyczące: lokalizacji, typu projektu, podmiotu/ów realizujących, zakresu realizowanych zadań, szacowanej wartości projektu, prognozowanych rezultatów oraz sposobu oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji.

Tabela 19. Główne przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne									
Kierunek 2. Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo									
Podobszar rewitalizacji Osiećiny, Podobszar rewitalizacji Pilichowo	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo	1. Animacja lokalna na rzecz rodzin z obszaru rewitalizacji	S	GOPS, Gmina Osiećiny, GOK	Projekt obejmuje realizację zajęć z zakresu animacji lokalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym przede wszystkim osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym. Zakres zadań projektu obejmuje: – organizacje szkoleń, warsztatów, kursów, zajęć dotyczących aktywizacji społecznej, – trening kompetencji i umiejętności społecznych	Obiekty i przestrzenie publiczne na podobszarach Osiećiny i Pilichowo	300 000	– podniesienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – wzrost kompetencji i umiejętności społecznych mieszkańców, – wzrost jakości kapitału ludzkiego, – wzrost aktywności zawodowej	Wskaźnik produktu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 30 os. Wskaźnik rezultatu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 15 os.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					oraz pobudzenie aktywności społecznej i zawodowej nieaktywnych mieszkańców, – zatrudnienie animatorów lokalnych, – organizacja wyjazdów integracyjnych. Zadania zawarte w projekcie będą realizowane przez wskazane podmioty, a także zatrudnionych animatorów. Szacowany koszt kwalifikowany projektu przewiduje również odpowiednie wyposażenie lokali, w których będzie realizowany projekt, a także koszty zatrudnienia animatorów. Koszt			mieszkańców.	Sposób zmierzenia: ankietyzacja uczestników projektu, dane PUP, dane GOPS

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					przygotowania i wyposażenia lokali nie przekracza 10 %.				
Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećnicy poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne									
Kierunek 1. Aktywizacja zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećnicy i Pilichowo									
Podobszar rewitalizacji Osiećnicy, Podobszar rewitalizacji Pilichowo	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećnicy i Pilichowo	2. Utworzenie spółdzielni socjalnej	S/G	Gmina Osiećnicy	Projekt zakłada utworzenie spółdzielni socjalnej w celu obsługi terenów i obiektów publicznych na obszarze Gminy Osiećnicy, w tym na obszarze rewitalizacji. Siedziba spółdzielni socjalnej będzie budynek socjalny znajdujący się przy stadionie w Osiećcinach, który jest ujęty w projekcie nr 7. W ramach działania będą rekrutowani mieszkańcy obszaru rewitalizacji: osoby bezrobotne	Osiećnicy dz. nr 887 (budynek socjalny)	800 000	– podniesienie aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji, w szczególności mieszkańców zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym – wzrost kompetencji społeczno-zawodowych uczestników projektów, – wzrost jakości kapitału ludzkiego,	Wskaźnik produktu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym objętych wsparciem w programie – 7 os. Wskaźnik rezultatu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym pracujących po opuszczeniu programu – 5 os.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					w rozumieniu Ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, osoby, o których mowa w art. 1 ust. 2 pkt 1-4, 6, 7 ustawy o zatrudnieniu socjalnym.			– zatrudnienie osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym w spółdzielni socjalnej.	Sposób zmierzenia: ewidencja uczestników projektu, dane PUP, dane GOPS
Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne									
Kierunek 2. Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo									
Podobszar rewitalizacji Osiećiny, Podobszar rewitalizacji Pilichowo	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo	3. Warsztaty senioralne	S	Gmina Osiećiny, GOK, GOPS, organizacje pozarządowe	Projekt zakłada realizację różnorodnych zajęć dla osób starszych w celu ich aktywizacji. W ramach projektu przewiduje się realizację następujących zadań: – warsztaty, – szkolenia, – wyjazdy integracyjne, – zajęcia edukacyjne.	Obiekty i przestrzenie publiczne na podobszarach Osiećiny i Pilichowo	70 000	– organizacja wydarzeń na rzecz aktywizacji seniorów, – wzrost aktywności seniorów z obszaru rewitalizacji, – integracja lokalnej społeczności i poprawa	Wskaźnik produktu: – Liczba zorganizowanych wydarzeń (rocznie) – 2 szt. Wskaźnik rezultatu: – Liczba uczestników zorganizowanych wydarzeń (rocznie) – 100 os.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					Celem działania jest pobudzenie aktywności wśród najstarszej grupy wiekowej mieszkańców obszaru rewitalizacji. W ramach projektu przewiduje się włączenie do jego realizacji organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych. Szacunkowy udział osób starszych z obszaru rewitalizacji to 75 %.			jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji.	Sposób zmierzenia: ankietyzacja uczestników projektu, dane Urzędu Gminy.
Podobszar rewitalizacji Osiećiny, Podobszar rewitalizacji Pilichowo	Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne								
	Kierunek 2. Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo								
	1. Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećiny i Pilichowo	4. Aktywizacja wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji	S	Gmina Osiećiny, GOK, Gminna Biblioteka Publiczna	Projekt zakłada realizację zajęć z zakresu integracji wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji. W tym celu zakłada się	Obiekty i przestrzenie publiczne na podobszarach Osiećiny i Pilichowo	100 000	– wzrost aktywności społecznej i zawodowej mieszkańców obszaru rewitalizacji,	Wskaźnik produktu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					realizację następujących zadań: – Organizację imprez, spotkań, integracyjnych, warsztatów (rzeźbiarstwo, malarstwo), szkoleń i zajęć edukacyjnych, – organizacja imprez cyklicznych („Sztuka łączy pokolenia”, wieczorki poetyckie), – zatrudnienie animatorów społeczności lokalnej.			– wzrost jakości kapitału ludzkiego – wzrost poziomu integracji społecznej mieszkańców obszaru rewitalizacji, – wzrost jakości życia mieszkańców.	objętych wsparciem w programie – 25 os. Wskaźnik rezultatu: – Liczba osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym poszukujących pracy po opuszczeniu programu – 15 os. Sposób zmierzenia: ankietyzacja uczestników projektu, dane Urzędu Gminy, dane GOPS, dane PUP.

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/ realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne									
Kierunek 4. Modernizacja obiektów na cele społeczne i gospodarcze na obszarze rewitalizacji									
Kierunek 5. Modernizacja przestrzeni publicznej na obszarze rewitalizacji									
Podobszar rewitalizacji Osiećiny	Rozwój infrastruktury na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego Osiećin i Pilichowa	5. Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećiny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	T/PF	Gmina Osiećiny	Realizacja projektu będzie polegała na remoncie i wyposażeniu budynku na stadionie w Osiećinach, wraz z najbliższym otoczeniem. Zakres zadań projektu obejmuje <ul style="list-style-type: none"> – remont wewnątrz budynku: wygładzenie ścian, malowanie, remont łazienek , zakup wyposażenia (stoły, krzesła, AGD), – zagospodarowanie otoczenia budynku, w tym budowa siłowni zewnętrznej. – Przystosowanie 	Osiećiny dz. nr 887	500 000	<ul style="list-style-type: none"> – poprawa jakości istniejącej infrastruktury społecznej, – stworzenie warunków do prowadzenia działalności gospodarczej, – stworzenie atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji mieszkańców w którym będą mogły być realizowane różnorodne wydarzenia, – stworzenie warunków do realizacji zadań miękkich ujętych w LPR, 	Wskaźnik produktu: <ul style="list-style-type: none"> – Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych na rewitalizowanych obszarach wiejskich na obszarze wdrażania LSR do 2023 r. – 1 szt. Wskaźnik rezultatu: <ul style="list-style-type: none"> – Liczba osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów w ciągu roku po zakończeniu operacji – 15 os. – Liczba osób z

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					budynku i otoczenia dla potrzeb osób niepełnosprawnych			– poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonym społecznie.	grup defaworyzowanych obszaru LSR, uczestniczących w wydarzeniach do 2023 roku – 500 os. Sposób zmierzenia: protokół odbioru robót budowlanych, ankietyzacja uczestników wydarzeń i osób korzystających ze zrewitalizowanych obszarów.
Podobszar rewitalizacji Pilichowo	Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiecin poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne								
	Kierunek 4. Modernizacja obiektów na cele społeczne i gospodarcze na obszarze rewitalizacji								
	Rozwój infrastruktury na rzecz ożywienia społeczno-gospodarczego	6. Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz zagospodarowaniem	T/PF	OSP Pilichowo, Gmina Osiecin	Realizacja projektu będzie polegała na remoncie i wyposażeniu budynku OSP	Pilichowo dz. 192/1	500 000	– poprawa jakości istniejącej infrastruktury społecznej, – stworzenie	Wskaźnik produktu: – Liczba obiektów infrastruktury zlokalizowanych

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
	Osiećin i Pilichowa	najbliższego otoczenia			<p>Pilichowo. Zakres zadań obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - remont wewnątrz budynku, w tym wygładzenie ścian, malowanie, remont łazienek , zakup wyposażenia (stoły, krzesła, AGD), wymiana drzwi, wymiana stolarki okiennej, - na zewnątrz- remont elewacji, ocieplenie ścian, wymiana dachu, - przystosowanie budynku do potrzeb osób niepełnosprawnych , - przystosowanie budynku na potrzeby działania spółdzielni socjalnej, - zagospodarowanie otoczenia budynku 			<p>atrakcyjnego miejsca spotkań i integracji mieszkańców w którym będą mogły być realizowane różnorodne wydarzenia,</p> <ul style="list-style-type: none"> - stworzenie warunków do realizacji działań miękkich ujętych w LPR, - poprawa jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonym społecznie. 	<p>na rewitalizowanych obszarach wiejskich na obszarze wdrażania LSR do 2023 r. – 1 szt.</p> <p>Wskaźnik rezultatu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liczba osób z grup defaworyzowanych obszaru LSR, uczestniczących w wydarzeniach do 2023 roku – 100 os. <p>Sposób zmierzenia: protokół odbioru robót budowlanych, ankietyzacja uczestników wydarzeń i osób korzystających ze</p>

Obszar rewitalizacji	Przedsięwzięcie	Projekt	Typ projektu*	Opis projektu					Sposób oceny i zmierzenia rezultatów w odniesieniu do celów rewitalizacji
				Podmiot/y realizujący/e projekt	Zakres realizowanych zadań	Lokalizacja	Szacowana wartość projektu	Prognozowane rezultaty	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
					: budowa siłowni zewnętrznej.				zrewitalizowanych obszarów.

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020

* typy projektów: S – społeczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny, G – gospodarczy

9.2. PRZEDSIĘWZIĘCIA UZUPEŁNIAJĄCE

Tabela 20 przedstawia ogólną charakterystykę przedsięwzięć uzupełniających, które mają na celu wsparcie w realizacji pozostałych projektów głównych i wzmocnienie zamierzonych efektów prowadzonych działań rewitalizacyjnych. Zawarto w niej informacje dotyczące: typu projektu, obszaru na którym dane przedsięwzięcie będzie realizowane, a także ogólną charakterystykę danego działania.

W Lokalnym Programie Rewitalizacji Gminy Osiećnicy określono dwa przedsięwzięcia uzupełniające:

1. Utworzenie Klubu Młodzieżowego Osiećnicy
2. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu

Tabela 20. Przedsięwzięcia uzupełniające

Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia*	Uzupełniające przedsięwzięcie rewitalizacyjne
1	2	3	4
Podobszar rewitalizacji Osiećnicy	Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećnicy poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne		
	Kierunek 2. Aktywizacja społeczna mieszkańców podobszarów Osiećnicy i Pilichowo		
	1	S	<p>Przedsięwzięcie zakłada utworzenie Klubu Młodzieżowego w Osiećcinach. Klub ma zrzeszać młodzież z obszaru wsi Osiećnicy, ale także z pozostałych miejscowości Gminnych. Zadaniem Klubu jest aktywizacja najmłodszych grup społecznych i propagowanie zdrowego stylu życia poprzez sport. W tym celu planuje się zatrudnienia animatora, który prowadziłby zajęcia z różnych dyscyplin sportowych. Klub byłby zaangażowany w inne działalności społeczne na obszarze rewitalizacji, w tym wsparcie w organizacji i uczestnictwo w projekcie głównym nr 4. Działania wzajemnie się dopełniają i prowadzą do osiągnięcia efektu synergii i wzmocnienia efektywności realizacji projektu głównego skierowanego na integrację wielopokoleniowej społeczności lokalnej.</p>
-	Cel rewitalizacji: Ożywienie społeczno-gospodarcze obszaru rewitalizacji Gminy Osiećnicy poprzez odpowiednio ukierunkowane działania społeczne i infrastrukturalne		
	Kierunek 3. Rozwój usług społecznych na rzecz osób starszych z podobszarów Osiećnicy i Pilichowo		
	2	PF/S	<p>W ramach przedsięwzięcia przewiduje się utworzenie Dziennego Domu Pobytu dla osób starszych w Osiećcinach. Potrzeba realizacji danego działania wynika z dużego udziału osób w wieku emerytalnym w lokalnej społeczności i braku możliwości zapewnienia im instytucjonalnej opieki. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu jest skierowane przede wszystkim do osób z obszaru rewitalizacji, które będą miały pierwszeństwo przy rekrutacji. Szacunkowy udział osób mieszkańców obszaru rewitalizacji korzystających z usług domu to ok. 50 %. Dane działanie jest odpowiedzią na zdiagnozowany problem wysokiego udziału mieszkańców w wieku poprodukcyjnym na obszarze rewitalizacji. Zadaniem domu będzie aktywizacja</p>

			seniorów i zapewnienie im dziennej opieki, co pozwoli członkom ich rodzin i opiekunom również aktywizować się społecznie i przede wszystkim zawodowo.
--	--	--	---

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020

* typy projektów: S – społeczny

X. MECHANIZMY ZAPEWNIENIA KOMPLEMENTARNOŚCI

W niniejszym rozdziale przedstawiono mechanizmy integrowania działań rewitalizacyjnych, których celem jest wyjście z sytuacji kryzysowej obszarów zdegradowanych. Wszystkie przedsięwzięcia i wynikające z nich projekty są zgodne z cechami charakteryzującymi właściwie wykonany program rewitalizacji przedstawiony w ZPPR. W poniższych podrozdziałach opisano mechanizmy zapewnienia komplementarności programu.

Zachowanie komplementarności projektów rewitalizacyjnych w różnych wymiarach jest koniecznym wymogiem dla wspierania projektów w ramach RPO WK-P. Poszczególne wymiary zostały przedstawione w grafice poniżej

Ryc. 15. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych

Źródło: opracowanie własne na podstawie „Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014 - 2020”

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny jest komplementarny pod względem przestrzennym, problemowym, proceduralno-instytucjonalnym, międzyokresowym i źródeł finansowania. Szczegółowy opis komplementarności LPR dla jej konkretnych wymiarów został przedstawiony w następujących podrozdziałach.

10.1 Komplementarność przestrzenna

Komplementarność przestrzenna została zachowana dzięki skoncentrowaniu działań na obszarze rewitalizacji, czyli w miejscu występowania negatywnych zjawisk i przestrzeni zdegradowanych, a także obszaru istotnego dla rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy

Osiećiny. Zawarte w LPR projekty i przedsięwzięcia uzupełniające są ze sobą powiązane i dopełniają się wzajemnie. W programie wskazano także na zintegrowanie poszczególnych projektów (rozdział XII). W trakcie analizy wskazano 2 podobszary rewitalizacji: Osiećiny i Pilichowo. Wszystkie projekty główne i przedsięwzięcia uzupełniające są zlokalizowane na obszarze rewitalizacji. W zależności od charakteru działań obejmują swym zasięgiem cały obszar rewitalizacji bądź poszczególne podobszary. Niektóre swym zasięgiem oddziaływania wychodzą poza obszar bądź są skierowane do szerszej grupy odbiorców, jednakże ich wpływ na rozwiązanie problemu na obszarze rewitalizacji jest znaczący. Założeniem takiego umiejscowienia projektów i przedsięwzięć głównych jest osiągnięcie jak największej efektywności podjętej interwencji w ramach rewitalizacji i ograniczenie zbadanych na obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk. W następnym tabeli wskazano na których podobszarach rewitalizacji będzie realizowane dane działanie.

Tabela 21. Komplementarność przestrzenna

Nawa	Podobszar rewitalizacji	
	Osiećiny	Pilichowo
Projekty główne		
1. Animacja lokalna na rzecz rodzin z obszaru rewitalizacji	X	X
2. Utworzenie spółdzielni socjalnej	X	X
3. Warsztaty senioralne	X	X
4. Aktywizacja wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji	X	X
5. Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećiny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	X	
6. Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia		X
Przedsięwzięcia uzupełniające		
1. Utworzenie Klubu Młodzieżowego Osiećiny	X	
2. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu		

Zródło: opracowanie własne

W powyższej tabeli została wskazana lokalizacja danych projektów i przedsięwzięć na poszczególnych podobszarach rewitalizacji. Widoczne jest skierowanie projektów społecznych do wszystkich podobszarów rewitalizacji. Projekty społeczne zawarte w programie są skierowane do mieszkańców obydwu podobszarów rewitalizacji. To działanie jest podyktowane chęcią uniknięcia fragmentacji interwencji i działania punktowo.

Niektóre projekty są także skierowane do szerszej grupy odbiorców, jednakże pierwszeństwo w uczestnictwie w projekcie mają mieszkańcy obszaru rewitalizacji, na który interwencja jest ukierunkowana. Została jednak zapewniona w każdym projekcie odpowiednia liczba mieszkańców obszaru rewitalizacji, tak aby planowane działanie odniosło jak największy pozytywny skutek dla mieszkańców podobszarów rewitalizacji.

Zawarte w programie przedsięwzięcie uzupełniające nr 1 jest również zlokalizowane w obszarze rewitalizacji Gminy Osiećiny, a dokładniej w podobszarze Osiećiny. Zadaniem Klubu jest zrzeszanie i aktywizacja młodzieży z obszaru rewitalizacji, a przede wszystkim

z Osiećnic. Realizacja danego przedsięwzięcia ma wspomóc realizację projektu głównego nr 4, który dotyczy aktywizacji wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji. Działania te są ze sobą ściśle powiązane i zachodzi pomiędzy nimi efekt synergii. Drugim przedsięwzięciem uzupełniającym jest utworzenie Dziennego Domu Pobytu w granicach wyznaczonego obszaru rewitalizacji.

Taki zasięg oddziaływania i koncentracja przestrzenna interwencji w ramach procesu rewitalizacji pozwoli na kompleksową pomoc na całym obszarze rewitalizacji, bez przenoszenia problemów na inne obszary. Dana interwencja wpisuje się również w politykę rozwoju Gminy Osiećnicy określoną w dokumentach strategicznych i planistycznych, będąc jej kontynuacją. Wdrożenie założeń programu rewitalizacji prowadzi również do osiągnięcia zrównoważonego rozwoju Gminy Osiećnicy dzięki wyjściu z sytuacji kryzysowej obszaru rewitalizacji.

10.2. Komplementarność problemowa

Komplementarność problemowa projektów i przedsięwzięć rewitalizacyjnych również została zachowana. Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećnicy obejmuje wszystkie sfery rewitalizacji, które zostały poddane analizie. Kluczową sferą w ramach rewitalizacji jest sfera społeczna, na którą została skoncentrowana interwencja. Głównym zamierzeniem programu jest wyjście z sytuacji kryzysowej i eliminacja kluczowych do osiągnięcia pozytywnych efektów interwencji problemów społecznych skoncentrowanych na obszarze rewitalizacji.

Interwencja w sferze społecznej jest skierowana na eliminację wykazanych w obszarze rewitalizacji negatywnych zjawisk tj. bezrobocie, zależność od pomocy społecznej czy problemy starzejącego się społeczeństwa. Celem zaplanowanych projektów miękkich jest eliminacja zdiagnozowanych negatywnych zjawisk, która ma doprowadzić do wyjścia z sytuacji kryzysowej podobszarów Osiećnicy i Pilichowo. Wynikiem zdiagnozowanych problemów ze sfery społecznej było określenie pierwszych trzech kierunków działań rewitalizacyjnych, które są ukierunkowane na aktywizację społeczną i zawodową mieszkańców obszaru rewitalizacji. Określono również dwa kierunki (nr 4 i 5) dotyczące poprawy jakości infrastruktury i przestrzeni publicznej, które są ściśle skorelowane z pierwszymi 3 kierunkami ponieważ dotyczą utworzenia infrastruktury i przestrzeni niezbędnej do realizacji działań aktywizujących społeczność obszaru rewitalizacji. Kierunek 4 i 5 nawiązują również do zbadanych przestrzeni zdegradowanych na danych podobszarach rewitalizacji, których właściwe zagospodarowanie i przeznaczenie funkcjonalne może wpłynąć na efektywność prowadzonej interwencji w sferze społecznej. Wykonanie zadań wynikających z dwóch ostatnich kierunków interwencji wpływa również na kompleksowość procesu rewitalizacji w Gminie Osiećnicy, ponieważ wiąże działania określone w sferze społecznej z działaniami infrastrukturalnymi.

Główne projekty rewitalizacyjne są również powiązane między sobą. Chodzi tutaj przede wszystkim o projekty, które mogą otrzymać dofinansowanie z funduszu EFRR i EFS. Są to projekty zintegrowane i zachodzi między nimi korelacja. Wspólnie są ukierunkowane na osiągnięcie efektu w postaci ograniczenia problemów społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, a także wykorzystują lokalny potencjał do rozwiązania

wskazanych problemów. W następnej tabeli wskazano bezpośrednie powiązania projektów głównych pomiędzy sobą.

Tabela 22. Powiązania projektów głównych

Projekt społeczny	Projekt infrastrukturalny	Powiązanie
1. Animacja lokalna na rzecz rodzin z obszaru rewitalizacji	6. Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	W ramach projektu 1 planuje się przeprowadzić zajęcia z zakresu animacji lokalnej dla mieszkańców obszaru rewitalizacji, w tym podobszaru Pilichowo. Projekt jest skierowany do osób zagrożonych wykluczeniem i wykluczonych społecznie. W ramach projektu planowane jest realizacja takich zadań jak: organizacja szkoleń, warsztatów, kursów i innych zajęć. W tym celu niezbędna jest odpowiednio przystosowana infrastruktura. Taki potencjał prezentuje budynek OSP Pilichowo, który pełni także rolę świetlicy wiejskiej. Wymaga on jednak kompleksowego remontu i termomodernizacji. Taki zakres interwencji jest niezbędny aby móc stworzyć miejsce, gdzie w sposób komfortowy i atrakcyjny dla mieszkańców będą mogły być przeprowadzone zajęcia z zakresu aktywizacji mieszkańców obszaru rewitalizacji.
2. Utworzenie spółdzielni socjalnej	5. Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećiny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia	W ramach projektu 2 zakłada się utworzenie spółdzielni socjalnej, która ma zadanie aktywizować zawodowo osoby bezrobotne z obszaru rewitalizacji. Spółdzielnia będzie odpowiedzialna za obsługę terenów i obiektów publicznych. Siedzibą spółdzielni będzie budynek socjalny przy stadionie sportowym w Osiećinach. Dany obiekt wymaga przeprowadzenia remontu i adaptacji pomieszczeń wewnątrz w celu dostosowania do potrzeb spółdzielni socjalnej. Budynek będzie siedzibą spółdzielni socjalnej, w której będą także prowadzone zajęcia z zakresu reintegracji społeczno-zawodowej dla jej członków. Celem spółdzielni jest przystosowanie jej członków do samodzielnego funkcjonowania w społeczeństwie i na lokalnym rynku pracy.

Źródło: opracowanie własne

Zrealizowanie wszystkich projektów głównych pozwoli na osiągnięcie i utrzymanie pozytywnych zmian społecznych, infrastrukturalnych i gospodarczych. Przeprowadzenie planowanej interwencji przyniesie korzyści w postaci integracji społecznej i poprawy jakości życia mieszkańców obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny.

W LPR określono również przedsięwzięcie uzupełniające, które jest istotnym wsparciem w osiągnięciu celu rewitalizacji i uzupełnieniem zaplanowanych projektów głównych ukierunkowanych bezpośrednio na osiągnięcie celu rewitalizacji. Charakterystyka przedsięwzięć uzupełniających zawiera przedstawienie zagadnień istotnych z punktu widzenia potrzeb obszaru rewitalizacji i formę wsparcia jakie dane przedsięwzięcie jest w stanie zapewnić w ramach kompleksowej interwencji. Określone w programie

przedsięwzięcie uzupełniające jest wsparciem w realizacji projektu głównego nr 4 i ma za zadanie wzmocnić pozytywny efekt przemian społecznych w zakresie aktywizacji wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji Gminy Osiećciny. Takie powiązanie działania głównego z uzupełniającym prowadzi do osiągnięcia efektu synergii, który pozwoli zachować kompleksowość podejmowanej interwencji.

10.3. Komplementarność proceduralno-instytucjonalna

Komplementarność proceduralno-instytucjonalna polega na wypracowaniu odpowiedniego systemu zarządzania i oceny programu rewitalizacji. W ramach realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny utworzono system, który zapewnia aktywny udział wszystkich interesariuszy. Głównym podmiotem odpowiedzialnym za realizację programu rewitalizacji jest Gmina Osiećciny, która wspólnie z pozostałymi interesariuszami rewitalizacji będzie prowadziła proces rewitalizacji na danym obszarze. System zarządzania został opisany szczegółowo w rozdziale XIII System zarządzania realizacją programu rewitalizacji.

10.4. Komplementarność źródeł finansowania

Komplementarność źródeł finansowania została zachowana we wszystkich przedsięwzięciach, co oznacza, że w kontekście polityki spójności 2014-2020 projekty opierają się na konieczności umiejętnego uzupełniania i łączenia wsparcia ze środków EFRR i EFS z wykluczeniem ryzyka podwójnego dofinansowania. Projekty zakładają różne źródła finansowania, w tym: środki własne podmiotów realizujących dane zadania. Wszystkie źródła finansowania wzajemnie się uzupełniają celem uzyskania korzystnych efektów rewitalizacji. Projekty rewitalizacyjne mogą zostać dofinansowane z różnych źródeł, także krajowych, które wskazano w projektach. Dokładne wskazanie źródeł finansowania i szacunkowa wielkość została przedstawiona w rozdziale XII Szacunkowe ramy finansowe i harmonogram realizacji w odniesieniu do głównych i uzupełniających projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych.

10.5. Komplementarność międzyokresowa

Komplementarność międzyokresowa została zachowana dzięki integracji działań o charakterze rewitalizacyjnym zrealizowanych lub będących w trakcie realizacji na terenie Gminy Osiećciny. Dane działania są komplementarne z zaplanowanymi projektami i przedsięwzięciami ujętymi w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny. Program jest także kontynuacją i uzupełnieniem wcześniejszych projektów o charakterze rewitalizacyjnym i nie powiela zrealizowanych przedsięwzięć. Poniższa tabela przedstawia zrealizowane projekty o charakterze rewitalizacyjnym w gminie.

Tabela 23. Wykaz projektów zrealizowanych i w trakcie realizacji

Nr	Tytuł projektu	Źródło dofinansowania
2010 rok		
1	Etap I: Budowa sieci wodociągowej z przyłączami oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej przykanalikami w ulicy Kujawskiej, Kruszwickiej, Konopnickiej oraz Leśnej w miejscowości Osiećiny – gmina Osiećiny	PROW 2007-2013
2	Remont i termomodernizacja świetlic wiejskich w miejscowości: Borucin, Belszewo, Konary, Kościelna Wieś oraz modernizacja stadionu sportowego poprzez budowę parkingu dla samochodów osobowych	PROW 2007-2013
3	Wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów szkół na terenie Gminy Osiećiny	POKL 2007-2013
2011 rok		
4	Etap II: Budowa sieci wodociągowej z przyłączami oraz budowa sieci kanalizacji sanitarnej z przykanalikami w ulicy Kruszwickiej, Konopnickiej, Piastowskiej w miejscowości Osiećiny – gmina Osiećiny	PROW 2007-2013
5	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Osiećiny w ilości 208 sztuk	PROW 2007-2013
6	Zakup tablic interaktywnych	RPO WK-P 2007-2013
2012 rok		
7	Remont i wyposażenie świetlic wiejskich i Gminnego Ośrodka Kultury w miejscowości : Kościelna Wieś, Belszewo, Borucin, Konary, Borucinek, Krotoszyn, Powalkowice, Osiećiny oraz budowa placów zabaw w miejscowości Zielińsk, Borucin, Belszewo	PROW 2007-2013
8	Stworzenie miejsca integracji społecznej i wypoczynku w miejscowości Osiećiny (modernizacja rynku)	PROW 2007-2013
9	Budowa kompleksu boisk sportowych w ramach programu „Moje Boisko- Orlik 2012”	Budżet państwa
2013 rok		
10	Modernizacja i budowa infrastruktury wodno ściekowej w miejscowościach: Osiećiny, Kościelna Wieś	PROW 2007-2013
11	„Infostrada Kujaw i Pomorza – usługi w zakresie e-Administracji i Informacji Przestrzennej”	RPO WK-P 2007-2013
2014 rok		
12	Budowa przydomowych oczyszczalni ścieków na terenie Gminy Osiećiny w ilości 81 sztuk	PROW 2007-2013
13	Zajęcia dodatkowe w ramach indywidualizacji procesu nauczania klas I-III SP w Gminie Osiećiny	POKL 2007-2013
14	Zakup tablic interaktywnych	RPO WK-P 2007-2013
15	„Wiedza moją przyszłością”	RPO WK-P 2007-2013

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy w Osiećinach

Należy zwrócić uwagę, że większość działań podjętych w poprzednim latach była o charakterze infrastrukturalnym. Są to projekty z Tabeli 23 o nr: 1, 2, 4, 5, 7, 8, 9, 10 i 12. Największa liczba projektów była skierowana na rozwój infrastruktury kanalizacyjnej i przydomowych oczyszczalni ścieków (projekty o nr 1, 4, 5, 10 i 12). Projekty swym zasięgiem obejmowały obszar rewitalizacji. Zrealizowano również kilka projektów, które miały na celu poprawę stanu infrastruktury społecznej i przestrzeni publicznych. Są to działania o nr 2, 7, 8, 9. Projekty nr 2 i 7 dotyczyły rozwoju infrastruktury społecznej w postaci świetlic wiejskich, placów zabaw w wybranych miejscowościach w gminie i stadionu w samych Osiećinach. Na uwagę zasługuje zwłaszcza zadanie dotyczące modernizacji stadionu. W ramach projektu skupiono się przede wszystkim na modernizacji trybuny i nawierzchni stadionu, pomijając kwestię najbliższego otoczenia. Uzupełnieniem tych działań jest projekt

główny nr 7 ujęty w LPR, który dotyczy adaptacji budynku socjalnego przy stadionie na cele działalności spółdzielni socjalnej. Kolejnym działaniem infrastrukturalnym jest modernizacja rynku w Osiećinach (nr 8), która miała za zadanie stworzyć miejsce integracji społecznej i wypoczynku. Dana przestrzeń publiczna może zostać wykorzystana w ramach realizacji głównych projektów o charakterze społecznym, co świadczy o wykorzystaniu potencjału odpowiednio przystosowanych w tym celu przestrzeni publicznych.

W poprzednich latach realizowano także projekty o charakterze społecznym. Są to projekty z Tabeli 23 o nr 3, 6, 11, 13, 14 i 15. Większość działań była skierowana do najmłodszej części społeczeństwa i była ukierunkowana na wyrównanie szans edukacyjnych w ramach działalności szkół z terenu Gminy. Wyjątkiem jest projekt 11, którego celem był rozwój e-administracji i poprawa dostępności dla mieszkańców usług publicznych.

Zaplanowane w Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny działania są w części kontynuacją, a także uzupełnieniem poprzednio zrealizowanych projektów. Celem realizacji programu jest wyprowadzenie obszaru rewitalizacji ze stanu kryzysowego i wyrównanie poziomu rozwoju społeczno-gospodarczego Gminy Osiećiny.

XI MECHANIZMY WŁĄCZENIA MIESZKAŃCÓW, PRZEDSIĘBIORCÓW ORAZ INNYCH PODMIOTÓW I GRUP AKTYWNYCH NA TERENIE GMINY W PROCES REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny jest dokumentem o charakterze strategicznym. Wdrożenie jego założeń obejmuje podmioty związane i zlokalizowane na obszarze rewitalizowanym. Dlatego zachodzi konieczność zaangażowania różnych grup interesariuszy do prac na etapie przygotowania programu, jak i w proces jego wdrażania, monitorowania i oceny. Warunkiem koniecznym do skutecznego przeprowadzenia procesu rewitalizacji jest aktywny udział interesariuszy. Główne grupy interesariuszy w Gminie Osiećiny to:

- Gmina Osiećiny i jej jednostki organizacyjne,
- mieszkańcy Gminy Osiećiny, a w szczególności mieszkańcy obszaru rewitalizacji,
- przedsiębiorcy z terenu Gminy Osiećiny,
- organizacje pozarządowe działające na terenie Gminy Osiećiny,
- pozostali interesariusze zainteresowani realizacją Lokalnego Programu Rewitalizacji.

LPR został opracowany dla wyznaczonego obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny, który obejmuje podobszary Osiećiny i Pilichowo. Prowadzenie rewitalizacji jest zadaniem własnym gminy, dlatego realizując zadania własne Gmina Osiećiny przystąpiła do opracowania Diagnozy na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećiny. Pierwszym krokiem było zbadanie negatywnych zjawisk występujących na obszarze gminy, predysponujących dane miejscowości do podjęcia działań rewitalizacyjnych.

W celu włączenia interesariuszy rewitalizacji przeprowadzono szereg działań zapewniających udział interesariuszy na różnych etapach procesu rewitalizacji. Wybrano następujące formy konsultacji społecznych:

- spotkania,
- debaty,
- zbieranie uwag ustnych i pisemnych,

Pierwszym etapem procesu rewitalizacji było przeprowadzenia analiz zmierzających do wyznaczenia obszarów, gdzie występuje nasilenie poszczególnych negatywnych zjawisk. Po opracowaniu projektu diagnozy przeprowadzono konsultacje społeczne dotyczące projektu diagnozy w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećiny. Konsultacje odbyły się w dniach od 20 czerwca do 4 lipca 2017 r. Wybrano następujące formy konsultacji społecznych:

- Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej składanych poprzez formularz konsultacji za pośrednictwem poczty elektronicznej lub bezpośrednio w Urzędzie Gminy Osiećiny,
- Zbieranie uwag w formie ustnej: bezpośrednio w Urzędzie Gminy w Osiećinach,
- Spotkanie otwarte w Urzędzie Gminy w Osiećinach z wszystkimi interesariuszami rewitalizacji w dniu 28 czerwca 2017 r., na którym została omówiona diagnoza na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji w Gminie Osiećiny.

W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi w formie pisemnej za pomocą formularza konsultacyjnego.

W trakcie spotkania przedstawiono projekt diagnozy obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji. Omówiono także następujące zagadnienia: definicja obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, sposób wyznaczenia tych obszarów i wskaźniki które zaproponowano do delimitacji obszaru zdegradowanego. Poruszono także podstawowe zagadnienia związane z rewitalizacją, metodologię wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji, a także możliwości jakie daje rewitalizacja i realizacja programu rewitalizacji co pozwoliło interesariuszom lepiej zrozumieć tematykę rewitalizacji.

Na spotkaniu interesariusze potwierdzili potrzebę przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych i zasadność wyboru wyznaczonego obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Kolejnym etapem procesu rewitalizacji było opracowanie projektu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny. Po opracowaniu projektu programu przeprowadzono konsultacje społeczne. Odbyły się one w terminie od 18 sierpnia do 1 września 2017 r. Konsultacje odbyły się w formie:

- Spotkanie otwarte z interesariuszami rewitalizacji, na którym został omówiony projekt „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny”, a także była możliwość wyrażenia uwag, opinii i propozycji zmian w programie. Spotkanie odbyło się w dniu 22 sierpnia w Urzędzie Gminy w Osiećinach,
- Zbieranie uwag w formie ustnej: bezpośrednio w Urzędzie Gminy w Osiećinach,
- Zbieranie uwag w postaci papierowej lub elektronicznej, w tym za pomocą środków komunikacji elektronicznej, w szczególności poczty elektronicznej lub formularza zamieszczonego na stronie Gminy Osiećiny oraz w Biuletynie Informacji Publicznej.

W trakcie konsultacji społecznych nie wpłynęły żadne uwagi w formie pisemnej za pomocą formularza konsultacyjnego.

Na spotkaniu otwartym, w którym uczestniczyło 20 interesariuszy (mieszkańcy Gminy Osiećciny, pracownicy Urzędu Gminy, kierownik GOPS, Radni Gminy Osiećciny oraz Sołtysi) zostały przedstawione szczegółowo założenia projektu LPR, które potwierdziły zasadność określonej wizji, celów rewitalizacji, a także przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych. Interesariusze mieli możliwość zgłoszenia swoich pomysłów i uwag co do przedstawionego projektu programu rewitalizacji. Podczas spotkania poruszono przede wszystkim kwestie projektu głównego nr 5 Utworzenie Dziennego Domu Pobytu. Interesariusze zgłosili konieczność wykorzystania innego obiektu lub wybudowania nowego, który mógłby pełnić funkcję Dziennego Domu Pobytu. Proponowany budynek (siedziba Urzędu Gminy i GOPS) nie posiada dostatecznych możliwości lokalowych. W związku z zgłaszanymi podczas spotkania uwagami ujęto dane działanie w katalogu przedsięwzięć uzupełniających jako przedsięwzięcie uzupełniające nr 2.

Partycypacja społeczna jest jednym z obowiązkowych elementów procesu rewitalizacji. W toku opracowania, wdrażania, oceny i monitoringu ważne jest uczestnictwo interesariuszy rewitalizacji na każdym z tych etapów procesu. Dlatego podjęto odpowiednie działania aby zachęcić mieszkańców do aktywnego udziału jak najszerszego grona interesariuszy w ramach prowadzonych konsultacji społecznych i spotkania wstępnego. Interesariusze byli informowani o przebiegu, formach konsultacji społecznych, a także możliwościach zgłaszania swoich uwag i pomysłów w ramach rewitalizacji, za pośrednictwem:

- strony internetowej Gminy Osiećciny: **www.osieciny.pl**, gdzie informowano interesariuszy na bieżąco o odbywających się konsultacjach społecznych, ich formach i przedstawionych wynikach, została stworzona specjalna zakładka na stronie dotycząca procesu rewitalizacji w Gminie Osiećciny, gdzie na bieżąco przedstawiano informacje na temat procesu rewitalizacji,
- Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osiećciny: **bip.ug-osieciny.samorzady.pl**,
- przekazywanie informacji w sposób zwyczajowo przyjęty, w tym za pomocą plakatów na tablicach ogłoszeń oraz indywidualne zaproszenia dla Radnych Gminy, Sołtysów oraz przedstawicieli jednostek organizacyjnych Gminy Osiećciny.

Ryc. 16. Informacja o wyniku konsultacji społecznych obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Osiecin zamieszczona na stronie internetowej gminy
Źródło: www.osieciny.p

REWITALIZACJA
NASZA WSPÓLNA SPRAWA

Wójt Gminy Osiećciny zaprasza na konsultacje społeczne „Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny” mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli instytucji i organizacji pozarządowych oraz pozostałych interesariuszy rewitalizacji

Konsultacje odbędą się w terminie od 18 sierpnia do 1 września 2017 r.

Spotkanie otwarte dla wszystkich zainteresowanych odbędzie się dnia 22 sierpnia 2017 r. o godz. 11:00 w Urzędzie Gminy w Osiećcinach

PRZYJDŹ I WEŹ UDZIAŁ W KONSULTACJACH

DECYDUJ O SWOIM OTOCZENIU!!!

Fundusze Europejskie Pomoc Techniczna MINISTERSTWO ROZWOJU WOJEWÓDZTWO KUJAWSKO-POMORSKIE Unia Europejska Fundusz Spójności

Ryc. 17. Plakat informujący o konsultacjach społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny

Źródło: opracowanie własne

W Lokalnym Programie Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny zaplanowano także udział interesariuszy na dalszych etapach procesu rewitalizacji, a mianowicie wdrażania, monitoringu i oceny LPR. Program Rewitalizacji ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji kluczową rolę będą odgrywać mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, organizację pozarządowe i pozostali interesariusze zainteresowani aktywnym uczestnictwem we wdrażaniu programu.

Włączenie interesariuszy w proces monitoringu i oceny programu będzie polegało na możliwości zgłaszania uwag dotyczących realizacji dodatkowych projektów i przedsięwzięć możliwych do wpisania w program rewitalizacji, a także pozostałych zapisów programu. Uwagi będą zbierane przez członków Zespołu ds. rewitalizacji, pracowników Urzędu Gminy Osiećciny, pracowników GOPS, a także Radnych i Sołtysów. Zbieranie uwag jest procesem ciągłym i będą one rozpatrywane podczas przeprowadzonej co najmniej raz na dwa lata ocenie aktualności i realizacji programu rewitalizacji. Dana ocena będzie sporządzana w formie raportu, który będzie podany do publicznej wiadomości za pośrednictwem BIP (szczegółowy opis w rozdziale XIV).

LPR może zostać aktualizowany w zależności od zmieniającej się dynamicznie sytuacji społeczno-gospodarczej i potrzeb interesariuszy rewitalizacji. Zespół ds. rewitalizacji jest również odpowiedzialny za współpracę ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji. Dają to możliwość organizacji dodatkowych spotkań informacyjno-edukacyjnych dotyczących prowadzonego procesu rewitalizacji, a także zachęcających mieszkańców, przedsiębiorców i pozostałych interesariuszy do aktywnego udziału w procesie rewitalizacji podobszaru Osiećciny i Pilichowo. Za promocję zaplanowanych w programie przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych odpowiedzialny będzie Zespół ds. rewitalizacji. W tym celu zostaną wykorzystane dostępne środki przekazu tj. prasa lokalna, Internet, media społecznościowe. tak aby dotrzeć do jak najszerszego grona odbiorców z Gminy Osiećciny. W ramach działań informacyjnych będą również wykorzystane ogłoszenia, plakaty, ulotki, a także spotkania organizowane przez Zespół.

XII. SZACUNKOWE RAMY FINANSOWE I HARMONOGRAM REALIZACJI W ODNIESIENIU DO GŁÓWNYCH I UZUPEŁNIAJĄCYCH PROJEKTÓW/PRZEDSIĘWZIĘĆ REWITALIZACYJNYCH

Niniejszy rozdział przedstawia harmonogram i szacunkowe ramy finansowe przedsięwzięć i projektów rewitalizacyjnych wraz ze wskazaniem wielkości dofinansowania możliwego do uzyskania z różnych źródeł. Termin realizacji danego projektu został podany w przybliżeniu. Możliwe źródła finansowania projektów rewitalizacyjnych wynikających z przedsięwzięć głównych, zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 24. Główne projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Termin realizacji projektu	Projekt (nr)*	Typ projektu**	Przedsięwzięcie	Podmiot/ realizujące projekt	Szacowana wartość projektu (mln zł)	Poziom dofinansowania		Źródło finansowania				Działanie SZOOP RPO	Poddziałanie SZOOP RPO	Zintegrowanie
							%	zł	Środki publiczne			Środki prywatne			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Obszar rewitalizacji Gminy Osiećciny	2017-2019	1	S	1	GOPS, Gmina Osiećciny, GOK	300 000	85	255 000	Środki własne Gminy Osiećciny	RPO (EFS)	-	-	11.1	-	Projekt nr 6
	2018-2020	2	S/G	1	Gmina Osiećciny	800 000	85	680 000	Środki własne Gminy Osiećciny	RPO (EFS)	-	-	9.2	9.2.1	Projekt nr 5
	2017-2023	3	S	1	Gmina Osiećciny, GOK, GOPS, organizacje pozarządowe	70 000	-	-	Środki własne Gminy Osiećciny	-	-	-	-	-	-
	2019-2021	4	S	1	Gmina Osiećciny, GOK, Gminna Biblioteka Publiczna	100 000	-	-	Środki własne Gminy Osiećciny	RPO (EFS)	-	-	11.1	-	-
	2017-2018	5	T/PF	2	Gmina Osiećciny	500 000	85	425 000	Środki własne Gminy Osiećciny	RPO (EFRR)	PROW	-	7.1	-	Projekt nr 2
	2017-2018	6	T/PF	2	OSP Pilichowo, Gmina Osiećciny	500 000	85	425 000	Środki własne Gminy Osiećciny	RPO (EFRR)	PROW	-	7.1	-	Projekt nr 1

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020

* pełne nazwy projektów podano w liście poniżej

** typy projektów: S – społeczny, PF – przestrzenno-funkcjonalny, T – techniczny, G – gospodarczy

Przedsięwzięcie 1 Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców podobszarów Osiećciny i Pilichowo:

Projekt 1. Animacja lokalna na rzecz rodzin z obszaru rewitalizacji

Projekt 2. Utworzenie spółdzielni socjalnej

Projekt 3. Warsztaty senioralne

Projekt 4. Aktywizacja wielopokoleniowej społeczności obszaru rewitalizacji

Przedsięwzięcie 2 Rozwój infrastruktury na rzecz żywienia społeczno-gospodarczego Osiećcin i Pilichowa:

Projekt 5. Remont i wyposażenie budynku socjalnego na stadionie sportowym w miejscowości Osiećciny wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia

Projekt 6. Termomodernizacja i remont budynku OSP w miejscowości Pilichowo wraz z zagospodarowaniem najbliższego otoczenia

Możliwe źródła finansowania przedsięwzięć uzupełniających zostały przedstawione w poniższej tabeli.

Tabela 25. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe

Obszar rewitalizacji	Lp.	Typ przedsięwzięcia*	Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne	Szacowana wartość przedsięwzięcia (zł)	Źródło finansowania			
					Środki publiczne		Środki prywatne	
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Obszar rewitalizacji Gminy Osiećciny	1	S	1. Utworzenie Klubu Młodzieżowego Osiećciny	200 000	EFS	Gmina Osiećciny	-	-
-	2	PF/S	2. Utworzenie Dziennego Domu Pobytu	500 000	EFRR	Budżet państwa	Gmina Osiećciny	

Źródło: opracowanie własne na podstawie Zasad programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach RPO WK-P na lata 2014-2020

* typy projektów: S – społeczny

XIII. SYSTEM ZARZĄDZANIA REALIZACJĄ PROGRAMU REWITALIZACJI

Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny wymaga odpowiedniego systemu zarządzania, ze względu na swoją złożoność. Konieczne jest odpowiednie przygotowanie informacyjne i aktywna partycypacja wszystkich interesariuszy rewitalizacji. LPR jest niezbędnym narzędziem do rozwoju społeczno-gospodarczego obszaru rewitalizacji. Jednak, żeby jego realizacja przyniosła oczekiwane efekty potrzebne jest sukcesywne wdrażanie wyznaczonych przedsięwzięć i stały monitoring ich realizacji. Właściwa realizacja LPR wymaga współpracy interesariuszy rewitalizacji.

Za realizację LPR odpowiedzialny jest Wójt Gminy Osiećiny. Organem wspomagającym Wójta i odpowiedzialnym za wdrażanie i realizację LPR będzie Zespół ds. rewitalizacji powołany przez Wójta. Zespół ds. rewitalizacji będzie funkcjonował w strukturze Urzędu Gminy Osiećiny i tam również będzie jego siedziba. W skład Zespołu wchodzi pracownicy Urzędu Gminy m.in Inspektor ds. Promocji Gminy, a także poszczególni pracownicy Referatu Finansowego i Referatu Administracyjno-gospodarczego i Spraw Obywatelskich. We wdrażaniu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny Za organizację prac Zespołu będzie odpowiedzialny Wójt Gminy Osiećiny. Za obsługę administracyjną prac Zespołu odpowiada Urząd Gminy w Osiećinach.

Zespół będzie aktywnie współpracował ze wszystkimi interesariuszami rewitalizacji i będzie odpowiedzialny za:

- koordynację wdrażania LPR,
- aktualizacje założeń Programu (zmiany granic obszarów zdegradowanych i rewitalizacji, weryfikacji efektywności prowadzonych działań),
- aktualizacje danych dotyczących sytuacji kryzysowych w gminie,
- organizację systemu monitoringu LPR,
- współpracę z partnerami społecznymi,
- opracowywanie raportów z realizacji LPR i przedstawienie ich opinii publicznej,
- promocję projektów rewitalizacyjnych (działania marketingowe mające na celu pozyskanie inwestorów, włączenie w proces rewitalizacji społeczności lokalnej),

Zespół będzie działał w strukturze Urzędu i bezpośrednio podlegał Wójtowi Gminy Osiećiny. Zespół ds. rewitalizacji realizuje zadania związane z wdrażaniem, monitoringiem i oceną Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny w ramach swoich dotychczasowych obowiązków służbowych, dlatego nie określa się kosztów zarządzania programem rewitalizacji. W trakcie realizacji założeń niniejszego programu skład Zespołu może zostać zmieniony i powiększony o pracowników GOPS celem usprawnienia prac w ramach wdrażania, monitoringu i oceny LPR. Zespół ds. rewitalizacji zostanie powołany niezwłocznie po uchwaleniu programu i będzie funkcjonował do zakończenia jego realizacji.

Zespół ds. rewitalizacji będzie również odpowiedzialny za aktywną partycypację społeczną w sprawach dotyczących aktualizacji programu, czy promowania poszczególnych projektów. Celem dialogu społecznego jest poznanie aktualnych potrzeb lokalnej społeczności, aby możliwie w najbardziej efektywny sposób realizować LPR. Dlatego Lokalny Program Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny ma charakter otwarty i w trakcie jego realizacji kluczową rolę będą odgrywali mieszkańcy, lokalni przedsiębiorcy, organizacje pozarządowe i inni interesariusze zainteresowani aktywnym uczestnictwem we wdrażaniu programu. Członkowie Zespołu będą zbierać od pozostałych interesariuszy propozycje

zmian dotyczących działań możliwych do ujęcia w dokumencie, a także występujących problemów. Uwagi będą mogły być zgłaszane bezpośrednio u członków Zespołu ds. rewitalizacji, ale także do:

- pracowników Urzędu Gminy w Osiećinach bezpośrednio zaangażowanych w proces rewitalizacji,
- pracowników GOPS – zgłaszanie potrzeb i propozycji, w szczególności przez osoby będące podopiecznymi GOPS,
- za pośrednictwem Radnych Gminy i Sołtysów, którzy są bezpośrednimi przedstawicielami mieszkańców,

Interesariusze rewitalizacji będą mogli brać czynny udział w procesie przygotowania, wdrażania i monitoringu LPR w ramach sporządzanej co najmniej raz na dwa lata ocenie aktualności i realizacji programu. Dana ocena będzie sporządzana w formie raportu, którego zakres został opisany w rozdziale **XIV System monitoringu i oceny skuteczności działań oraz system wprowadzania modyfikacji w reakcji na zmiany w otoczeniu LPR**. Raport zostanie podany do publicznej wiadomości za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej. Umożliwi to aktywny udział interesariuszy, którzy będą mogli zapoznać się oceną prowadzonego procesu rewitalizacji w gminie i będą mogli zgłaszać swoje uwagi, pomysły i własne projekty. Taka procedura zarządzania programem umożliwi wpływ interesariuszy na kształt procesu rewitalizacji, dostosowany do zmieniającej się sytuacji w Gminie Osiećiny i lokalnych potrzeb w zakresie rewitalizacji. Uwagi zgłoszone przez interesariuszy będą rozpatrzone i brane pod uwagę podczas ewentualnej aktualizacji programu.

XIV. SYSTEM MONITORINGU I OCENY SKUTECZNOŚCI DZIAŁAŃ ORAZ SYSTEM WPROWADZANIA MODYFIKACJI W REAKCJI NA ZMIANY W OTOCZENIU LPR

System monitorowania i oceny LPR to niezbędne narzędzie kontroli efektywności realizacji programu. Cele rewitalizacji i stopień ich realizacji oraz skuteczności poszczególnych projektów musi być weryfikowana przez odpowiedni podmiot. Jednostką odpowiedzialną za monitoring i ocenę LPR będzie wspomniany wcześniej Zespół ds. rewitalizacji.

Jednym z zadań Zespołu jest składanie raportów z wdrażania LPR Wójtowi Gminy Osiećiny wraz z propozycją ewentualnych zmian do wprowadzenia. Raport będzie sporządzany **co najmniej raz na 2 lata** i będzie stanowić podstawę oceny LPR, którą Wójt udostępniania wszystkim interesariuszom rewitalizacji za pośrednictwem Biuletynu Informacji Publicznej Gminy Osiećiny.

Zespół ds. rewitalizacji będzie również organizował spotkania ze interesariuszami rewitalizacji (minimum raz do roku), na których będzie przedstawiony stopień realizacji programu, potrzeby aktualizacji LPR oraz dalsze kierunki działań rewitalizacyjnych, a także sprawy bieżące związane z prowadzoną rewitalizacją. Każdy z interesariuszy, dzięki tym spotkaniom i możliwości zgłaszania uwag będzie miał wpływ na kształt procesu rewitalizacji. Liczba spotkań będzie uzależniona od aktualnych potrzeb.

System monitoringu Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny **raport** stanowiący podstawę do monitoringu i oceny aktualności LPR. System zawiera następujące elementy:

-
- wskaźniki monitorowania efektów realizacji Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećciny – wskaźniki odpowiadające celowi rewitalizacji ujęte w Tabeli 17 w podrozdziale 8.2.
 - raporty z realizacji projektów/przedsięwzięć – opisujące przebieg procesu wdrażania poszczególnych działań rewitalizacyjnych poprzez poszczególne projekty główne i przedsięwzięcia uzupełniające wraz oceną zgodności zrealizowanych zadań z zamierzonymi efektami (raporty z realizacji projektów zawierające **karty oceny projektów/przedsięwzięć**),
 - dane jakościowe, które będą zawierać opis zaangażowania interesariuszy w proces rewitalizacji, opis zmian w sytuacji społecznej, technicznej, przestrzenno-funkcjonalnej, gospodarczej i środowiskowej (dane opisowe),
 - wykaz uwag zgłoszonych do programu oraz sposób i rozpatrzenia,
 - ocenę aktualności treści LPR,
 - protokoły z przeprowadzonych spotkań, jako załączniki do raportu.
 - prognoza realizacji programu i wskazanie ewentualnej potrzeby jego aktualizacji.

Poniżej przedstawiono kartę oceny projektu rewitalizacji, która będzie integralną częścią raportu z realizacji projektu i będzie stanowiła podstawę oceny poszczególnych projektów/przedsięwzięć rewitalizacyjnych. Karty będą zbierane przez członków Zespołu ds. rewitalizacji po realizacji konkretnego projektu/przedsięwzięcia od podmiotów odpowiedzialnych za realizację poszczególnych z nich.

Tabela 26. Karta oceny projektu/przedsięwzięcia

Nazwa projektu/przedsięwzięcia			
Podmiot/y realizujące			
Planowany termin realizacji		Rzeczywisty termin realizacji	
Wskaźniki			
Wskaźniki produktu	Wartość założona		Wartość osiągnięta
Wskaźniki bezpośredniego rezultatu	Wartość założona		Wartość osiągnięta
Opis realizacji projektu i informacje dodatkowe			
Sporządził		Data	
Zatwierdził		Data	

Źródło: opracowanie własne

Realizacja LPR będą również podlegała monitorowaniu przez IZ RPO w przypadku gdy gmina realizuje projekty dofinansowane z RPO WK-P. W związku z tym Wójt Gminy Osiećiny jest zobowiązany do przekazywania sprawozdań kwartalnych opisujących osiągnięte wskaźniki produktu i wskaźniki rezultatu bezpośredniego określonych działań/poddziałów RPO WK-P wybranych do konkretnych projektów z przedsięwzięcia głównego. Natomiast raz na dwa lata Wójt będzie zobligowany do przekazania sprawozdania zawierające informację w zakresie wybranych wskaźników stanu kryzysowego, który będzie zawierało:

- wartości bazowe i aktualne wskaźników,
- analizę wskaźników, w tym wyjaśnienie w przypadku gdy analizowane wskaźniki stanu kryzysowego będą wskazywały na niską efektywność działań rewitalizacyjnych.

Po sporządzeniu, zaopiniowaniu i publikacji oceny, Wójt nie podejmuje dalszych działań (w przypadku stwierdzenia aktualności LPR) albo występuje do rady gminy z wnioskiem o zmianę LPR (wobec stwierdzenia, że utracił on walor aktualności).

Postępowanie w przedmiocie zmiany LPR może wynikać z oceny (opisanej powyżej), lecz może być również efektem innych działań (np. aktualizacji listy przedsięwzięć).

SPIS TABEL

Tabela 1. Liczba ludności w Gminie Osiećciny w latach 2012-2015.....	14
Tabela 2. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON	15
Tabela 3. Liczba podmiotów gospodarki narodowej wpisanych do rejestru REGON	16
Tabela 4. Udział bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na terenie Gminy Osiećciny.....	19
Tabela 5. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze	21
Tabela 6. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem na terenie Gminy Osiećciny.....	24
Tabela 7. Udział osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze	27
Tabela 8. Udział dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku na terenie Gminy Osiećciny.....	30
Tabela 9. Stosunek interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego względem ogółu gospodarstw domowych na danym obszarze.....	33
Tabela 10. Podsumowanie analizy wskaźników sfery społecznej na potrzeby wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na terenie Gminy Osiećciny.....	37
Tabela 11. Wyniki zsumowania danych ilościowych dotyczących dwóch wydzielonych jednostek analitycznych w miejscowości Osiećciny	44
Tabela 12. Analiza wskaźnikowa na potrzeby wyznaczenia w miejscowości Osiećciny obszaru kumulacji negatywnych zjawisk społecznych.....	45
Tabela 13. Podstawowe informacje dotyczące obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	48
Tabela 14. Najważniejsze problemy i potencjały występujące na podobszarze rewitalizacji Osiećciny.....	54
Tabela 15. Najważniejsze problemy i potencjały występujące na podobszarze rewitalizacji Pilichowo	58
Tabela 16. Proces rewitalizacji w obszarze rewitalizacji Gminy Osiećciny	59
Tabela 17. Wskaźniki odpowiadające celowi rewitalizacji	63
Tabela 18. Przedsięwzięcia główne i projekty	64
Tabela 19. Główne przedsięwzięcia i projekty rewitalizacyjne.....	65
Tabela 20. Przedsięwzięcia uzupełniające	75
Tabela 21. Komplementarność przestrzenna	78
Tabela 22. Powiązania projektów głównych.....	80
Tabela 23. Wykaz projektów zrealizowanych i w trakcie realizacji.....	82
Tabela 24. Główne projekty rewitalizacyjne – harmonogram i szacunkowe ramy finansowe	89
Tabela 25. Uzupełniające przedsięwzięcia rewitalizacyjne – szacunkowe ramy finansowe	90
Tabela 26. Karta oceny projektu/przedsięwzięcia	94

SPIS RYCIN

Ryc. 1. Położenie Gminy Osiećiny na tle powiatu radziejowskiego	13
Ryc. 2. Udział (%) bezrobotnych w ludności w wieku produkcyjnym na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska	20
Ryc. 3. Udział (%) bezrobotnych pozostających bez pracy ponad 24 miesiące w ogóle bezrobotnych na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska	23
Ryc. 4. Udział (%) ludności w wieku poprodukcyjnym w ludności ogółem – ujęcie graficzne zjawiska	26
Ryc. 5. Udział (%) osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w ludności ogółem na danym obszarze – ujęcie graficzne zjawiska	29
Ryc. 6. Udział (%) dzieci do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w liczbie dzieci w tym wieku – ujęcie graficzne zjawiska	32
Ryc. 7. Liczba interwencji służb porządkowych z powodu zakłócania miru domowego i porządku publicznego przypadająca na 100 gospodarstw domowych danego obszaru – ujęcie graficzne zjawiska	35
Ryc. 8. Budynek Ochotniczej Straży Pożarnej w Pilichowie	39
Ryc. 9. Budynek socjalny przy stadionie sportowym w Osiećinach wraz z otoczeniem stadionu sportowego	40
Ryc. 10. Obszar zdegradowany na terenie Gminy Osiećiny składający się z podobszaru zdegradowanego Pilichowo i podobszaru zdegradowanego Osiećiny	42
Ryc. 11. Obszar rewitalizacji na terenie Gminy Osiećiny składający się z podobszaru rewitalizacji Pilichowo i podobszaru rewitalizacji Osiećiny	47
Ryc. 12. Podobszary rewitalizacji na tle podobszarów zdegradowanych i granicy Gminy Osiećiny	49
Ryc. 13. Podobszar rewitalizacji Osiećiny na tle podziałów ewidencyjnych i budynków	50
Ryc. 14. Podobszar rewitalizacji Pilichowo na tle podziałów ewidencyjnych i budynków	55
Ryc. 15. Wymiary komplementarności projektów rewitalizacyjnych	77
Ryc. 16. Informacja o wyniku konsultacji społecznych obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji Gminy Osiećiny zamieszczona na stronie internetowej gminy	86
Ryc. 17. Plakat informujący o konsultacjach społecznych Lokalnego Programu Rewitalizacji dla Gminy Osiećiny	87

WYKORZYSTANE MATERIAŁY I OPRACOWANIA

Wybrane akty prawne (stan prawny na sierpień 2017 r.)

- Ustawa z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2017 poz. 1023, ze zm.),
- Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446, ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. 2016 r., poz. 778 ze zm.),
- Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (Dz. U. 2016 r., poz. 1828),
- Ustawa z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie Kodeksu cywilnego (Dz. U. 2016 r., poz. 1610),
- Ustawa z dnia 17 maja 1989 r. – Prawo geodezyjne i kartograficzne (Dz. U. 2016 r. poz. 1629, ze zm.),
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. 2016 r., poz. 1870, ze zm.),
- Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. 2016 r. poz. 930, ze zm.),
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 o ochronie przeciwpożarowej (Dz. U. z 2017 r. poz. 736).

Literatura i wybrane dokumenty programowe

- Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 (KPZK 2030),
- Narodowy Plan Rewitalizacji 2022 Założenia,
- Polska 2030 Trzecia fala nowoczesności. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju,
- Strategia Rozwoju Kraju 2020,
- Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010-2020 Regiony, Miasta, Obszary Wiejskie,
- Wytyczne w zakresie realizacji przedsięwzięć w obszarze włączenia społecznego i zwalczania ubóstwa z wykorzystaniem środków Europejskiego Funduszu Społecznego i Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego na lata 2014-2020,
- Wytyczne w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020,
- Strategia rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do roku 2020 – Plan modernizacji 2020+,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Plan zagospodarowania przestrzennego województwa kujawsko-pomorskiego,
- Kujawsko-Pomorski Regionalny Program Operacyjny 2014-2020,
- Zasady programowania przedsięwzięć rewitalizacyjnych w celu ubiegania się o środki finansowe w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Kujawsko-Pomorskiego na lata 2014-2020,
- Strategia Obszaru Rozwoju Społeczno-Gospodarczego Powiatu Radziejowskiego,

- Lokalna Strategia Rozwoju kierowana przez społeczność dla obszaru Powiatu Radziejowskiego na lata 2016 – 2023,
- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Osiećciny,
- Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych na terenie Gminy Osiećciny na lata 2014-2020,
- Strategia Rozwoju Gminy Osiećciny na lata 2003-2018,

Dostępne strony internetowe

- www.stat.gov.pl,
- www.geoportal.gov.pl,
- www.funduszeuropejskie.gov.pl,
- www.mojregion.eu
- www.deminimis.gov.pl

ZAŁĄCZNIKI

1. Obszar zdegradowany i obszar rewitalizacji Gminy Osiećciny